

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ДРУГА СЕДНИЦА
ПРВОГ РЕДОВНОГ ЗАСЕДАЊА
Други дан рада
21. март 2019. године

(Седница је почела у 10.10 часова. Председава Владимир Маринковић, потпредседник Народне скупштине.)

*
* *

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Даме и господо народни посланици, настављамо рад Друге седнице Првог редовног заседања Народне Скупштине Републике Србије у 2019. години.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствује 75 народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали, молим народне посланике да убаце своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да је у сали присутно 89 народних посланика, тако да имамо кворум, имамо услове за наставак рада Народне Скупштине.

Да ли неко од председника, односно овлашћених представника посланичких група жели да затражи обавештење или објашњење у складу са чланом 287. Пословника? (Да.)

Реч има Наташа Сп. Јовановић.

Изволите, колегинице.

НАТАША СП. ЈОВАНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, питање упућујем председнику државе Србије Александру Вучићу, премијеру Ани Брнабић и министру правде Нели Кубуровић – шта ће они и држава Србија да ураде после јучерашње срамне, скандалозне и драконске пресуде првом председнику Републике Српске Радовану Карацићу од стране антисрпског Хашког трибунала, који представља континуитет у сатанизацији читавог српског народа и покушаја да и овом пресудом првом председнику Републике Српске се наметне кривица и

одговорност за сва дешавања у Републици Српској, нашем најнапаћенијем народу, и да се заправо изврши замена теза, да они који су убијали, клали и прогањали српску нејач, жене, децу, дакле цивиле, буду на слободи, као што јесу, а да представници српског народа и Радован Караџић као први изабрани председник Републике Српске добије доживотну робију због чињенице да су монтираним политичким процесом у Хашком трибуналу заправо извршили налоге НАТО-а и западних сила, који су од почетка искључиво у функцији тога да суде Србима?

Подсетићу вас, као и Александра Вучића и Ану Брнабић и Нелу Кубуровић, да је досада у Хашком трибуналу Србима изречено преко хиљаду година затворске казне, а Радовану Караџићу су те такозване судије јуче у 11 тачака оптужнице у другостепеном поступку, пошто апсолутно ниједан доказ нису могли да пронађу ни у овом поступку, као ни у првостепеном, да је извршио, заговарао било када и било где било какав злочин, покушали да наметну кривицу.

Једна од тих тачака оптужнице је да је крив и за такозвани геноцид у Сребреници. Геноцида у Сребреници није било и то ће и историја доказати и ми то доказујемо и читав српски народ је и у Републици Српској и у Србији, даме и господо, огорчен оваквом пресудом од стране хашких зликоваца.

Држава Србија мора одмах да реагује, и председник државе и премијер и министар правде, због тога што ми не можемо да оставимо у наслеђе будућим генерацијама овако нешто. Ми морамо свуда и на сваком месту да говоримо, и то ћемо чинити и убудуће, да је слобода српског народа у Републици Српској неприкосновена. Створена је западно од Дрине држава у крви младића који су гинули за слободу српског народа, а Радован Караџић и руководство Републике Српске су дали све од себе да српски народ добије своју слободу.

И опет понављам, све ово што пише у ових 11 тачака ове квазипресуде, у ствари написане пресуде од стране западних сила коју су само ти бедници, тзв. судије у Хашком трибуналу, прочитали, представља лаж, неистину и даљу сатанизацију нашег народа.

Ми ћемо, а верујемо и огромна већина српског народа, поносно да чувамо све оно што је и Република Српска и све што су урадили они који су бранили Републику Српску и дали своје животе, и нека и за вас, а и за оне којима постављам питање, а то су, опет понављам, Александар Вучић, Ана Брнабић и Нела Кубуровић, буду важније речи које је лично Радован Караџић изрекао после ове скандалозне пресуде, а то је да је српски народ већ победио са њим и са свима онима који су дали своје жртве, а на држави Србији је да одмах предузме и зато питамо – шта ће предузети поводом свега овога што се десило и ове срамне пресуде Радовану Караџићу?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, госпођо Јовановић.

Да ли се још неко јавља за реч од председника посланичких група или овлашћених представника? (Да.)

Реч има народни посланик Милија Милетић.

Изволите, господине Милетићу.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Захваљујем се.

Уважене колеге, ја ћу као и увек досада... Везано је, значи, за пољопривреду. Више пута смо говорили овде у Скупштини, а и на одборима, везано је конкретно за комасацију, завршетак комасације, за наставак, и у једном делу питање је моје – када ће бити донесен нови закон којим ћемо стварно дати већи акценат у закону комасацији, пошто законски предлози који су били досада су сви из ранијег периода?

Конкретно, без комасације за све нас који живимо овде у Србији нема ни развоја пољопривреде. Имамо сада велики број газдинстава, конкретно то сада говорим о овим општинама као што је моја општина из које ја долазим, општине на југоистоку Србије, које имају сада, што се каже, мањи број становника, већи број људи који су наследили те парцеле, а могућност да се људи баве пољопривредом јесте када се та комасација уради, односно да то буде добровољно груписање земље. То је један од начина да се повећају парцеле.

Са радом на комасацији и доношењем тих законских аката ми морамо радити у наредном периоду и да заједно са локалним самоуправама уђемо у поступак да се одради што већи број парцела, да парцеле буду много веће и да се кроз комасацију реши и правноимовинско стање, односно наслеђивање, пошто смо сведоци да неке парцеле, неке њиве у нашим крајевима још се воде на пра-пра-прадедове.

Значи, комасацијом ћемо све те ствари решити. Решићемо одводњавање, решићемо прилазне путеве и, нормално, дати могућност да се мало озбиљнији људи баве пољопривредом у општинама којима је, што се каже, богом дато да се баве људи пољопривредом, али због неких ствари које су биле у претходном периоду где су биле нежељене ствари, где су били ратови, санкције, а и после 2000. године знамо шта је све одрађено, да је то оно што је потребно.

Значи комасација, добровољно груписање земље је акценат за све нас и овде у Скупштини, нормално, и на локалу, да се што већи број људи укључи у то, да се, пошто имамо велики број стручних људи, имамо наше, што се каже, пријатеље из ГИЗ-а који су нам помагали у неколико пројеката који су рађени као огледни у неким општинама где је дало резултате, где сада људи виде шта је комасација.

Још једном, моје питање је – да ли ће се убрзо наћи у Скупштини нови закон о комасацији или ће то бити у оквиру сада последњег закона,

само да се више ствари стави у том делу и да се стави акценат на добровољно груписање земље?

Још нешто за све нас што смо хтели да радимо ми на локалу у Србији, односно ми у малим општинама, јесте и решавање тих правноимовинских ствари кроз програм комасације, решавање прилазних путева до тих атарских површина.

И нормално, једна од великих ствари јесте решавање проблема старих људи и решавање проблема на начин да се обезбеде установе које ће бити више присутне кроз локал за наша пољопривредна газдинства, за наше људе на селима, за наше људе који имају проблема и са здрављем и са људима који треба да их обилазе, са геронтодомаћицама, зато што велики број малих општина, као што је моја општина одакле ја долазим, нема могућности да све те ствари финансира, већ то морамо мало системски да радимо и кроз програме, кроз Министарство рада и социјалне политике, кроз остале Владине организације. Ми морамо ставити акценат да у тим подручјима где има старих људи да њима дамо максималну подршку и да тим старим људима обезбедимо сигурну будућност, односно да се њима олакша оно за шта су се борили.

Још нешто за све нас који живимо на југоистоку Србије јесте акценат на наше жене на селу, на наше људе младе, који не само да живе на селу, него у тим малим општинама. Морамо сви заједно сада кроз програме које сада Влада даје, кроз све те ствари, а и локалне самоуправе морају више акцента ставити да се обезбеде услови да тамо људи остану да живе у тим селима, да остану људи да живе у тим нашим крајевима, јер само тако можемо зауставити ову миграцију – када се обезбеде ти елементарни услови, путеви, канализација, водовод нормално, да у сваком селу постоји интернет нормално, да има свуда изједначене снаге струје.

И једна ствар за све нас што је битно, задругарство, програм задругарства, упошљавање тих наших људи у тим селима да остану на својим огњиштима и сигуран сам да ћемо тада имати могућност да те наше општине буду јаче и да у тим општинама може да се остане да се живи уз упошљавање, нормално, и стимулације које држава Србија даје и ослобађање нових радних места за те привредне субјекте кроз програме које даје Влада Републике Србије.

То су моја питања и мислим да је то, морамо акценат ставити на неразвијена подручја, брдско-планинска подручја и југоисток Србије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Милетићу.

Реч има др Владо Бабић.

ВЛАДО БАБИЋ: Моје посланичко питање упућено је Министарству здравља и везано је за хитну набавку апарата „луминек“ за Одељење за типизацију ткива Института за трансфузију крви Србије.

Апарат „луминекс“ се користи за ХЛА типизацију и доказивање анти-ХЛА антитела. Наведене анализе су неопходне за програм трансплантације органа, пре свега бубрега, срца и јетре, затим за трансплантацију матичне ћелије хематопоезе и испитивање угрожености ХЛА болестима. Такође, на апарату „луминекс“ се ради ХЛА типизација давалаца за Регистар давалаца костне сржи Србије. С обзиром на то да је лабораторија Института за трансфузиологију крви Србије акредитована од стране Европске федерације за имуногенетику, у обавези су да достављају и резултате екстерних контрола овом методом.

Регистар давалаца костне сржи Србије је формиран 2005. године у Институту за трансфузију крви Србије у сарадњи са Министарством здравља Републике Србије, а са циљем да се омогући проналажење давалаца за болеснике којима је неопходна трансплантација матичне ћелије хематопоезе а који немају одговарајућег даваоца унутар чланова породице. Од фебруара 2012. године Регистар давалаца костне сржи Србије је део Светског регистра, уз сагласност Министарства здравља Републике Србије и Управе за биомедицину. Успостављањем међународне сарадње омогућен је и приступ бази података других земаља Светског регистра и добијање могућности проналажења давалаца за наше болеснике. Такође, омогућена је и доступност давалаца из нашег регистра за лечење болесника ван Србије.

Регистар ради у складу са стандардима Светског регистра и сарађује са центрима за трансплантацију матичних ћелија хематопоезе, клиникама за хематологију и трансфузиолошким службама из целе Србије. Регистар обавља тражење давалаца на захтев центара за трансплантацију у Клиничком центру Србије, Клиничком центру Војводине, ВМА и Институту за мајку и дете. Досада је урађено 126 трансплантација од непосредног даваоца у нашој земљи. Регистар давалаца костне сржи Србије садржи базу података о ХЛА типизацијама особа које су се пријавиле да буду добровољни даваоци матичних ћелија хематопоезе. ХЛА типизација давалаца се ради у лабораторији Одељења за типизацију ткива Института за трансфузију крви Србије. Реагенси за типизацију се набављају из средстава на основу уговора Института са Министарством здравља за обављање делатности од општег интереса. Пројекат се спроводи у континуитету од 2005. године.

Одељење за типизацију ткива има један „луминекс“ апарат, који се користи од 2010. године. С обзиром на повећани обим рада и значај правовременог издавања резултата у програмима трансплантације, неопходно је да Одељење за типизацију ткива има још један такав апарат, што је био и закључак у извештајима ЕФИ инспектора. Предлажем да се размотри могућност добијања апарата „луминекс“ уз набавку реагенса за

типизацију давалаца из Регистра давалаца. С обзиром на то да се број давалаца у Регистру сваке године повећава, опредељена средства из буџета нису довољна и њима се може урадити типизација само сто људи годишње. Повећање броја давалаца у Националном регистру је значајно због тога што су даваоци за болеснике којима је неопходна трансплантација матичних ћелија хематопоезе брже доступни, а укупни трошкови трансплантације су вишеструко мањи. Цена реагенса за типизацију 4.000 давалаца је око 200.000 евра, с тим што би се апарат „луминекс флексмеп 3Д“ добио гратис. Тај апарат сам кошта 80.000 евра.

У нади да ћемо наићи на разумевање да програм трансплантације не сме да зависи од једног апарата и да не би требало да дозволимо застој у тестирањима која могу да одложе трансплантације, улажем апел осим Управи за биомедицину, Министарству здравља, Сектору за лекове и медицинска средства и Сектору за јавно здравље и свим људима добре воље да се укључе у реализацију овог пројекта. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, др Бабићу.

Пошто нема више пријављених за реч, прелазимо на редослед народних посланика према пријавама за реч.

Прелазимо на тачке 1. и 2. дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ФИНАНСИРАЊУ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ и ПРЕДЛОГ РЕЗОЛУЦИЈЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ О ВОЈВОДИНИ (заједнички начелни и јединствени претрес).

Реч има господин Драган Јовановић.

Изволите, колега Јовановићу.

ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ: Господине председавајући, даме и господо народни посланици, ево већ јуче цели дан и данас ћемо вероватно потрошити на расправу о Предлогу закона о финансирању Аутономне Покрајине Војводине и о декларацији о Војводини. Тренутно у сали не видим господина Чанка, који је први потписник овог предлога, али су ту колегинице Папуга и Лазић, па ћемо моћи доста тога о овоме да кажемо.

Утисак је, поштоване колегинице, а покушао сам пажљиво да вас слушам јуче цео дан, са вашим предлогом да је обичан грађанин који живи у Војводини или живи негде у Шумадији, а помињана је овде и Шумадија, негде у мом комшилуку одакле ја долазим, потпуно у најмању руку збуњен тиме шта овај закон треба њему да донесе у неком свакодневном животу и да ли ће неко у некој малој општини у Војводини, Малом Иђошу или било где другде, живети боље да се овај закон данас или сутра усвоји у Народној скупштини. Моје дубоко мишљење је да неће. Ја се бојим да је овај предлог само нешто што ће донети да једна администрација која се сада финансира од свих нас грађана Србије, буџетом Републике Србије, из Београда, да ви овим текстом имате жељу да она буде у Новом Саду и да

у ствари тај новац се само, а све се своди у ствари на суштину ко ће контролисати новац грађана Србије или Војводине, да ће се он распоређивати из Новог Сада.

Ви сте у уводном делу јуче доста аргументовано говорили шта је то што у Војводини треба урадити и са тиме се слажем. Наравно, кључни аргумент су путеви, заштита животне средине, затим питка вода и отпадне воде као највећи проблем, али то је велики проблем не само Војводине већ и читавог дела Србије и тај аргумент могу да разумем. Оно што је овде мени проблематично јесте изјава вашег колеге господина Чанка да би све боље функционисало да се, не знам, Пензијски фонд налази у Новом Саду, да путеви имају посебно јавно предузеће у Новом Саду. Да ли то значи да ви искрено верујете да би пензије у Војводини биле веће да имамо посебан пензијски фонд Војводине, а да није део Пензијског фонда Србије? Па наравно да је свакоме јасно да то тако не би било. Ако неки људи који данас обављају одређене функције не раде добро, потребно је њих сменити, а ни на који начин не угрожавати јединство Републике Србије.

Оно такође што је мени запарало уши, што морам да вам кажем, уважена колегинице, јесте када смо помињали путеве, на пример. Грађани Србије се добро сећају да сте ви у власти на територији Војводине, а добрим делом сте и подржавали републичку власт од 2000. године па наомамо, сећају се, кад је требало да се ради концесија за ауто-пут Хоргош–Пожега, да сте ви и ваше колеге из ЛСВ-а свим начинима покушавали да се та концесија сруши. Она је на крају срушена, а ја бих да подсетим грађане који прате овај ТВ пренос – да је та концесија тада прошла, за време прве Коштуничине владе, ми бисмо данас имали ауто-пут Хоргош–Пожега.

Зашто ово помињем? Само помињем из једног разлога, што је сада свима јасно да се државни путеви могу финансирати само средствима Републике. И ми немамо ништа против, ми кад кажем који долазимо из централне Србије, Шумадије, да се финансира из буџета и кредитима где ће држава Србија дати гаранције и пут Нови Сад – Рума и одавде ауто-пут од Београда ка Зрењанину. Нико нема ништа против тога, али немојте нам онда ви спочитавати када хоћемо да радимо целовите пројекте на начин како сте то спочитавали око изградње ауто-пута, односно концесије за Хоргош–Пожега.

Бојим се да овакви закони који долазе у Скупштину Србије, где смо ми покушали да разумемо јуче ко је у ствари аутор овог закона, да ли је то ДС која је у том тренутку држала челне функције у АПВ, да ли је госпођица Јерков, да ли сте ви, али ми расправљамо сада о потписима који су овде испред нас и искрено се надам... Овде је господин Пастор јуче рекао да не постоји политичка воља да се овакав закон усвоји. Ја мислим

да постоји политичка воља да се усвоји правичан закон о финансирању Аутономне Покрајине Војводине, али да не постоји политичка воља да се усвоји овакав текст, који је по много чему накарадан, који треба исправити и треба га вратити, по мени, у Аутономну Покрајину Војводину да се један целовит текст усвоји и да као такав текст један, пречишћен, дође овде пред посланике Народне скупштине, који бисмо могли да усвојимо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Јовановићу.

Реч има Нада Лазих, овлашћени представник.

Изволите, колегинице Лазих.

НАДА ЛАЗИЋ: Само да напоменем, да не улазим у детаље око путева итд., просто, цела замисао је да се поштује Устав, односно закон о томе да се оваква врста закона, да ли ће се он звати закон о финансирању надлежности или некако другачије, али да се ово питање реши.

Да подсетим, и овај предлог закона Извршно веће Аутономне Покрајине Војводине је својевремено направило. Било је разних покушаја да се нивои покрајински и републички договоре, без обзира на то која је владајућа гарнитура била на власти. У то уопште не улазим. Чак и садашњи председник Покрајинске владе је изјавио да се стичу услови да се овај закон, односно да се питање финансирања Аутономне Покрајине Војводине реши. Значи, дефинитивно би оно морало да се на неки начин, неким законом, јер је Устав рекао да се таква ствар решава посебним законом.

Нажалост, оно што ми стално питамо – откуд је и тих 7% настало као модел, односно као сума која се преноси Аутономној Покрајини Војводини? Сада уплаћујемо сви у једну заједничку касу, а онда се Аутономној Покрајини враћа тих 7% и нешто мало има средстава, односно изворних прихода. То су проблеми око којих се ми овде, имам утисак на моменте, не разумемо. Не тражимо ни од ког ништа да нам даје, само тражимо да се мање узима и да је тих 7% камен спотицања, а због чега смо ми дошли у ову ситуацију да данас разговарамо.

И добро је да разговарамо. Било је покушаја да се са оба нивоа, и покрајинског и републичког, разговара на ову тему. Зато су биле формиране радне групе у различитим фазама министровања, тако да кажем, различитих министара финансија и господин Вујовић, подсетићу вас, рекао је да не постоје ни професионални ни економски разлози да се овакав један закон не донесе, али да све зависи од политичке воље.

Ми данас причамо о томе и ја бих желела и волела бих да је овде настало много амандмана на овај закон. Нико није рекао да је ово закуцани текст који мора као такав да прође, али је потребно о томе разговарати, јер је то практично увод у децентрализацију, чини ми се, и причу о децентрализацији.

Не кажемо ми да једној Шумадији или неком другом крају Србије треба нешто узети. Просто, желимо да се о томе отвори дебата и да се то питање реши, јер је чињеница да и локалне самоуправе имају исти проблем због истог закона, односно то је тај Закон о буџетском систему, и да су и локалним самоуправама смањена средства која добијају из буџета и нормално оквири су им смањени за функционисање када је у питању комунална делатност и било шта што је у вези са функционисањем локалних самоуправа. Они сви имају проблем због тога, и то је просто прилика да се о тој теми говори и да се та питања покушају разрешити.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Лазић.

Господин Јовановић право на реплику.

ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем.

Госпођо Лазић, ретка је прилика да се политички са нечим сложим са вама, али оно око чега бих могао да се сложим данас јесте да је нама потребан, пре свега, нов закон о финансирању градова и општина. Као народни посланик сам више пута, и овде и у оној тамо старој згради, говорио да је нешто што је нама остало од Млађана Динкића као његова тековина потребно хитно променити. Али то је идентично за било који град у Војводини и у централној Србији. Ми уопште ни дан-данас не знамо јасне критеријуме и параметре по којим основама град један величине Лознице добија толико новца, а исте величине град, на пример Чачак, добија три пута мање. То су сада одређена питања.

Ако је нешто добро што може да проистекне из данашње, јучерашње расправе јесте, мени је жао што министар Недимовић није са нама, али што може да пренесе на Владу Републике Србије да је нама хитно потребан нов закон о финансирању градова и општина, али због грађана Србије волео бих да сам јуче у току дана, или данас, ако имате конкретне податке, да нам лепо кажете у 2018. години, која је иза нас, колико је, ако имате егзактне податке, уложено у Аутономну Покрајину Војводину из буџета Републике Србије. Ми са ове леве стране сматрамо да је уложено много, много, много више од тих 7% кроз директне инвестиције, које ви уопште не узимате у тих 7%, а да не помињемо сада изградњу пруга, путева и свега осталог. Јуче је министар помињао Канцеларију за јавна улагања, која улаже у сваку општину.

Сада се враћам на први део ове моје приче, боље је да локалне самоуправе ставе шта је њима приоритет и да имају више новца у локалном буџету, него да чекају од било кога са покрајинског или републичког нивоа. Али боље је и тако ако имате у овом тренутку недостајућа средства.

Значи, закључак је, нама је потребан, пре свега, политички договор да се донесе нов закон о финансирању градова и општина на нивоу целе

Србије и потребан нам је један целовит закон усвојен на Скупштини АП Војводине, о којем ћемо се ми овде као Народна скупштина изјашњавати.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Јовановићу.

Госпођо Лазић, могу да вам дам реплику.

Изволите, право на реплику.

НАДА ЛАЗИЋ: Само да кратко кажем, када спомињете пруге и путеве и финансирање, то су путеви од државног значаја. О томе говорим. Нагласила сам да ниво општинских путева, само 11 општинских путева у АП Војводини постоји, што је далеко мање од оних у унутрашњости Србије, односно у остатку Србије, и далеко, далеко мање од оних у региону. То је оно што је нама велики проблем. И оно што се гради, нико то не спори, пруга према Будимпешти или ауто-путеви, то је нешто што је држава. Ми смо део државе, ми се нисмо отцепили, ако тако могу да кажем; просто је сулудо и размишљати о тако нечему. Хоћу да кажем да су то путеви тог нивоа.

Друго, када је у питању финансирање општина, ту се потпуно слажем са вама. Ако се сећате када је било усвајање буџета за прошлу годину, имате позицију ненаменска средства која се додељују општинама, и тада сам потегла питање – који су критеријуми на основу којих се општинама ненаменски додељују средства? У преводу то значи средства која могу да потроше на било шта. Па ту по мени није било некакве равномерности када је у питању развијеност општина. Неке општине које спадају у категорију развијенијих добиле су, рецимо, више средстава него, рецимо, један Алибунар, који је општина девастирана практично.

Тако да просто то желимо и слажем се са вама да критеријуме треба направити, закон треба променити да се то једанпут разреши на прави начин. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Следећи говорник је посланик Миладин Шеварлић.

Изволите.

МИЛАДИН ШЕВАРЛИЋ: Захваљујем.

Постоје два буџетска лекс специјалиса. Један је за надлежности Покрајине Војводине од 7% и други је за подстицаје у пољопривреди и руралном развоју од 5%. Слажем се да и један и други треба испуњавати у прописаном обиму. Нисам пратио и не знам у ком проценту се испуњавају обавезе за обављање надлежности Покрајине Војводине, да ли је то 7% или мање у односу на укупне буџетске пореске приходе, али врло добро знам да овај други буџетски лекс специјалис се уопште не испуњава, а он се дотиче и пољопривредника на територији АП Војводине.

Према томе, залажем се да се иста расправа као што је ова расправа отвори и у вези са реализацијом Закона о подстицајима у пољопривреди и

руралном развоју, јер ми по основу измена и допуна тог закона имамо стално обезбеђење мање од 5% буџетских пореских прихода за потребе пољопривреде и села у Србији.

У првом наврату то смањење је било због тога што су смањене субвенције са 100 хектара на 20 хектара у биљној производњи. У другој години смањене су субвенције са 12.000 динара на 4.000 динара по хектару. А у трећој години дошло је до измене тумачења члана који указује за шта се односе та средства, па је уместо за буџетске потребе подстицаја пољопривреде и села унето да је то за буџет Министарства. Нигде у свету, а консултовао сам и експерта ФАО, као организације за пољопривреду и храну, не сматра се подстицајима у пољопривреди и руралном развоју део који се објективно нужно издваја за финансирање активности Министарства пољопривреде као што су плате, путни трошкови и сва остала давања која су нужно потребна за функционисање министарства пољопривреде у свакој земљи.

Оно што посебно желим да истакнем, то је да имамо здраворазумских неприхватљивих буџетских прихода. Један од тих прихода јесте и увођење таксе за јавне сервисе, која се плаћа и за објекте за узгој стоке уколико у њима постоји електрично бројило, а знамо да се у таквим објектима не гледа телевизија. Такође и за бројила на бандерама уколико то бројило служи за обезбеђење електричне енергије за електричне пумпе за наводњавање воћњака, повртњака, пластеника, цветњака итд. То су трошкови који заиста неосновано оптерећују пољопривреднике. Изгледа то да је мало, али не мора да значи јер има пољопривредника који имају по седам дубинских бунара, затим има пољопривредника који поред тога плаћају ТВ претплату и за објекат за стоку и за кућу у којој живе чланови тог домаћинства.

Најзад, оно што је посебно значајно истаћи јесте у ком то року држава треба да измири своје обавезе према пољопривредницима, јер ако пољопривредник закасни у плаћању пореза по свом решењу сваки дан преко 15. фебруара, 15. маја, 15. августа и 15. новембра, њему тече затезна камата, што је тачно, али нема затезне камате за исплате из буџета Министарства пољопривреде по основу подстицаја, субвенција, иако држава прописује да је законски рок за плаћање свих обавеза у међусобним потраживањима 45 дана. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има Маријан Ристичевић, повреда Пословника.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, рекламирам члан 106. тачка 1.

Тема данашње расправе је Предлог резолуције о Војводини. Друга тема је Предлог закона о финансирању АП Војводине. Претходни

говорник је говорио о подстицајима у пољопривреди. Није он случајно промашио тему, већ намерно и намерно мењао тезе.

Дакле, обучете народну ношњу, дођете из Земуна, модификујете се, како се то каже, модификујете дневни ред и хоћете да се улагујете пољопривредницима, а притом заборавите да кажете да сте у време док сте били миљеник Душана Петровића добили 62.000 евра из Министарства пољопривреде, заборавили да су подстицаји били 19 милијарди уз исти курс.

Данас се приговара на подстицаје од 43 милијарде и 24 милијарде више него у време када је он био миљеник министра пољопривреде Душана Петровића. У процентима то је 130%. Само 2017. године, а што никада раније није било, посебно не у време Душана Петровића, подстицаји су исплаћени за 15.000 машина, трактора и прикључне механизације, за многобројне воћне засаде, набавку приплодних грла итд. Неко извуче неколико података и онда покушава да обмане пољопривреднике.

Подстицаји ће и даље бити увећавани. Ова држава ће поштовати пољопривреднике и прерађиваче.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Време.

Поштовани посланиче, сматрам да сте више ушли у реплику него што сте објаснили повреду Пословника. Нисам сигурна, не одлучујем ја гласањем, него пленум.

Гласаћемо, али морате саслушати моје образложење. Нисам сигурна да сте у праву да није говорио о теми Пословника.

(Миладин Шеварлић: Повреда Пословника.)

То је била повреда Пословника, господине Шеварлићу. Тако да нема реплика. Остали сте у систему пријављени, па зато кажем.

Олена Папуга, изволите.

ОЛЕНА ПАПУГА: Поштована председнице, поштоване колеге посланици, Аутономна Покрајина Војводина је од 2008. без решеног финансирања, а јубиларну, десету годину откада је истекао рок којим Устав предвиђа да се донесе пратећи закон о финансирању истиче ове године, односно 31. децембра 2019. године.

Сви питају колико је то 7%. Ситуација у војвођанским финансијама додатно је погоршана 25. септембра 2012. године, пошто је Народна скупштина Републике Србије тада донела Закон о буџетском систему, који је још више погоршао стање у финансијама и у животу становника АПВ.

Војводина данас изгледа овако. Од некадашњег развијеног региона, она је данас постала сиромашна регија. У 21. веку од 465 насељених места, односно 45 локалних самоуправа, само 60 места у општинама имају изграђену комплетну канализациону мрежу. Где то у Европи близу

700.000 људи деценијама пије неисправну воду? А знамо да један лекар у Војводини лечи око 400 људи, а у Срему око 549. У неким локалним самоуправама, на пример у Темерину, један лекар лечи 975 људи.

Свакодневни живот Војвођана и подаци који прикривају релевантне институције већ одавно побијају чак и сваку помисао о Војводини у којој се пристојно живи. Живот Војвођанки и Војвођана је лош, а то показују разноразни подаци у њиховом свакодневном животу.

Ниједна институција у земљи, укључујући ресорна министарства и покрајинске секретаријате, Завод за статистику, нема тачну анализу колико је Војвођана последњих десет година, последњих 20 година исељено из Војводине. У пограничним деловима АПВ је та ситуација алармантна. Републички завод за статистику води евиденцију само о томе колико се људи сели из места у место, значи колико људи на територији АПВ или Републике Србије мења пребивалиште, а о томе колико људи напушта земљу, колико људи одлази из Републике Србије, Војводине, ту статистику нико не води.

У Војводини се празне мађарска, словачка, румунска, русинска и друга села, тако да данас све теже може да се разговара о мултинационалној и мултикултуралној Војводини, која је била стварно пример, не Европе него и целог света. Мађари одлазе у Мађарску, Словаци у Словачку, Румуни у Румунију, а Русини, који мени припадају, одлазе најдаље, у Канаду и разноразне европске земље.

Број ђака који похађају наставу на језицима националних мањина је смањен. Подаци из Месне заједнице Ором у општини Кањижа поразни су. За последњих десет година одавде је отишло око 40% становника, углавном у иностранство, најчешће у Мађарску. Већина се сигурно неће никада вратити.

У местима општине Кањижа на северу Бачке нема незапослених, али то није резултат економског улагања него је посредни економски, односно миграција становништва у Немачку, Мађарску и Аустрију. Око 4.000 људи из општине Нови Бечеј уназад неколико година, а та општина, да подсетим, има 25.000 становника, значи 4.000 становника је јако пуно, одселило се из те општине Нови Бечеј. Међутим, поразан податак је да у мађарским одељењима ове године у Новом Бечеју је уписано само дванаесторо деце. Раније их је било 12 разреда, а пре 15 година и по пет разреда.

По подацима из пописа 2011. године, који кажу да становништво Војводине чини 27% укупног становништва Републике Србије, у односу на 2002. годину види се да се број становника у Војводини смањио за 5%. Беочин, Житиште, Мали Иђош, Опово, Пландиште немају ниједну средњу школу. Ниједна школа за образовање одраслих не постоји на територији

Срема. Такође, у Срему не постоји ниједан факултет Универзитета у Новом Саду. Република Србија је последња на листи земаља по улагању у образовање, а знамо да се само 3% улаже у образовање.

Информација о кретању показатеља привредних активности у АПВ и Републици Србији у 2017. години показала је да је, упркос чињеници да паори у Војводини могу да рачунају на средства разноразна из Министарства, у 2017. години број регистрованих индивидуалних пољопривредника износио 23.716, односно чак за 4,8% је мањи него претходне године. То значи да је део тих малих пољопривредника или се иселио из Војводине или једноставно више не може да обрађује земљу јер није конкурентан. Значи, постоји јако велики проблем што се држава уопште не труди да помогне тим малим индивидуалним пољопривредницима који имају пар хектара земље да би преживели. Данас може само да се живи од интензивне пољопривреде, што ти мали паори, мали пољопривредници једноставно не могу да испуне све те обавезе према држави, не могу да узму земљу у аренду итд.

Што се најгоре десило у последњих 10 година у Војводини је то што су мали пољопривредници, да кажем ти паори из тих малих средина, из малих села која сада остају празна, остали без државног земљишта, односно остали су без могућности да узму у аренду земљу која је у њиховом атару. Наиме, знамо добро да је Република Србија, уместо њима да изда ту земљу и да спаси то војвођанско село, на крају крајева и сва села у Републици Србији, али посебно у Војводини јер се у Војводини десила та трагедија да су скоро сва велика имања, велики пољопривредни комбинати продати Арапима на 90 или на 30 година.

Бивши радници ВУ „Моровић“, где је арапска фирма узела сву земљу у закуп, она ту земљу плаћа само 60 евра по хектару мада је просечна цена по којој се лицитирају оранице у општини Бачка Паланка, у којој се налази тај погон „Карађорђево“, и до 350 евра. Уместо 1,2 милиона евра, колико се могло наплатити од закупа, а верујте ми да наши паори без обзира на то у којим су могућностима, ако хоће да мало развију своја домаћинства, узимају у закуп земљу, у аренду, и до 250 евра. Тако да ово што је издато за 60 евра Арапима је стварно унижавање и понижавање војвођанских паора.

Уговор о заједничком улагању, опет Арапима на великим површинама је издата земља и у комбинатима „Бачка“ из Сивца, „Јадран“ из Нове Гајдобре, „Млади борац“ из Сонте, „Агробачка“ из Бача.

Још једном хоћу да нагласим да свим тим мерама, без обзира на то што неко мисли да Војводина добија више средстава и има више права него неки остали делови Републике Србије, то није истина, војвођански паори и Војводина је до те мере унижена да, ето, доћи ћу на почетак свог

излагања, једноставно, Војвођани су приморани да одлазе у земље ЕУ да би тамо радили у неким фабрикама да би можда слали новац онима који остају у Војводини, али Војводина се не развија у том смеру, у том позитивном смеру.

Жене из војвођанских села које су жртве транзиције одлазе редовно да чувају старе у Немачку, млади одлазе у Словачку, Немачку. Једноставно, Војводина се последњих година чисти из тих економских разлога. Све оне фабрике које су поотваране у Војводини, у мојој Кули где живим, не могу ни на који начин да привуку младе да остану на селу. Једино што би могло да привуче младе на селу у Војводини, то је пољопривреда, а држава нема за то уопште слуха. Једноставно, Војводина, ако би добила више средстава, она би, верујте ми, то искористила на добар начин и било би добро не само Војводини него и целој Србији, као што је било одувек.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има народни посланик Ана Караџић.

Изволите.

АНА КАРАЏИЋ: Захваљујем, председнице.

Поштовани народни посланици, пред нама се данас налази закон о финансирању АП Војводине. Као посланица Покрета социјалиста, пре свега, желим да кажем да је АП Војводина део Републике Србије, да је буџет АП Војводине део буџета Републике Србије и да су грађани АП Војводине, пре свега, грађани Републике Србије.

Сагласна сам са колегама да треба да се донесе закон који ће прецизније да одреди на који начин ћемо финансирати градове и општине у Србији, али са конкретним предлогом који се данас налази пред нама нисмо сагласни јер сматрамо да је стратегија коју спроводи Влада Републике Србије а тиче се Војводине јако добра. Сматрамо да се доста улаже и у привреду и у пољопривреду и да су та средства већа од оних која су обавезујућа да им буду опредељена.

За нас је, пре свега, неприхватљив предлог да постоји одвајање посебне управе прихода, јер механизам који се спроводи за убирање пореза је по закону, он је на територији целе Републике Србије и нема потребе одвајати га у посебне јединице. Не желимо да усвајање оваквог предлога, када говоримо управо о овом одвајању Пореске управе, буди било чије сепаратистичке неке инспирације или да било ко може да помисли да постоји држава унутар државе.

Ми сматрамо да Србија треба да се развија равноправно, сматрамо да АП Војводина није ни по чему запостављена, већ се прилично инвестира, као и у друге делове Србије. Ми нисмо противници децентрализације, али сматрамо да оваква врста расподеле није

децентрализација. Децентрализација у ствари не представља то да се деле одређене ингеренције које треба да буду у рукама саме републике. Ми сматрамо да су сви грађани Републике Србије равноправни, било да се налазе у централној Србији, да се налазе у Војводини или да говоримо о албанским националним мањинама на Косову и Метохији. То је све равноправни народ Републике Србије.

Да је ово подстакнуто и чињеницама, можемо кренути од података да је Влада Републике Србије спровела фискалну консолидацију у Војводини, да су умањена одређена дуговања, направљене су уштеде у буџету од 2,2 милиона евра, планирани буџет за 2019. годину је повећан за 13 милијарди, већи је него 2016. године. У току је изградња путева, у току је изградња Радио-телевизије Војводине, изграђен је Жежељев мост после 19 година, отворено је 29 фабрика, уложено је у спорт, уложено је у културу. Заиста сматрамо да Влада Републике Србије ни на који начин не запоставља Војводину, а као што сам рекла, ми се слажемо да треба да се прецизира, на неки начин, финансирање, али свих градова у Србији, а не појединачно за Војводину, централну Србију итд.

Желим само да се захвалим Влади Републике Србије што се заиста труди и ради на такав начин да сви грађани буду равноправни, као што сам рекла, и у централној Србији, и у Војводини, као и на Косову и Метохији.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има Жика Гојковић.

Изволите.

ЖИКА ГОЈКОВИЋ: Хвала, госпођо председнице.

Даме и господо колеге народни посланици, добро је што се непосредно након прославе 100 година од присаједињења Војводине Одлуком Велике скупштине у Новом Саду, а данас, ево, и у Скупштини Србије говори о Војводини, у којој су Срби, Словаци, Буњевци, Шокци и други одлучили да живе заједно у тадашњој Краљевини Србији и њихова заједничка одлука је била да је Србија њихова домовина. То је још један позитиван показатељ у каквој смо земљи живели, јер монархистичко уређење, за чији повратак се Покрет обнове Краљевине Србије залаже, симбол је толеранције и мултиетничности, као што је симбол толеранције и мултиетничности и град из ког долазимо, Сомбор, и на то сам поносан.

Данас овде у Скупштини Србије такође седе народни посланици припадници националних мањина из Војводине и из осталих делова наше лепе Србије, јер је ово држава за коју су се борили њихови преци и представници њиховог народа пре више од једног века. И то је добро. Оно што је лоше, то је да сви када су у опозицији пуна су им уста децентрализације, а чим дођу на власт одмах забораве на то. И тако је код велике већине политичких организација.

Тако врло слично демонстрира Лига социјалдемократа Војводине и њен председник Ненад Чанак. Узгред, жао ми је што није данас ту, можда би могао да одговори на неке од ствари које ћу ја данас приупитати.

Када већ говоримо о децентрализацији Војводине по моделу Лиге, мислим да ћу то моћи најбоље да објасним на примерима, а управо најбољи примери су они где та организација и њихови чланови имају прилику када је распоређивање финансијских средстава.

На првом месту и оно где сам ја, да кажем, имао искуства, то је пример бившег секретара за спорт и омладину, Маринике Тепић. Наиме, од 2014. до 2017. године сам био председник Спортског савеза града Сомбора. У 2015. години имао сам ту срећу да спортски савез који предводим буде најбољи спортски савез у Србији, да добије Мајску награду управо овде у овој скупштини. Тада сам и упознао Маринику Тепић, која је пришла да се слика са нама и, када је чула из које политичке организације долазим, организације која баштини српску традицију, од тада је финансијска чесма из Покрајине била затворена за град Сомбор. Уместо да помогну, јер смо имали сјајне пројекте, они су нас одбијали чак и када бисмо слали пројекте који се тичу деце ометене у развоју.

А за то време... Ја овде имам папире само из 2015. године, издвојићу само неколико примера јер их има стварно јако пуно и не желим својим колегама да узмем превише времена. Видећете да, свакоме могу дати ово да погледа, ако само мало баците поглед, онда ћете видети како су се расипала средства грађана Војводине, где су те финансије, на које су то све стране одлазиле, попут, рецимо, Друштва за очување банатских шора – милион динара.

Подсетићу вас само, када год кажем, да се сетите да смо ми били одбијени за 200 до 300 хиљада динара које смо тражили искључиво за програме деце ометене у развоју, због којих смо и највише, које је определило Комисију за спорт да нам додели награду најбољег спортског савеза.

Идемо даље. Основна школа „Гребенац“, Панчево – 5.800.000. Иначе, кад видите овде основне школе, мислим да ниједна из Панчева која је конкурисала не постоји а да није добила финансијска средства, и сва су у милионима. Подсетићу да је одатле и секретарка за спорт. Не могу, наравно, све набрајати, али ко год буде желео да види, моћи ће да види да је малтене свако друго из општине Панчево или Зрењанин, управо оданде одакле је или та секретар или тамо где је ЛСВ имала најбоље резултате. То су све милионски износи. То су износи који су апсурдни. Рецимо, Савез за школски спорт Војводине – 15 милиона динара за реквизите! Са тих 15 милиона динара смо ми, рецимо, у граду Сомбору одржавали објекте, све објекте у једној години.

Наравно, шест милиона Панчево, пет милиона Панчево, четири милиона Панчево. Па онда мало пређемо на Зрењанин. То када погледате овако и видите... Фудбалски клуб „Лехел“ из Зрењанина... Ја претпостављам да овде има колега који су се, као ја некада, бавили фудбалом; да ли је неко некад чуо за тај клуб, који је добио два милиона динара, „Лехел“ из Зрењанина? Затим општина Инђија, у то време најбогатија општина у Војводини, добија 9.900.000 динара за опремање спортске хале. Качарево, Качарево, Качарево, Качарево, општина Панчево. Узгред, то Качарево, село, уз дужно поштовање према људима који тамо живе, добило је више финансијских средстава, село, него цео Западнобачки округ.

Пливачки клуб Панчево, Панчево, Панчево, Житиште, Качарево... Стално, и све милионски износи. Клуб банатских шора „Марјево“ – 650. Клуб јапанских спортских борилачких вештина „Гошинкан“ – 320 хиљада; управо је то била цифра коју сам тражио за децу ометену у развоју. Клуб америчког фудбала „Дивљи пси“, Клуб банатских шора „Ђилкоши“ Панчево – свака част за „Ђилкоше“ – и на крају Удружење грађана за промоцију спорта Нови Сад *I Came to Play* – 700.000 динара.

Свако ко имало зна политику а и спорт, не може а да не изрази сумњу да нека од ових финансијских средстава нису на волшебан начин била враћена онима којима је требало да се врате. Сви јако то добро знамо. Довољно је само погледати неке од ових објеката и видећете колико је финансијских средстава утрошено.

За разлику од овакве децентрализације за коју се залаже Лига социјалдемократе Војводине, ја ћу само у пар реченица рећи шта Покрет обнове Краљевине Србије види као децентрализацију.

Као прво, сложио бих се са колегама из Радикалне странке где су рекли да је важна децентрализација општина, много важнија него она о којој смо имали прилике досада да причамо. Ми видимо, осим Београда, да Нови Сад, заједно са Нишом, Крагујевцем, буду главни градови, а да престоница буде Београд, у којој ће живети краљ. Да министарства буду у тим градовима – у Нишу Министарство одбране, из више него практичних разлога, нажалост, у Крагујевцу Министарство културе, Министарство пољопривреде и Министарство просвете у нашем Новом Саду. Е, то је децентрализација и ту децентрализацију мора да прати политичка и изборна децентрализација. А ово што данас слушамо и што слушамо обично када почне да пада рејтинг ЛСВ-а, то је најобичније давање милостиње Војводини.

Обратио бих се, овако да кажем, директно, индиректно, Лиги и господину Ненаду Чанку, јер ми је јако драго што је дошао; мислим да је без везе кад о неком говорите а он није присутан. Ако већ желите да

предлажете законе, онда треба прво да поштујете законе државе Србије, па вас тако подсећам да су 2004. године законом изједначена права Југословенске војске у отаџбини и партизана, да је Дража рехабилитован 2015. године, за време док је премијер био Александар Вучић, да је Дража човек који је одликован од најјачих савезника – САД, Трумана, Де Гола, Француске, Пољске и многих других земаља. И, оно што је најважније, јер се често позивамо на Уједињене нације, да у свим документима Уједињених нација где се говори о квислиншким покретима не постоји покрет ђенерала Драже Михаиловића. И, ту је тачка.

Ово све говорим је зато што је Лига социјалдемократа Војводине покренула иницијативу за смену члана председништва Покрета обнове Краљевине Србије Бранке Бежанов са места заменика председника Скупштине, јер је, чујте, учествовала у обележавању годишњице хапшења Драже, једног од највећих јунака српског народа. И, они траже њену смену! Срамно, бедно и, што је најважније, неутемељено у закону.

Јасно нам је да господин Чанак, и Лига социјалдемократа Војводине, Дан присаједињења Војводине Краљевини Србији види као један од најцрњих дана у историји, али мора да разуме да је усамљен. Судаћи по проценту гласова које има, можда је усамљенији него икад. И наравно онда, као по обичају, креће брига за Војводину.

Ја не бих желео да учим историју господина Чанка, он је образован, паметан човек који има доста искуства, али морам му рећи да је српска Војводина пре него што је приступила Краљевини била једна од најнеразвијенијих области у Аустроугарској, да је третирана као периферија чији је једини задатак био да буде бедем за одбрану од Турака, да је у Краљевини доживела највећи процват, а да је доласком комуниста, оних чију господин Чанак идеологију баштини, опет назадовала, јер је онај који је у Првом светском рату ратовао против Срба а комунисти га вратили да буде председник наше државе пренео најважније фабрике из Војводине управо у Словенију и Хрватску.

Покрет обнове Краљевине Србије, и овим завршавам, залаже се за национално помирење, али понављам да национално помирење мора бити засновано на истинитој историји нашег народа.

И на крају свега, имамо и једну сличност са Лигом социјалдемократа Војводине и Ненадом Чанком, а то је да се и једни и други залажемо за монархију, само што се господин Чанак залаже за повратак Хабзбурга, а ми за повратак Карађорђевића. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има Вјерица Радета.

Изволите.

Извињавам се, прескочила сам посланика Јахју Фехратовића.

Извињавам се Вјерици Радети.

Изволите.

JAXJA ФЕХРАТОВИЋ: Хвала, поштована председнице.

Уважене колегинице и колеге, веома нас радује иницијатива да се данас расправља у овом часном дому на предлог закона који је поднела једна опозициона странка. То говори о снази демократског опредељења и ономе чему смо присуствовали јуче а и данас, да овде можемо размењивати различите аргументе и доносити одлуке које су у складу са оним што ми сматрамо исправним.

Такође, веома је важно да ствари попут ових које оптерећују наше друштво јако дуго решавамо унутар система државе. Посебно је важно и ми смо као Странка правде и помирења снажно говорили и говоримо о процесу децентрализације као једном од видова побољшања укупних животних прилика свих грађана Републике Србије, нарочито што долазимо из средина које нису главни град, које нису Београд и које такође због тога имају одређене проблеме. Посебно што долазимо из средине која је мултикултурална, мултиконфесионална и где такође одређене ствари оптерећују наше друштво и гурање под тих тема попут ових, попут теме о аутономији Војводине или статуса регије Санџак, само могу продужавати агонију и користити онима који не желе и не мисле добро овој држави. Зато нам је јако важно да се почело говорити о овим темама овде у Скупштини Републике Србије, где се могу конкретно размењивати мишљења, докази, аргументи и доћи до онога што је опште добро за све нас грађане Републике Србије.

Наравно да се ми као странка такође залажемо за децентрализацију, не због тога да бисмо нарушили систем државе Србије, већ да бисмо ојачали оне средине које су у претходних 30 година у потпуности биле запостављане, нарочито у периоду режима Демократске странке, где су учињене највеће криминалне радње у погледу приватизације великих гиганата и где је додатно опустошено све оно што је чинило неки ресурс који се могао искористити за побољшање економских услова, живота свих нас грађана тих средина.

Зато сматрамо да је добро и да треба трагати за решењима. Модел који ми предлажемо за наш регион, регион Санџака, јесте европска прекогранична регија, која ће поштовати и поштује Устав и законе Републике Србије и, наравно, Републике Црне Горе. Ово говорим зато што је јуче и предлагач неколико пута спомињао регију Санџак и наравно да сматрамо да ће такав један модел, попут Јужног Тирола или неких других који већ постоје, успети да све оне који не мисле добро нашој држави спречи у оним намерама којима желе да користе те регионе за намиривање својих властитих политика, које су врло често деструктивне и

деградативне. Посебно зато што смо имали такве покушаје, ево, и у претходном периоду, и сматрамо да то може само штетити, пре свега нама, мањинским народима, у Републици Србији, али и целом региону.

Зато смо охрабрени и желимо заиста да оваквих расправа буде што више у нашој скупштини и да ова питања, која су од веома велике важности за цели регион, буду тема разговора и буду тема договора, јер је то пут правде, помирења и оснаживања поверења мањинских и других народа у институције Републике Србије и, наравно, наш целокупан државни апарат.

Такође мислимо да се снажном децентрализацијом може учинити пуно да се опустошени крајеви и они који су запостављени оснаже, опораве, а што имамо такође као најаву од стране председника и целе Владе, рецимо попут оних најаву у Тутину од пре неколико дана. Наравно, желимо да се то све реализује и да се на тај начин покаже и докаже да заиста ова држава мисли на све грађане Републике Србије. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем, посланиче.

Реч има Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Даме и господо народни посланици, јуче смо углавном овде износили политичке ставове на предлог ова два акта везана за Аутономну Покрајину Војводину и дошли смо до, чини ми се, неких закључака.

Најпре смо констатовали да се ради о плагијатима предлога, пошто се пре тога Александра Јерков јавила увређена зашто Ненад Чанак плагира њене радове... Иначе, ово јесте плагијат, зато што, у најширем тумачењу, плагијат је свачији ауторски рад, ту нема ничег спорног. Али јуче смо сазнали да је Александра Јерков већ плагирала акт Владе Аутономне Покрајине Војводине. Дакле, дупли плагијат је у питању.

Јуче смо поновили и подсетили да је Српска радикална странка против аутономије Војводине и да се залажемо за најширу аутономију локалних самоуправа, и да то треба да буде будући задатак ове државе и власти. И опозиције, свакако, кад је у питању Српска радикална странка.

Такође смо констатовали да су оба ова предлога неуставна. Резолуција до те мере чак да ни у наслову не стоји да се ради о АП него само о Војводини. Установили смо након расправе и да би ови акти, поготову предложени закон, заправо били, када би били не дај боже усвојени, фискални сепаратизам, који би био увод у онај прави, озбиљнији, политички и правни сепаратизам. И треба потпуно отворено говорити о ономе што је на дневном реду.

И оно што смо такође констатовали јесте питање – зашто су се ова два предлога нашла на дневном реду? У Народној скупштини има сигурно више од 200 предлога закона које су предлагали народни посланици. Има

тамо, наравно, и много тога онако реда ради поднетог, али има и озбиљних предлога. Зашто, рецимо, на дневном реду немамо предлог Српске радикалне странке о стављању ван снаге Закона о јавним извршитељима? Верујте да нема човека у Србији који се не би обрадовао том закону.

Ми, српски радикали, мислимо да је заправо овај дневни ред некакав пробни балон да видимо, или да видите, каква ће бити реакција јавности уопште на расправу оваквих тема. Како смо разумели, власт неће гласати за ово и онда заиста питање је да ли сте на овај начин само желели да удовољите Макалистеру и Коцијанчицевој и зашто уопште морате то да радите.

Прво, оканите се пута у ЕУ, јер видите, ево и јуче су нам доказали, из дана у дан нам доказују да нам тамо место није, да су нам тамо непријатељи, да треба да се оканемо тог европског пута, а поготово не разумемо зашто уопште прихватате разговор на тему да треба да доносимо некакав закон о финансирању АП Војводине кад нас на то ништа не обавезује. И лепо је јуче шеф посланичке групе напредњака објаснио и овде цитирао члан 15. Устава Републике Србије где је очигледно да немамо обавезу да доносимо овакав закон, а поготово не у овом тексту.

У данашњој расправи ћемо да говоримо о Предлогу закона о финансирању АП Војводине и то, пре свега, желим да у име Посланичке групе СРС, а ради јавности, објасним, члан по члан, који члан Устава се овим предлогом крши и који чланови системских закона, Закона о пореском поступку и администрацији и Закона о буџетском систему, би се грубо прекршили када би се овај предлог прихватио.

Појам, оснивање и територија аутономне покрајине регулисани су чланом 182. Устава Републике Србије, а у ставу 2. овог члана прописано је: „Република Србија има АП Војводину и АП Косово и Метохија“, запамтите то. „Суштинска аутономија АП Косово и Метохија уредиће се посебним законом који се доноси по поступку предвиђеном за промену Устава“.

Ово нам је обавеза, али пре тога решавање проблема на КиМ, очување нашег суверенитета и територијалног интегритета, што можемо учинити, даме и господо, искључиво уз помоћ Руске Федерације, коју морамо замолити за ову врсту помоћи.

Финансијска аутономија аутономних покрајина регулисана је чланом 184. Устава Републике Србије, а у ставу 3. овог члана прецизно стоји: „Законом се одређује учешће аутономних покрајина у делу прихода Републике Србије“, а став 4. каже да буџет Аутономне Покрајине Војводине износи најмање 7% у односу на буџет Републике Србије, с тим што се три седмине од буџета АП Војводине користи за финансирање капиталних расхода. Дакле, веома прецизно.

Али шта каже предлагач у овом предлогу закона? Предвиђа формирање пореске управе АП Војводине, увођење, укидање или мењање пореских стопа, те да Република Србија при сваком преношењу или поверавању нових послова АП Војводини мора да одговарајућа трансферна средства, односно изворе прихода за обављање тих послова.

Рече јуче министар Недимовић – када би овај закон и овако нешто било усвојено, заиста би био потпуно демонтиран, размонтиран, како год хоћете, наш финансијски систем.

Шта даље предлагач каже? Предвиђа законом образовање, замислите, некакве комисије која би пратила примену овог закона. Али како? Каже да ће се у случају да одредбе других закона буду у супротности са овим његовим законом, каже господин Чанак, примењивати овај закон. Па само је фалило још да каже – ако Устав није у складу са овим законом да ћемо примењивати овај закон у односу на Устав, јер заиста овај закон није у складу са Уставом.

Тако би овом закону морали да се прилагођавају системски закони. Два системска закона, Закон о поступку и пореској администрацији и Закон о буџетском систему. Ово је, једноставно, неприхватљиво.

Члан 168. Закона о пореском поступку и пореској администрацији уређује начин организације Пореске управе. Пореска управа је организована у регионална одељења са филијалама и одсецима и, прецизно, имамо регионална одељења за Београд, Ниш, Нови Сад, Крагујевац и Приштину. Нема никаквих аутономних покрајина.

Пореска управа, у члану 11. прописано је Законом о пореском поступку и пореској администрацији, у оквиру послова државне управе води првостепени поступак, јединствени регистар пореских обвезника итд. Сад да не читам све, има доста тога.

Дакле, све су прецизно набројане надлежности. Пореска управа самостално извршава послове из овог претходног става на целокупној територији Републике Србије и организује се тако да обезбеђује функционално јединство у спровођењу пореских прописа. Дакле, овде ништа не може да се додаје ни да се одузима.

У циљу обезбеђивања јединственог спровођења прописа из надлежности министарства надлежног за послове финансија, акти о примени тих прописа, које даје министар надлежан за послове финансија, обавезујуће су за поступање Пореске управе. Значи, целе Пореске управе.

Дакле, све је прецизно и недвосмислено прописано овим постојећим законима. А ми ћемо кроз амандмане да вам још детаљно говоримо о сваком члану појединачно.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Нисам знала да сте завршили, јер посланик из ваше групе вам стално додајује.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

Изволите.

МАРКО АТЛАГИЋ: Уважена председнице Народне скупштине Републике Србије госпођо Гојковић, жао ми је што данас у овом високом дому нису присутни и народни посланици Савеза за Србију да сучелимо мишљења и ставове о резолуцији о Војводини. Ваљда имају важнија посла. Они врше ових дана противправне упаде у институције земље, уместо да су овде да расправљамо о једном врло важном питању, а то је Војводина.

Погледајте њиховог вођу, Бошка Обрадовића, званог Бошко Насилни. Извршио је упад у РИК и напад на чланице РИК-а, извршио упад у Општину Пећинци, извршио напад на др Александра Мартиновића на Административном одбору, извршио упад у кабинет председнице Народне скупштине Републике Србије, госпође Гојковић, извршио упад у Полицијску станицу Гуча, извршио напад на новинарку „Пинка“, покушај упада у РЕМ, тражио хапшење председника Републике и покушај упада у Председништво Србије, тражио војску да изврши државни удар и ухапси председника Републике Србије, извршио упад на РТС заједно са својим тестерашима. Од овог малог фашисте грађани Србије не могу ништа добро очекивати, неће стати.

Жао ми је, госпођо Гојковић, што данас овде нису присутни народни посланици из опозиције и дела опозиције уместо што су злоупотребили ученике у политичке сврхе. То ради Бошко Обрадовић и његов следбеник др доцент Јово Бакић са Филозофског факултета у Београду. Он је за мастер дипломски рад, веровали или не, студенту Матовић Михајлу дао тему „Улога Пинка и Хепија у стварању и репродуковању култа вође и анализа садржаја гостовања Александра Вучића у емисијама Тирилица и Тешка реч“. То је исто као да сам ја дао тему мастеранду „Улога Филозофског факултета у Београду у стварању и репродуковању култа незнања, интелектуалног простаклука и дилетантизма, случај Јово Бакић“. У моменту када председник државе Републике Србије за КиМ изналази трајно, одрживо и компромисно решење и доводи инвеститора из Немачке др Јово Бакић је изјавио ових дана да је „Александар Вучић измећар Ангеле Меркел“. То је исто као да ја изјавим да је др Јово Бакић говнар Драгана Ђиласа и Вука Јеремића.

Поштована и уважена госпођо Гојковић, одмах да кажем да нећу гласати за ову резолуцију јер она нарушава и деградира српски народ у свим одредбама, и то на врло један покварен начин.

Ево шта пише у резолуцији: „Поштујући Војводину као демократску, мултинационалну, мултиконфесионалну и мултикултурну аутономну покрајину коју граде и у којој, кроз заједнички живот,

прожимају и размењују своје баштине, деловања и резултате свих врста рада и стваралаштва припаднице и припадници њених традиционалних националних заједница: српске, мађарске, словачке, румунске, русинске, ромске, хрватске, црногорске, буњевачке и других“.

Ево, господо народани посланици, како господин Чанак покушава српски народ заправо уврстити у националне заједнице. А српски народ није национална заједница, него је он народ. Требало би да стоји, већ кад је овако написао аутор – поштујући АПВ као демократску, мултинационалну, мултиконфесионалну и мултикултурну аутономну покрајину коју граде и у којој, кроз заједнички живот, прожимају своје баштине, деловања и резултате свих врста рада и стваралаштва – „српски народ“ требало је ставити – и припаднице и припадници осталих националних мањина: мађарске, словачке, румунске, русинске, ромске, хрватске, црногорске, буњевачке и других. И то је то. На један врло покварен начин покушава се изједначити српски народ са националном заједницом.

Е сад, зашто господин Чанак у тексту резолуције назива српски народ у АП националном заједницом и сврстава га у ранг са националним мањинама, сврставајући га у ранг са националним заједницама, па мађарском, словачком, румунском, русинском, када тако није?

Ево, да рашчланим. Шта је национална мањина? То је део одређеног народа који не живи у својој држави, већ у другој заједници. То је једно одређење. Друго одређење, национална заједница шта је? Национална заједница је део становништва државе који се од већинског становништва разликује по језику, култури, вери, обичају итд. Према томе, српски народ није национална заједница, а није ни национална мањина у Војводини, већ је он српски народ, а остали су националне заједнице и националне мањине. И мислим да је ово на један врло перфидан начин покушај, је ли, да се изједначе националне мањине, односно националне заједнице са народом.

Међутим, зашто ово говорим? Управо због тога што господин Ненад Чанак је присталица заправо и отцепљења КиМ од Србије. Он је 5.3.2017. године као председнички кандидат изјавио: „Спреман сам да признам независност Косова“, пренеле Вечерње новости 5.3.2017. године. Вероватно признавањем АПВ за државу лакше би се прогласила и АПВ за републику. Међутим, није он ту проблем. Има већих проблема, хајде да кажем, јер он се изјаснио да није, јуче, за отцепљење Војводине од Србије. Има оних који јесу. На пример, Чедомир Јовановић, лидер ЛДП-а. Он је изјавио: „Војводини треба дати пуни суверенитет и признати је као независну земљу“, 26.10.2017. године, један угледни недељник, страна 30 итд. Дакле, овде је господин Јовановић директан у том делу.

Дакле, да ја не узимам много времена, резолуција своди српски народ у АПВ на ниво националне заједнице, како сте видели, то је непобитно, или, ако хоћете, националне мањине. Није ни чудо што се тако чини знајући, иначе, ставове аутора резолуције.

Још ћу да кажем нешто о АП с позиције хералдике. Господо народни посланици, за сваки народ, за сваку државу или покрајину, или град, грб и застава престављају знамења од највећег, посебног поштовања. Зато приликом конципирања грбова држава и покрајина и градова том проблему треба посветити велику пажњу, јер то преставља једно од прворазредних националних, историјских и политичких питања, јер они задиру у питање националног идентитета државе и народа, у овом случају српске државе и српског народа.

Основни принцип при конципирању грбова и застава држава, покрајина или градова јесте да они, дакле грбови, треба да одражавају историјску, хералдичку и вексиколошку традицију државе, покрајине или града. Ако ово хералдичко правило применимо на северну српску покрајину Војводину, онда можемо рећи да Војводина има у најмању руку хералдичку традицију од 170 година, вероватно и раније, не вероватно него сигурно, односно од 1848. године. Она од тада има свој грб и своју заставу тробојке и ту нема дилеме.

Међутим, основни хералдички симбол тог грба Војводине чини крст са четири оцила. То је грб Војводине. Остао је све до 2002. године, пуне 154 године. Управо 2002. године тај већ хералдички традиционални грб Тадићеви, Јеремићеви, Ђиласови демократе и Чанкови лигаши су избацили из употребе. Је л' тако, господо народни посланици, или не? Тиме су Тадићеви, Јеремићеви, Ђиласови демократе и Чанкови лигаши починили невиђени хералдички, национални, политички скандал, невиђен на овим балканским и европским просторима.

Зашто су га Јеремићеви, Тадићеви, Ђиласови демократе и Чанкови лигаши избацили из употребе? Зато што тај грб има за главни хералдички симбол у себи главно национално обележје Срба, а то је крст са четири оцила. То је разлог. То је први пут извршена на хералдички начин десрбизација Војводине и она је...

Да се разумемо, даме и господо, хералдичка традиција у Војводини јесте и традиција хералдичких симбола Баната, Бачке и Срема, али и звезда петокрака као симбол антифашизма. Ваљда неће нико од научника негирати да она се није доказала као антифашистичка, па ако хоћете, је л', и за Војводину. Зато код конципирања евентуално новог грба Војводине треба водити рачуна да се у њему нађу сви традиционални хералдички симболи. Тако каже наука и ту је тачка. А то значи да се може изићи из постојеће кризе у коју смо ушли.

Према важећем статуту АП има два грба, официјални и традиционални. Овај традиционални захваљујући СНС-у, јер спасавала је образ Војводине. И сад је то на снази. Надам се да ће у блиској будућности АП поседовати један грб, који ће одражавати хералдичку, историјску традицију Војводине свих ових традиционалних симбола. И ту нема проблема. Ту треба само науци дати да она учини своје, а политика да прихвати.

И на крају, како је и председник Посланичке групе СНС рекао, посланици СНС-а неће гласати за ову резолуцију и закон. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Жарко Обрадовић.

Изволите.

ЖАРКО ОБРАДОВИЋ: Хвала.

Поштована председнице, поштоване колегинице и колеге, чланови Народне скупштине Републике Србије, желео бих, пре свега, у име СПС-а да истакнем доследност председнице Народне скупштине Републике Србије што је ово веома важно питање за Србију ставила на дневни ред.

Желим такође да кажем да је Скупштина право место за разговор о аутономији Војводине и о садржају те аутономије.

Такође желим да истакнем да је став СПС-а да о аутономији треба разговарати. Аутономија је део идентитета, део бића Војводине, нешто што је постојало и што постоји и што нико из СПС-а не доводи у питање. Напротив, СПС је и раније и сада јасно истакла да је за аутономију Војводине, али аутономију Војводине у Србији, а не аутономију Војводине против Србије.

Желим да истакнем и доследност предлагача афирмацији ове теме. Годинама уназад господин Чанак говори о аутономији Војводине. То не значи да се слажем с оним што он говори, то је његово право, али и право нас осталих народних посланика и мене као посланика Посланичке групе СПС да кажем нешто о тексту докумената о којима данас расправљамо, али такође и о образложењу који је предлагач дао.

Наиме, сматрам да је текст Предлога резолуције о Војводини површан, једностран, у многим елементима противуречан, супротан Уставу, чак и фактичком стању у земљи, а и у многим стварима је остао апсолутно недоречен. Али све оно што није садржано у тексту резолуције о Војводини, примера ради, предлагач нам је предочио приликом образложења предлога текста, тако да смо добили потпуну слику шта у ствари предлагач жели.

Дакле, упркос нетачности бројних навода у образложењу, које ћу ја касније навести, јасно се види жал предлагача за статусом Покрајине који је био утврђен Уставом из 1974. године, где је постојао и Устав Покрајине, и извршна, и судска и законодавна власт, имовина, приходи, а то су

елементи и садржај аутономије за које се предлагач залаже и које је навео у образложењу. Дакле, оно чега нема у предлогу текста, све двосмислености, или готово све, или недоречености које постоје, предлагач је објаснио образлажући предлог текста резолуције.

Предлагач евидентно жели аутономију којом ће Војводину претворити у државу у држави. Поменућу у прилог овој тврдњи два решења из Устава Републике Србије из 1974. године која говоре о уставу Покрајине. Наиме, у основним начелима Устава Републике Србије из 1974. године се истиче да радни људи, народи и народности Србије остварују своја суверена права у Социјалистичкој Републици Србији и у социјалистичким аутономним покрајинама у складу са њиховим уставним правима, и у члану 167, има више чланова а ја сам одабрао овај да упознам ширу јавност: „У Социјалистичкој Републици Србији и социјалистичким аутономним покрајинама образује се Председништво Републике, односно Председништво АП, које представља Републику, односно АП, и врши друга права и дужности утврђене овим Уставом, односно покрајинским Уставом“. Значи, жал за Уставом је врло евидентна.

Предлагач очигледно жели решења која су раније, одредбама Устава из 1974. године, већ била учинила Србију дисфункционалном државом, државом која није била у могућности да утврди јединство правног поретка на целој својој територији. У прилог овој тези желим да вам цитирам два документа која су део елемента претходног уставног периода. Савезни устав, где се говори да у Већу република и покрајина на основу дате сагласности скупштина република и скупштина аутономних покрајина се утврђује предлог закона, односно другог општег акта. Значи, без сагласности скупштина аутономних покрајина није било могуће утврдити предлог акта на савезном нивоу.

Или још експлицитније, прави домети тадашње аутономије и аутономије за коју се предлагач залаже могу се још боље видети из става 3. члана 301. Устава Републике Србије, у ком се каже да закон доноси Скупштина Социјалистичке Републике Србије уз претходну сагласност скупштина аутономних покрајина. Ако ту сагласност да само скупштина једне аутономне покрајине, закон се може донети и примењује се на територији Републике ван територија аутономних покрајина и територије покрајине чија је скупштина дала сагласност. Значи, из ова два цитирана става се види врло јасно да аутономија која је тада постојала и за коју се предлагач у образложењу тако здружено залаже подразумева апсолутно стварање једне парламентарне јединице унутар Републике Србије.

Нетачне су и тврдње предлагача да је Устав из 1940. године промењен на противустанован начин, као што су и злонамерне квалификације које је изнео на рачун Слободана Милошевића.

(Ненад Чанак: Била је 90. година, не 40.)

Али, с обзиром на то да генеза свих догађаја води од ових уставних решења, начин промене Устава Социјалистичке Републике Србије из 1974. године подразумева да Скупштина Републике Србије одлучује уз сагласност скупштина аутономних покрајина. А скупштине аутономних покрајина, и Скупштина АП Косово и Метохија и Скупштина АП Војводина, донеле су позитивне одлуке и сагласиле се са предлогом уставних промена које су касније уследиле. Значи, Србија је испунила све услове и донела Устав који је одредио праву меру аутономије и успоставио правно јединство државе на целој територији.

Нетачне су тврдње предлагача изнете приликом образлагања Предлога закона које се односе на тврдње да је после Другог светског рата поремећен међуетнички баланс. Знамо шта се десило, али у ситуацији кад један део становништва са територије одлази са фашистима а други део становништва долази као део процеса пресељавања становништва из руралних подручја Југославије у Војводину не може се рећи да је поремећен етнички баланс и у чију би то било корист или штету. Напротив, сви ми који говоримо о Војводини, говоримо да је Војводина прави пример једне складне међуетничке заједнице, где постоји 29 различитих етничких заједница, и да је Војводина прави пример свима у Европи једног складног живота и не видим уопште разлог да се користи термин међуетничког баланса.

Нетачна је и површна оцена предлагача о наводној економској штети коју је Војводина доживела у годинама после доношења новог Устава Републике Србије, говорим о 90-им годинама прошлог века. Нема објашњења, чак ни речи, у образложењу предлагача о санкцијама УН уведеним 1992. године, сами знате, због догађаја за које Србија, касније се утврдило, није била крива, али је ОУН те санкције увела. Нема речи о кризи и свему ономе што је урадила и Република Србија, али и АП Војводина, у збрињавању више стотина хиљада избеглица које су биле протеране или су дошли из Словеније, Хрватске и БиХ. Нема ни речи о последицама бомбардовања којем смо били изложени од 24. марта до 10. јуна 1999. године. Ево, сад се навршава 20 година од тог трагичног догађаја.

Нема ни речи о ефектима онога што се десило после 5. октобра. Ако овај први део господин Чанак није желео да помиње из политичких разлога, онда је макар требало да помене овај други, јер је у другом делу апсолутно учествовао. Све оно што нису санкције и бомбе уништиле, уништила је либерализација увоза коју је учинио ДОС 2001. године, а господин Чанак јесте апсолутно био део тог политичког естаблишмента. А оно што је и остало живо после те либерализације, евентуално нека

фабрика и слично, то је докусурено приватизацијом, пљачкашким приватизацијама које су извршене у тим годинама и није поштено, када већ овако детаљно господин Чанак говори о свим елементима аутономије Војводине па се користи економским показатељима, да не користи и те речи. Уосталом, још колега Недимовић је јуче говорио о томе.

Како сам истакао, у значајном делу је текст резолуције површан, недоречен. Нема ни помена о присаједињењу делова некадашње Аустроугарске Краљевине Србији. Предлагач говори о 1945. години, не помиње одлуку Велике народне скупштине из 1918. године. Ево, дозволите да цитирам само два става, две одлуке Велике народне скупштине из 1918. године: „Прикључујемо се Краљевини Србији, која својим досадашњим радом и развитком ујемчава слободу, равноправност, напредак у сваком правцу, не само нама, него и свима словенским, па и несловенским народима, који с нама заједно живе. Несрпским и несловенским народима који остају у нашим границама обезбеђује се свако право којим желе да као мањина очувају и развију своје народно биће“.

У тексту резолуције о Војводини предлагач износи тврдње које доводе у питање и нашу спољну политику, државе, или их негирају. Пример овом мом изнесеном ставу је текст резолуције, став 4, који тврди да Србија треба да постане део европске породице као држава са мирољубивом спољном политиком. Неко од колега је јуче говорио о томе.

Шта значи, господине Чанак, са мирољубивом спољном политиком? Какву спољну политику Србија данас води? Да ли Србија води агресивну спољну политику? Да ли Србија не разговара о спољној политици на нивоу органа који су за то задужени? Да ли се могу наћи речи приговора за оно што председник Републике Србије господин Вучић ради у међународним односима? Да ли се могу наћи речи противљења за оно што министар иностраних послова господин Дачић ради? Да ли није јасно да постоје четири стратешка циља у спољној политици Републике Србије, а то је постизање статуса члана ЕУ, одржавање добрих односа са Руском Федерацијом, са Народном Републиком Кином, са САД? Шта је ту спорно? Развијање добрих односа у региону, шта је ту спорно? Развијање добрих односа са суседима?

Ако имате појединачан став који се не слаже са овом тврдњом, то је у реду, то је ваше право, али се не може изнети тврдња да треба да водимо мирољубиву политику, јер то имплицира да не водимо доследну спољну политику. Или тврдња из истог 4. става о заједничкој спољној политици где се индиректно, заједничкој спољној политици у оквиру вредности ЕУ, укључујући и заједничку спољну политику. Зар ми као део приступања процесу ЕУ не усаглашавамо своју спољну политику?

Па да, само што степен усаглашености те спољне политике у односу на ЕУ зависи од докумената које ЕУ доноси и, наравно, од наших интереса. У једним тренуцима је била 80%, 70%, сад је 50%. Али то поглавље о усаглашености са спољном политиком ЕУ је поглавље које има свој рок, траје до стицања статуса члана у ЕУ. Тиме се имплицитно... Наравно, ми знамо на шта се све ово односи иако то не пише, то се односи на Руску Федерацију. То треба довести у питање, значи, наше односе са Руском Федерацијом.

Не видим разлога зашто Србија не би имала одличне односе са Руском Федерацијом, јер у Руској Федерацији имамо пријатеље који нам помажу у међународним односима. Ако можемо да сарађујемо са онима који су нам бомбардовали земљу, не видим разлога да не сарађујемо са онима који су нам пријатељи одвајкада. На крају крајева, да није било те Руске Федерације и права које је стекла унутар Отоманског царства каснијих година 18. века, да буде заштитник хришћанског живља у Отоманском царству, питање је шта би се дешавало и са нашим народом, и шта би било са нашом државом и како би текао тај процес историјског ослобађања. И зашто не сарађивати са Руском Федерацијом? Мислим да нема потребе јер се овде имплицира нешто што апсолутно не постоји.

Око закона о финансирању АП, о његовој мањкавости, нестручности најбоље говори податак да су чланови 7, 8, 9. и 10. одлуком Уставног суда већ раније означени супротни Уставу Републике Србије. О његовој суштини политичкој и правној, односно фактичкој, и залагању за самосталност у односу на Србију и екстериторијалну Војводину најбоље говори члан 11. Предлога закона у коме се истиче да ће тај закон важити на територији... Само да нађем Предлог закона, члан 11, да не бих остао недоречен у овом ставу. Члан 11: „Ако су одредбе других закона, односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона“. Значи, супремација закона Војводине у односу на закон Републике Србије или други правни акт.

О грађанима и грађанкама уопште нећу говорити, мислим да је то и мој колега Душан Бајатовић јуче експлицитно рекао, само ћу вам цитирати, господине Чанак, члан 1. Устава Републике Србије, који каже да је „Република Србија је држава српског народа и свих грађана који у њој живе, заснована на владавини права и социјалној правди, начелима грађанске демократије, људским и мањинским правима и слободама и припадностима европским принципима и вредностима“. Значи свих грађана, нема грађана једног дела Републике Србије.

Из свега изнетог Посланичка група СПС неће гласати за предлоге ових докумената о Војводини и о њеном финансирању, јер ово нису закони који би били донети у прилог јединству, толеранцији, већ воде свађи,

сукобима и поделама унутар српског друштва и праве неку екстериторијалност која не треба да постоји. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Предлагач, Ненад Чанак.

НЕНАД ЧАНАК: Захваљујем колеги Обрадовићу на овом исцрпном излагању и само бих неколико појашњења желео да пружим.

Прво, ви, господине Обрадовићу, говорите о томе да постоји некаква жал за Уставом из 1974. године у деловању мом и ЛСВ-а. Устав из 1974. године је био важећи пре буквално четири државе, јер је у међувремену и СФРЈ, па СРЈ, па СЦГ, па ево сада Република Србија, другим речима, он је историјска категорија која апсолутно нема никакво правно нити важење, нити може бити применљив на данашње односе унутар Републике Србије.

Оно што ме чуди у вашем излагању је то што као да смећете са ума да управо ви припадате политичкој странци која баштини традиције оних који су тај Устав доносили – то није ЛСВ, него управо СПС – и где је ЛСВ потпуно свесна да тај Устав не да није био савршен, него је био Устав који је у себи садржао изузетно комплексне и за данашње време неразумљиве појмове, поименце наводећи ко је председник Републике и сличне ствари, што је потпуно супротно демократским принципима. Самим тим, не говорим уопште о Уставу из 1974. године, говорим о аутономности, *autonomos* значи самостално доношење норми, а то је нешто потпуно друго и не може се уопште поредити са Уставом из 1974. године. Ми овде треба да разговарамо о томе каква би Војводина требало да буде у 21. веку, чију смо прву петину, ево, већ потрошили, а не да се враћамо у 20. век.

Друго, говорите о Уставу из 1990. године. Тај Устав из 1990. године, морам вас подсетити, јесте донет уз сагласност покрајинских скупштина када је пре тога већ урађен један тип промене састава тих скупштина, што 1978. године тзв. антибирокуратском револуцијом у Новом Саду, што 1989. године на Косову. Дакле, у питању је био притисак унутар једнопартијског система на делове једне те исте партије. То су биле фракцијске борбе унутар једне партије и самим тим је тај Устав био једнопартијски Устав, јер смо се ми тада као опозиција залагали 1990. године – прво избори па Устав, а не Устав па избори. То је био наш став. И са друге стране, тај Устав је у свом последњем члану, подсетићу вас, имао одредницу која гласи – у случају да су одредбе овог Устава у супротности са одредбама Устава СФРЈ, примењиваће се одредбе овог Устава. Тиме је, господине Обрадовићу, то био први сепаратистички Устав на територији СФРЈ, јер је директно ставио себе изнад федералног Устава доношењем такве правне норме.

Када сте говорили о поремећају етничког баланса у Војводини, ја то нисам говорио из било каквог разлога некакве жали за овим или оним, јер

Војводина, ако мало боље погледате, сваких педесетак година промени у великој мери састав становништва – јер састав становништва 1945. године није био ни сличан саставу становништва 1895. године или 1995. године, дакле сваких педесет година се становништво у Војводини у великој мери промени – него сам само то изнео као околност да бих појаснио време у коме су се неки догађаји одвијали.

Спомињање 1918. године, замерате ми за неспомињање тога датума, разлог томе је следећи. Наиме, одлукама међународно признате Привремене народне скупштине Демократске Федеративне Југославије посебно је наглашено да између предратне и данашње Југославије „нема у погледу њеног унутрашњег уређења никаквог континуитета“. Значи, у односу на унутрашње уређење. Међународно Нова Југославија под влашћу комуниста је прихватала континуитет са Краљевином, али у унутрашњем поретку прокламован је потпуно револуционарни правни дисконтинуитет. У том смислу, због тога и јесте формално правно, али и политички, било нужно обновити везе Војводине и Србије, што је и учињено 1945. године, 10. августа, и тога дана је Треће заседање Авноја прерасло у Привремену народну скупштину Демократске Федеративне Југославије, највише законодавно представничко тело. И управо је то разлог због кога ја везујем везу данашње АП Војводине и данашње Србије за 1945. годину, а не 1918. годину. То је разлог. Није други разлог.

Дакле, немам намеру да доводим у питање везу, него само да је прецизирам. Као што смо говорили о Уставу из 1974. године који је био пре неколико држава, тако је и ово присаједињење Војводине, или како год хоћете то да назовете, са свим контроверзама које тај догађај може да изазива код историчара, нешто што припада другом времену, пошто се у међувремену догодио још један рат са свиме што се у њему догодило, револуцијом и, понављам, међународно призната Привремена народна скупштина ДФЈ је онда донела ту одлуку. То је једини разлог због кога говорим о 1945. години, а не о 1918. години.

И управо из тога проистиче још једна важна ствар, а то је да се врло брзо после тога дошло до покушаја, већ 1. септембра 1945. године председништво Народне скупштине Србије доноси Закон о установљењу и устројству АП Војводине, где се преко тог акта покушало озаконити тумачење према коме је аутономију Војводине формирала Србија. Аутономију Косова је формирала Србија на својој територији; аутономија Војводине је потпуно другог карактера.

Међутим, све ово о чему сад разговарамо чак и није тема релевантна за закон о коме сада говоримо. Закон о коме говоримо је уставна обавеза о којој сам већ у више наврата говорио, а за коју сматрам и сви ми сматрамо у ЛСВ-у да је неопходно да буде донет зато да би се изашло из

стања правног вакуума насталог недоношењем закона о финансирању Војводине десет година од његовог Уставом прописаног рока.

Што се тиче уништавања економије после 5. октобра, чији је синоним Мирољуб Лабус и једна потпуна неконтролисана либерализација, ту се са вама више него слажем. То је био недопустив потез, на који, нажалост, ЛСВ није могла, с обзиром на тадашње односе у друштву, да утиче, али је дизала глас против тога из једноставног разлога што се тиме апсолутно забио нож у леђа домаћој привреди, јер уместо да се процес трансформације привреде развуче на довољан број година да би се привреда могла прилагодити, то је скраћено на пар месеци, што је потпуно неспремну привреду бацило на колена.

Што се тиче мирољубиве спољне политике, морам рећи да ме чуди мало ваш став, зато што ми то говори очигледно о лошој редакцији, лошем дефинисању унутар самог Предлога закона, који сте могли да поправите амандманом. Нико не каже да Србија не води мирољубиву спољну политику, него се само наглашава мирољубивост спољне политике Србије. У том контексту мислим да је у питању само неспоразум; не говоримо ни о чем другом. Али, да би се та мирољубива спољна политика, нарочито према окружењу, могла још боље потцртати, било би више него упутно да се, рецимо, државни органи Србије одреде према осуди Радована Караџића на доживотну робију прихватајући чињеницу да је био умешан у геноцид иза кога је у одређеном светлу стајало и руководство Србије у то време.

Разлог зашто говорим овако је то што је на потпису Дејтонског споразума као један од потписника био тадашњи председник Слободан Милошевић као врховни командант оружаних снага СРЈ. И сада, ако сте имали Алију Изетбеговића као врховног команданта армије БиХ, Туђман др Фрању као врховног команданта армије Републике Хрватске и Слободана Милошевића као врховног команданта армије СРЈ, онда је потпуно јасно да њихова три потписа говоре о онима који закључују неки споразум којим се прекида рат. Споразум којим се прекида рат потписују они који су рат водили, а не они који нису водили. Тако да је ту, рецимо, једна ствар о којој бисмо могли да полемишемо, али мислим да то у овом тренутку није тема пошто говоримо о закону о финансирању Војводине.

И ваше питање зашто не сарађивати са Руском Федерацијом, нигде није написано да не треба сарађивати са Руском Федерацијом. Штавише, Руска Федерација је изузетно значајна, нарочито у домену сарадње на енергетском плану, и ту нема никаквих дилема, и ту нема даље приче.

Питање усаглашавања спољне политике о којој се овде ради је питање практично хармонизације укупног система функционисања Републике Србије са ЕУ, уколико је, а у то не сумњам, доминантна жеља

у овом парламенту да се уђе у Европску унију. И ви и ја смо, у крајњој линији, заједно радили на томе толико пута.

Ево, то сам само желео да кажем.

ПРЕДСЕДНИК: Жарко Обрадовић, реплика.

ЖАРКО ОБРАДОВИЋ: Хвала вам, господине Чанак, на овим појашњењима. Мислим да су она била потребна и јавности ради, али дозволите ми да и ја нешто кажем.

То што баштинимо традиције партије која је постојала у време бивше СФРЈ не значи да се слажемо са свим оним што је рађено у име те партије. Значи, ја лично а и огромна већина мојих чланова мислимо све најгоре о Уставу из 1974. године, зато што је то био узрок дезинтеграције, распада и свега онога што се десило и што је, да кажем, створило основе за распад једне лепе државе. Шта год ко о њој мислио, за мене је то била добра држава.

Ја сам навео врло таксативно, јер сте ви говорили о тим временима, ја сам навео какав је био садржај аутономије у то време и баш члан Устава Републике Србије који говори о томе да чак и у случају не само да је потребна сагласност скупштина аутономних покрајина за промену Устава, него без те сагласности скупштина аутономних покрајина важеће неког закона не би могао да важи на територији једне покрајине.

Ако смо се сложили за то, ја сам рекао и врло сам, чини ми се, био јасан, да је по мом мишљењу предлагач у образложењу више рекао о ономе за шта се залаже него у тексту Предлога који ми имамо данас. Јер, извините, ако ви афирмишете аутономију из 1974. године, са Уставом, са законодавном, извршном, судском влашћу и, како кажете, да је извршена потпуна аутономија Војводине, а држава Војводина је практично тада била, и Косово, држава у држави, а ми знамо какав је био сплет историјских околности, то...

Може, апсолутно. Ви сте предлагач. Ја не говорим о ЛСВ, али ви је заступате. Ја нисам намерно поменуо предлагач, нисам улазио у то ко је написао тај документ, него сам говорио само о садржају документа и ономе што сте ви рекли у образложењу.

Устав из 1990. године је промењен на начин који је предвидео претходни Устав. Онда не може да стоји ваша формулација да је промењен на противуставан начин. Јер, извините, ја читам овде, каже – Војводини су враћене надлежности које су биле противуставно узурпиране од стране централистичке власти. Нису биле противуставне, у складу са Уставом су извршене. То да ли се вама допада или не допада, господине Чанак, то је ваше лично право.

Наравно да ја овај разговор сматрам веома добрим зато што разговарамо и о будућности, али сами у овом једном делу текста закона

говорите да треба нека решења, будућа решења, да нађемо на основу искустава демократских земаља. Значи, и ми полазимо, искуства не могу имплицирати нешто што се дешава у будућности, него што је садржај прошлости. Сасвим је логично што сам ја поменуо ова решења, да се не би применила. То је мој угао био, а ви можете размишљати на начин на који то сматрате да треба. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реплика, Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Прилично је невероватно шта ми данас овде слушамо. Подсећам да говоримо о законима, односно о предлогу закона и резолуције који нам отворено стављају до знања сепаратистичке тежње предлагача. И онда усред те расправе предлагач позива државу да се одреди према пресуди, срамној, катастрофалној, драстичној пресуди коју је злочиначки Хашки трибунал изрекао Радовану Караџићу. И још каже да се власт определи према тој пресуди с обзиром на чињеницу да је Караџић учествовао у геноциду.

Дакле, у Сребреници није било геноцида. Може сто пута Хашки трибунал да тако нешто пресуди; не, није било геноцида. Али ови што поштују пресуде Хашког трибунала, попут Чанка, попут, синоћ на друштвеним мрежама, Балше Божовића, Александре Јерков, Маје Виденовић и осталих мрзитеља српског, свега што је српско, да ли то значи да они признају оно што је Хашки трибунал рекао да Насер Орић није одговоран за масакр Срба у Сребреници, у Кравици? Је л' они мисле да Харадинај није одговоран за масакр Срба на КиМ? Је л' они мисле да Готовина није одговоран за злочиначко убијање Срба на територији Републике Српске Крајине, за „Олују“, за „Бљесак“?

Просто је невероватно да постоји неко ко се зове Србином да може данас, после јучерашњег дана, сеирити над оним што је трагично, не само за Радована Караџића, јунак је он био и остао, и он ће ту своју доживотну казну достојанствено и смрт дочекати у Хашком трибуналу или негде где га буду одвели на служење казне, али не желе да разумеју да је та пресуда заправо осуда српском народу, Републици Српској.

Али цабе су им и овакве резолуције и овакви предлози неће...

ПРЕДСЕДНИК: Време вам је прошло. Хвала. Извињавам се.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштована председнице, поштовани народни посланици, поштовани представници предлагача, јуче није било довољно времена да се одговори на неке ствари. Иако није ово баш карактеристична тема и уопште читава процедура везана за доношење закона да би Влада, односно представници Владе одговарали на питање,

али морам да кажем у контексту претходне приче која је била пре једно 10-15 минута. Поставило се питање зашто јединице локалних самоуправа немају више новца да би могле да испрате, то је било јуче једно од питања, зашто немају новца да евентуално испрате пројекте, да улажу у ствари које се тичу развоја.

Желим да кажем две ствари. Прва ствар, највећи геноцид који је у оквиру приватизације и либерализације 2000. године направљен, направљен је у привреди Војводине. Не постоји већи геноцид који је направљен над економијом било ког дела Србије него што је направљен на простору Војводине. Мислим да то треба једно 16 пута да поновим.

А сад ћу вам рећи зашто. Јуче смо разговарали на тему како се Војводина развијала од 1972, 1973, 1974, 1975. године. Баш на потенцијалу сировинске базе у пољопривреди и изградњи прерађивачких капацитета и свега оног осталог, логистике која прати прерађивачке капацитете, јер не постоји ништа нормалније да тамо где постоји сировина да покуша да се развије и прерада. Е, управо то, тог 1. јануара 2001. године са рушењем баријера и незаштитом и пољопривреде и прерађивачке индустрије је унакажена српска Војводина, привреда у оквиру Војводине.

Све што је хранило ту Југославију од 22 милиона становника највећим делом се налазило на простору Војводине. Причам о прерађивачким капацитетима. Наравно, опет се враћам на то, природно, где је сировина, да се она и прерађује. Али та одлука, тадашња, тих представника ДОС-а је била, то не знам чиме бих то окарактерисао, не постоји реч у српском језику којом бих ја то могао да опишем. Па не знам реч. Ја бих рекао, али не знам, не знам ту реч. Интерес, геноцид, како год хоћете. С једне стране геноцид, с друге стране интерес.

Ал' хајде да покушамо још једну ствар да кажемо, шта се опет десило тамо 2007, 2008. године у неким локалним самоуправама на простору Војводине. Такво задуживање тих јединица локалне самоуправе код пословних банака какво свет није видео. Врбас, да ви видите њихове финансије тада, до пре две године, три, какво задуживање. Па три века да живе, не могу да врате шта је задужено. А за шта? Па скоро нико не зна. Е, то су разлози. Мања привредна активност, односно скоро никаква услед оваквих лудачких процеса и ова друга ствар.

И шта желим још једну ствар да кажем. Нема развоја Војводине без развоја привреде. Нема развоја ниједног дела Србије без развоја привреде. Без тога и без тог економског потенцијала ми можемо да причамо о чему год хоћемо, можемо овде да водим приче 300 дана, али ако не буде ово што Влада ради, улаже у инфраструктуру да би се довело што више инвеститора, ако се не улаже у обнову река, потенцијала лучких, нема ни развоја пољопривреде, а самим тим ни прерађивачке индустрије.

Због јавности желим једну ствар да кажем. Влада Републике Србије је у јануару донела посебну уредбу везану за подстицање прерађивачког сектора у прехрамбеној индустрији, где се не потенцира само масовно запошљавање, него се потенцира довођење нових технологија које су у стању да апсорбују тај сировински потенцијал који постоји око нас.

И зашто ми имамо највише проблема са појединим културама на простору Србије када причамо о пољопривреди, пољопривредним културама? Па баш зато што немамо ту прерађивачку индустрију, која је унакажена. А шта се десило тамо 2005, 2006. године, у наставку тог лудила? Приватизација пољопривредних комбината. Ко зна коме, за ко зна које паре, без икаквих средстава обезбеђења. И ко је опет ту на губитку? Опет привреда Војводине. И стално све почиње и завршава се на томе.

Када имамо потенцијал економски, наравно да ћемо да јачамо. То се управо сад дешава, у задње две-три године. Ми имамо много боље финансије и у Руми, и у Шиду, и у Новом Саду и у Зрењанину, много бољи економски потенцијал, на основу ког можемо било шта да баштинимо. Али то је направљено на бази улагања у ове привредне потенцијале. Није ни могло ништа да се развије пре 15 година, јер је било све унакажено.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Следећи говорник је Милан Лапчевић.

МИЛАН ЛАПЧЕВИЋ: Поштована председнице, даме и господо народни посланици, замишљам Народну скупштину као највећи представнички орган који треба да расправља о најприоритетнијим проблемима ове државе и даје одређена конкретна законска решења. Не сматрам да је приоритетан и горући проблем овај који је данас на дневном реду и мислим да је било много других тема које су далеко значајније да расправља овај највиши представнички дом него што је то питање финансирања АП Војводине.

Нисам сигуран да је АП Војводина угроженија финансијски од других делова земље. Напротив, сигуран сам да постоје крајеви Србије који су далеко угроженији и из којих се много више исељавају становници, нарочито у јужној и источној Србији, па и у западној Србији, него што је то у Војводини. И смета ми тај жаргон, који се стално потенцира од представника предлагача, како тамо живе Војвођанке и Војвођани, како се исељавају Војвођанке и Војвођани, а нисам чуо ниједног другог колегу да је причао да се исељавају Топличанке и Топличани, Јужносрбијанци и Јужносрбијанке, Неготинци, Шумадинци, Златиборци и Златиборке и сличне ствари. Не знам чему то потенцирање, није ми јасно.

Просечна незапосленост у Војводини је око 8% према подацима Завода за статистику. У другим деловима Србије та просечна незапосленост иде и до 40%, у општинама југоисточне Србије. Из

општина југоисточне Србије се у задњих 15 година иселило више од 600.000 становника. Овај дом о томе није ниједном расправљао. На лествици општина које имају најнижу просечну зараду убедљиво, од 10 места, седам места заузимају општине југоисточне Србије. Опет се нико из овог парламента нити из ове државе није посебно забринуо због тога, иако, наравно, има нас посланика који стално указујемо на ту чињеницу.

Коме ми са југа Србије да се жалимо, или ови из западне Србије, на стање у буџетима у нашим општинама, на стање инфраструктуре, на, по нама, недовољну подршку државе у области пољопривреде, на пример, или у неким другим областима?

Према подацима које ја поседујем, из Фонда за подстицај пољопривреде, који је негде 12-13 милијарди, зависи од године, више или скоро 70% иде за територију АП Војводине. Наравно, природно је и логично, најразвијенија је пољопривреда тамо, али не видим да ту има места да се жалимо за то.

Трансфери општинама и градовима у Србији су подједнаки и по методологији и припадају свим општинама и градовима у Србији. Дакле, све општине на територији АП Војводине добијају сразмерну количину новца из државног буџета као и било која општина на територији уже Србије, или југоисточне Србије, или источне Србије, како год хоћете. Дакле, ти новци се користе, између осталог, за финансирање неких капиталних издатака, поправљање путева или шта већ у тим општинама, а општине са територије АП Војводине имају могућност финансирања и из покрајинског буџета. Дакле, дуплу могућност финансирања.

„Путеви Србије“ такође поправљају путеве и на територији тзв. уже Србије као и на територији Војводине. Ауто-пут је комплетно завршен, Коридор 10, на територији АП Војводине. Држава ће се задужити ове године и почео је пројекат реконструкције железнице, опет прво кроз територију АП Војводине. Постоји буџетски фонд за капитална улагања за АП Војводину. Држава ће се задужити 210 милиона евра за изградњу брзе саобраћајнице Нови Сад – Рума – Шабац итд. Седиште неких великих јавних предузећа, попут „Србијагаса“ и НИС, опет су на територији Војводине. Ниједно друго јавно предузеће нема седиште изван Београда.

Не видим у чему је Војводина угроженија од других делова Србије да је ово приоритет. Слажем се да је Србија централизована држава, нарочито финансијски централизована, и да проблеме треба решавати тако што ћемо издвојити оне најугроженије, њима помагати и формирати коначно министарство за равномерни регионални развој, јер је то прекопотребно.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има министар Недимовић.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштована председнице, поштоване колеге посланици, извињавам се, мораћу на једну тему да се осврнем.

Чини ми се, господине, да сте ви помешали 2019. и 2009. годину. Мислим да уместо оне нуле треба да стоји јединица, из једног простог разлога, што је тада можда било 12-13 милијарди давања за пољопривреду, а сада има 44. А 44 је више и од 12, 13 и од 18. Мало нисте добро видели. Ако треба, даћу вам податке, никакав проблем није, може овог секунда. Сви могу да дођу, то је јавно и све је видљиво. Све може да се види, нема никаквих тајни. И стално слушамо овде како су субвенције биле пре седам-осам година веће него што су сада. Само ми напишите откад је 17-18 или 12-13 веће од 44. То учи мој Филип у првом разреду основне школе.

Има још једна ствар коју желим, због јавности, нема то везе са вама, врло често се у јавности каже – више субвенција иде на простор Војводине него у друге делове Србије. То уопште није тако. Исто тако могу да аргументујем. Ево једна мера, из низа мера. Маргинална подршка, што каже господин Ристичевић, 65% где дајемо субвенције, то је све ово што иде према источној, јужној, централној Србији, тамо где постоје, таквих простора нема у Србији. А на осталим местима је 50% субвенција. Млади пољопривредни произвођачи од 664 исплаћена захтева, апликација, оних решења где млади пољопривредници добију грант од 12.000 евра, 166 је на простору Војводине. Опет то није ни, нисам сад рачунао набрзака, можда 25% од укупног броја исплаћених захтева.

Немојте, молим вас, да се играте с тим, ово су опасне ствари. Само то бих вас замолио. Даћу вам сваки податак увек и у сваком тренутку.

Још једном, 44 је увек и у свакој математици веће од 12 и 18.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има Милан Лапчевић, реплика министру.

МИЛАН ЛАПЧЕВИЋ: Хвала вам, господине министре, за ове егзактне податке. Ја верујем вама да су они тачни и, наравно, верујем и похваљујем то што се већи проценат субвенција за одређену, конкретну меру издваја за маргинална подручја, то је ваљда логично и нормално. Али нисте ме демантовали да у укупној суми не одлази оволики проценат колики сам рекао. Да ли је 65%, 70%, али сигурно преко половине укупних субвенција иде за територију АП Војводине. Да ли су то 44 милијарде или 54, свеједно, али свакако највећи део новца заврши тамо.

И рекао сам да немам ништа против тога, то је логично јер је тамо пољопривреда најразвијенија, али не видим разлога да се кука због тога. Као што не видим ни разлога да се тражи да се стално потенцира где су наши новци, и хоћемо још новаца, а држава Србија финансира изградњу ауто-пута, држава Србија финансира изградњу нпр. Народног позоришта у Суботици, изградњу брзе пруге од Београда до Будимпеште итд., низ је пројеката.

Само један податак. Рецимо, оно што грађани Србије јужно од Београда немају а Војводина има, 1.200 људи ради у систему РТВ Војводина, који има буџет од четири милијарде динара. Од тога највећи део иде из републичког буџета. Два телевизијска, три радијска програма. Разумем, има националних мањина, потребно је подржати то, за то сам увек, али извините, да ли је могуће да не постоји ни један једини ни радијски ни телевизијски јавни сервис за грађане остатка Србије? Ми треба сви да издвајамо и таксу од 150 динара да би се финансирао РТС и РТВ.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Прво Ненад Чанак, па онда министар.

НЕНАД ЧАНАК: Хвала, уважени колега, на овим опсервацијама, па бих само пар ствари желео да појасним.

Прво, сада сте рекли чему питање где су наши новци. Прво, није то никада било питање, увек је било питање чији су наши новци. То је нешто друго. Зато што наш неспоразум са централним властима је увек исти, јер ми хоћемо наше паре, они хоће наше паре, и ми никако да се договоримо чије су наше паре. Тако да је ту, у ствари, суштина тог неспоразума око новца.

Друго, жао ми је што вам смета, што вам изгледа да потенцирам у говору то око иселјавања Војвођана. Ми себе тако називамо. Шта да радим када сам, откад сам се родио, учен да сам Војвођанин. Србин, наравно, по рођењу, Војвођанин по месту где живим и то је једноставно то. Немам ја ту никакву потребу за некаквим издвајањем од некога другог. Као што је мој деда из Дића био Србијанац. Мислим, ја не видим шта је ту спорно.

Спомињете ауто-пут, спомињете пругу која иде кроз Војводину. Па знате како, како би иначе стигли из Београда, рецимо, у Пешту, ако не би направили пругу кроз Војводину? То је државни пројекат. Како бисте стигли било где на север ако не направите кроз Војводину пут? То је такође државни пројекат. С тим што, подсетићу, ауто-пут, рецимо, од хрватске границе па до спајања с ауто-путем Београд – Нови Сад је подигла Аутономна Покрајина Војводина подигавши кредит који је враћала од сопствених средстава. РТВ је формирала АПВ од сопствених средстава, док их је имала.

И зато, у ствари, сад и разговарамо о финансирају АПВ, о закону о финансирању Аутономне Покрајине Војводине. Не тражимо ми више пара, него тражимо да се из Војводине мање односи. Дакле, само је то поента, да бисмо појаснили, дакле, комплетно о чему се заиста ради. Дакле, не питање да тражимо да нам се нешто да, него да нам се мање узима. Ево, то је цела прича. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК: Министар Недимовић.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштована председнице, поштоване колеге посланици, морам, пре свега због јавности, да кажем неколико речи, јер ја просто не могу да верујем колико се овде износе, од стране појединаца, нетачни подаци.

Уопште није тачно да у укупној количини средстава више оде на простор Војводине. Ви сте помешали меру хектара и укупне субвенције. Наравно да по хектарима, када би само гледали по тој једној мери, било би више, јер више обрадивог земљишта има на простору Војводине. Све остале мере, уопште нисте у праву. Чак у укупном износу, пошто ова држава потенцира највише сточарство, воћарство, виноградарство у смислу мера, оне оду на простор источне, централне, јужне Србије. Знате колико од укупног буџета оде на простор Војводине? Не више од 35% укупног новца када би се то тако посматрало. А ви сте хектаре и пољопривреду помешали. Није то исто. Пољопривредно земљиште и пољопривредна производња нису исто.

И да вас још у неким мерама демантујем. Пре годину и по дана имали смо меру за пољопривреднике везане за набавку трактора. Знате на кога се та мера највише односила? На воћаре, виноградаре и повртаре, на мала пољопривредна газдинства. Њих је највише на овом простору о којем сам малопре причао, централна Србија, јужна Србија, источна, западна, потпуно је свеједно. Деведесет посто новца је отишло ту. Немојте, молим вас. Ја долазим из Сремске Митровице. Ако ја ово морам да вам причам... Немојте, молим вас, због јавности, то да радите.

Идемо даље. Мера овчарство. Десет на простору Србије централне, 30 на простору Војводине. То је мера, зато што је овамо неразвијен простор и морамо да га подигнемо, да доведемо људе који хоће да се баве пољопривредном производњом. Је л' треба да идемо даље?

Извињавам се, није 2009. година, коју сте помешали, него 2007. година.

ПРЕДСЕДНИК: Даћу вам реплику и да завршавамо полако око реплика.

Изволите.

МИЛАН ЛАПЧЕВИЋ: Да, наравно, господине Чанак, да би се дошло од Београда до Новог Сада или до Будимпеште, мора да постоји пут, мора да постоји пруга и нико нема ништа против тога. Само сам рекао да, колико знам, ауто-пут је завршен, пруга се ради, за разлику од ауто-пута, односно Коридора 10 кроз остатак Србије, који није завршен. Дакле, опет је у том послу приоритет имала Војводина. У обнови пруге опет приоритет има Војводина.

Нисмо љубоморни, наравно, али просто хоћемо да кажемо да нема разлога, нема аргумената да будете незадовољни тиме. Држава ће

финансирати, колико зна, изградњу брзе саобраћајнице Нови Сад – Рума – Шабац. Добро је то. Нисам видео да ће држава финансирати саобраћајницу или обнову саобраћајнице кроз источну Србију. Од Ниша до Кладова путујете пет-шест сати, не можете да дођете тамо зато што су лоши путеви. Има лоших путева и у Војводини, наравно, али извините, трансфери су подједнаки и исти за све општине, плус покрајински буџет за фонд за капитална улагања. Дакле, што би наш народ рекао, двоструко напајање.

Нећу, наравно, подржати овај закон и мислим да децентрализација, финансијска децентрализација је потребна Србији и потребно је уредити питање најзаосталијих региона као приоритетно питање, а касније и за сва друга.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има посланик Александар Марковић.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем, председнице.

Даме и господо народни посланици, изузетно је важна тема на дневном реду овог заседања Народне скупштине.

Предлагач је у свом исцрпном, да кажем, уводном излагању дао једну ширу историјску слику када је реч о аутономији Војводине, па су ту читани разни историјски подаци о настанку и формирању Војводине у Хабзбуршкој монархији – са неким подацима се слажем, са неким не – и када је реч о Великој народној скупштини у Сремским Карловцима 1848. године, када је проглашена српска Војводина, или Српско Војводство, које је обухватало Банат, Бачку, Барању и Срем, цео Срем, и Велика народна скупштина Срба, Буњеваца и осталих Словена у Банату, Бачкој и Барањи 1918. године, која је донела одлуку о присаједињењу Краљевини Србији, а дан раније је Скупштина Срема, 24. новембра, ако се не варам, господине Мартиновићу, већ донела исту такву одлуку и читав низ других историјских догађаја који су се десили у нашој историји када је реч о овим просторима.

Нећу коментарисати његове политичке ставове које је износио када је реч о новијим догађајима из наше историје, дакле крајем седамдесетих година, деведесетих година итд., само ћу рећи да су разлике међу нама огромне. И заиста су огромне. Спомињао је чак неке насилне етничке промене које су наводно спровођене на територији Војводине. Мислим да је чак употребљен термин етничког чишћења или етничког инжењеринга или слична нека лудорија, али то је већ његов политички став, добро познат политички став и ја не желим да користим ову прилику, односно ову тему да сводим на дневну политику.

Али некако се стиче утисак да је њему најдражи део наше историје управо та 1945. година и тадашњи концепт АП Војводине који је

регулисан 31. јула 1945. године, а што је на Трећем заседању Авноја и озакоњено, и посебно 1974. година, када је Уставом АП Војводина практично добила статус федералног субјекта у тадашњој СФРЈ са елементима државности. И то је њему кључни моменат овде. То је његова идеја водиља, одакле он црпи своју политичку идеју. И ту долазимо до кључне разлике између њега и мене. Дакле, за мене је 1918. година тај кључни моменат, тај најсветлији моменат који представља асоцијацију... Када год неко спомене аутономију Војводине, за мене је 1918. година, а за Чанка је 1945. година. Али не могу да не поставим питање онда – а где је Барања у тој његовој Војводини из 1945. године? Где нестане Барања? Где несташе делови Срема из те Војводине? До 1945. су били, а од 1945. године одједанпут не постоје више. Неко их је избрисао.

Такође, ја нисам неко ко беспоговорно хвали тзв. јогурт револуцију и суштинско укидање аутономије Војводине. Историја ће свакако дати свој суд о тзв. јогурт револуцији. Али не могу да не поставим питање – а да ли је било одрживо стање пре тога? Да ли је реално било да тадашња Војводина, таква Војводина, има свој устав, председништво, уставни суд, врховни суд, све могуће елементе државности? Да ли је то било одрживо? Ја мислим да није.

Када је реч о Предлогу резолуције, она је апсолутно неприхватљива. У читавом низу чланова овог предлога постоје ствари које апсолутно нису на месту и нису прихватљиве.

Тако у 1. члану се каже да Војводина никада не сме бити сведена на положај региона коме ће централна власт преносити права и дужности по нахођењу актуелне политичке већине. Дакле, ово је апсолутно беспредметно. Дакле ово, Војводина то није, оно што пише овде. Дакле, то није по Уставу. Наиме, у члану 182. став 1. Устава прописано је да су аутономне покрајине аутономне територијалне заједнице основане Уставом, у којима грађани остварују право на покрајинску аутономију, док је у члану 183. став 1. прописано да аутономне покрајине, у складу са Уставом и својим статутом, уређују надлежност, избор, организацију и рад органа и служби које оснивају.

Даље, члан 2. каже – предстојећа промена Устава Републике Србије мора имати за циљ доградњу правне државе и државног уређења на темељу искуства савремених демократских држава. Дакле, ово је такође једна апсолутно непотребна формулација, јер опет Уставом, важећим Уставом, у члану 1. прописано је да је Република Србија држава српског народа и свих грађана који у њој живе, заснована на владавини права и социјалној правди, начелима грађанске демократије, људским и мањинским правима и слободама и припадности европским принципима и вредностима. Тако да је и ово апсолутно непотребно. Непотребна је

потреба за усклађивањем Републике Србије са савременим демократским државама из простог разлога што је она већ ограничена Уставом.

Надлежности, у члану 3. каже – надлежности Војводине без финансијских ресурса преко којих ће се у потпуности остваривати значе веома мало, те ће Република Србија континуирано радити на томе да обезбеди Војводини враћање највећег дела јавних прихода који се на њеној територији беру. Дакле, и ово је већ гарантовано постојећим, важећим Уставом, и то чланом 184. Устава, којим је прописано да аутономна покрајина има изворне приходе којима финансира своје надлежности.

И ту долазимо и до члана 4, где каже – Република Србија, приоритетно, мора усмерити све своје снаге на смањење таласа иселјавања младих из Војводине. Дакле, и ово је сувишно и непотребно, јер већ постоји тело, координационо тело за праћење токова економских миграција у Републици Србији, чија је надлежност да усмерава рад органа државне управе у циљу сагледавања стања у области економских миграција и проналажења решења за унапређење ове области.

Дакле, осим што је непотребно, и дискриминаторски је. Дакле, хајде да спречимо одлазак младих из Војводине, а шта нас брига да ли ће млади одлазити из других делова Србије, да ли ће млади одлазити са југа, запада, истока, важно је само да спречимо одлазак младих из Војводине.

Тако да је то, из свих ових разлога, апсолутно неприхватљиво за Посланичку групу СНС и ми ћемо, наравно, као што смо чули и од нашег шефа посланичке групе, гласати против.

Ја бих у духу свега што сам досада рекао, завршио свој говор цитатом, односно изводом из говора великог Јаше Томића на Великој народној скупштини Срба, Буњеваца и осталих Словена у Банату, Бачкој и Барањи, а у Новом Саду, који гласи: „Косовски мученици! Сретно вам ослобођење! Никада у животу нисам био толико уздрхтан као у овом тренутку. А видим вам на лицу да сте и ви тако уздрхтани. Ми нисмо сами. Зар може бити а да и ви не видите како се у овој дворани налази и српска петстогодишња историја, досада тужна а сада озарена и насмејана? Може ли бити а да и ви не видите у зраку ове дворане наше велике мртве, дух њихов? Може ли бити а да и ви не видите како на прозорима ове дворане ударају пахуљице белог снега, а у тим пахуљицама је дух оних који се нису још ни родили и који ће тек доћи, дух будућности наше? Ми нисмо овде данас сами“. Говорећи о одлуци да се Војводина прикључи Србији, Јаша Томић каже: „Јесмо ли добро урадили? Ако питамо срце, казаће учинили сте по мени, ако питамо памет, и она ће нам то казати“.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има Ненад Чанак.

НЕНАД ЧАНАК: Уважени колега, хвала вам на вашим интервенцијама, пошто су ми дале шансу да појасним неколико ствари.

Прво, питали сте где нестане Барања и делови Срема, ако сам вас добро разумео, од 1945. године. Јесам ли добро схватио питање? Ја управо не желим да се бавим тим питањем јер, ако бих кренуо да се бавим тим питањем, онда поништавамо легитимни и легални поредак тог времена, који је исцртао границе такве какве јесу, неправедне какве јесу, одузимајући Војводини Барању, делове Срема итд. Међутим, подсетићу вас да су се такве ствари догађале и после Другог светског рата, да је, рецимо, комплетно подручје града Београда где се сада налази Нови Београд, рецимо, део Војводине, да је део Панчевачког рита такође постао територија града Београда и изузето је из територијалне аутономије АП Војводине. Дакле, па бих ја могао поставити исто такво питање – где нестане ово или оно? Међутим, кажем, не бих тиме да се бавим у овоме тренутку.

Ваше питање око одрживости Устава из 1974. године, па наравно да није био одржив и зато су биле и предвиђене уставне промене и уставни амандмани. Поновићу, то је било пре толико држава у прошлост да просто је унеколико и анахроно да се тиме бавимо, али подсетићу вас, сви уставни амандмани су већ били договорени да се то измени и да се Устав прилагоди једној одрживијој пракси и онда је дошло до чувене реченице Слободана Милошевића – уставно или неуставно, на улицама или у форумима, али ми ћемо свој циљ остварити. И управо је та страшна реченица, која поистовећује уставно и неуставно, улицу и форуме, довела до катастрофе која је следила.

Мислим да сте неправедни када кажете да нас баш брига за исељавање из других крајева Србије и да причамо само о Војводини. Разлог томе је само и искључиво чињеница да је данас на дневном реду резолуција о Војводини и закон о финансирању Војводине. Ви сте цитирали члан 184. Ево, хајде да га прочитамо: „ Аутономна покрајина има изворне приходе којима финансира своје надлежности.“ Али већ следећи пасус гласи: „Врсте и висина изворних прихода аутономних покрајина одређују се законом“. О том закону сада причамо и управо је тај закон тема ове седнице, да се то дефинише, прецизира и да се на тај начин оконча, практично да се заокружи овај Устав, који је требало да буде заокружен 31. децембра 2008. године.

Тако да у том светлу ја вам се захваљујем на вашим питањима, али понављам, 1945. годину узимамо само и искључиво због тога што је то било после Другог светског рата и што је међународно призната Скупштина Демократске Федеративне Југославије донела одлуке о којима сам говорио раније. Нема другог разлога.

А што се Јаше Томића тиче, Нови Сад је један од ретких градова, ако не и једини на свету, који има улицу убијенога и булевар убице. Не знам да ли знате за то? Пошто је Јаша Томић заклао Мицу Димитријевића, а у Новом Саду имате Булевар Јаше Томића и Улицу Мише Димитријевића. Тако да, наша историја је пуна контроверзи па не бих баш тако цитирао поетско надахнуће Јаше Томића а да изгубимо из вида и одређене антисемитске елементе деловања истог тог Јаше Томића.

Дакле, ако бисмо кренули сувише у историју, онда бисмо пронашли много различитих ствари које можда не би биле, које бих нас потпуно оптеретиле нечим што није битно за ово време. За ово време је, претпостављам, најважније да се држава Србија уреди као модерна европска држава и у том светлу предлоге, дакле не мислим ја да је то једина могућност, али предлоге децентрализације...

Господин Мартиновић и ја нисмо стигли јуче да завршимо наш разговор, али пошто сам видео да сте се пријавили за дебату, мислим да ћемо га онда наставити, на тему одређених питања које ми је господин Мартиновић поставио, која су потпуно легитимна и једва чекам да на њих одговорим.

Око тога да ли Србија треба да буде децентрализована, да ли треба да буде сложена држава, што ја мислим да треба да буде, да ли треба да буде федерална држава, ја мислим да треба да буде федерална, на начин као што је то, рецимо, Аустрија, као што је то Савезна Република Немачка, на начин који би допринео унутрашњој кохезији и широј бази одговорности за целу државу. Јер овако, када држава виси окачена о једног човека, као што је то било у случају Слободана Милошевића, или у случају Зорана Ђинђића, или Бориса Тадића, или данас Александра Вучића, или сутра већ не знам кога, ми практично стално имамо једну те исту, мало само промењену структуру у персоналном смислу, али у суштинском ми никако да се одлепимо од једног те истог начина размишљања.

Зато кандидујем тему, понављам још једном, не тврдим нити да је једино могућа нити да је најбоља, али томе скупштине служе, да се људи скупе, размене идеје и учине оно што је најбоље за државу и народ који представљају. Е, то је управо оно што сам желео тиме да кажем. Тако да вам се захваљујем на шанси да дам ове интервенције. Хвала вам најлепше.

ПРЕДСЕДНИК: Александар Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Па, ево, захваљујем се и ја вама, господине Чанак, што сте ми омогућили да наставимо дискусију од јуче.

Сад је потпуно јасно у ствари да се ви заправо залажете за то да се промени државно уређење Републике Србије, да Србија престане да буде унитарна држава и да постане федерална. Е, то онда значи да ви у ствари

не желите да Војводина буде аутономна покрајина, него да буде федерална јединица, односно да буде република. И у том смислу је ваш онда концепт предлога закона и ваш концепт резолуције о Војводини потпуно депласиран, јер ви не идете за тим да проширите степен аутономије, ви хоћете да промените уставни систем Србије и да Србију од унитарне државе претворите у федералну.

То је идеја која није, наравно, изворно ваша. Та идеја траје прилично дуго. Она је била уграђена и у Устав из 1974. године, она је била уграђена и у ту одлуку на коју се ви позивате из 1945. године. Међутим, оно што СНС мисли о вашој идеји је следеће. Прво, Србија је сувише мала да бисмо је делили на федералне јединице. Сувише дуго је Србија била подељена. Српска напредна странка хоће да Србија буде матица свих Срба. Нама је потребно да се ми Срби сложимо и прикупимо јер су времена изузетно тешка, а није време да се делимо. (Аплауз.)

И, наравно, убеђен сам да огромна већина грађана који живе на територији АПВ не деле вашу идеју да Србија треба да буде федерално уређена држава а да Војводина треба да добије статус федералне јединице.

А што се тиче Јаше Томића...

ПРЕДСЕДНИК: Време, молим вас.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Добро, захваљујем се.

ПРЕДСЕДНИК: Ненад Чанак.

Изволите.

НЕНАД ЧАНАК: Уважени господине Мартиновићу, да, ја желим да се промени уставни систем ове земље и желим да се промени њено уставно уређење. То није уопште спорно. То и даље не значи да овај закон о коме разговарамо није у складу са овим Уставом и не ради на томе да овај Устав буде допуњен на начин на који сам тај Устав прописује. Дакле, ми овде нисмо да разговарамо о томе, претпостављам барем, шта је политички програм за који се залажем и које су идеје за које се залажем, јер потпуно је легално и легитимно залагати се за промену уставног система. Оно што је потпуно нелегално и нелегитимно, то је користити силу да би се променио уставни систем, те у том светлу ово и јесте место где ћемо разговарати о свему томе. То је прва ствар.

Друга ствар, ви говорите о томе да Србија не треба да буде подељена. Па ја се са вама више него слажем. Више се него слажем и зато користити израз „подељена“ када се говори о територијалној организацији даје једну слику која није, по мом мишљењу, сасвим тачна. Зашто не покушате уместо „подељена“ да употребите израз „организована“? Организована као федерална држава, а не подељена као федерална држава. Мала, средњи ниво власти у европским стандардима је два милиона становника. Два милиона становника. За то је Србија идеална да се тако

организује. Јер онда бисте, таквом организацијом, изгубили сваку причу о некаквој експлоатацији једног дела Србије од стране другог, изгубили бисте причу о неким нечистим рачунима, људи би имали потпуно јасну слику шта се догађа на простору у коме живе, много јаснију него овако, и тиме бисте подстицали производњу, инвестиције и све остало што директно утиче на живот људи на том простору. А не бисте неговали некакав тип, употребићу можда неадекватан али не и сасвим погрешан израз, „улизиштво централним властима“.

И мислим да у том светлу барем размислити о овоме што говорим је корисно као један тип сукобљавања, суочавања, ајде не сукобљавања, суочавања и сучељавања различитих мишљења. Јер ако не будемо имали различита мишљења кроз која ћемо долазити до најбољих резултата, онда ћемо доћи у позицију да се једноставно политички систем сруши, да Скупштина, ова скупштина, највише законодавно тело, изгуби свој кредибилитет, као што је, нажалост, у неким тренуцима већ почело да се скоро догађа.

Из којих разлога, уопште нећу у то да улазим, али се то не сме дозволити. Народна скупштина Републике Србије је највише законодавно тело представника грађана ове земље, свих грађана, и сви грађани морају бити заступљени у њему. То је моје најдубље уверење. Јер тоталитарни режими од скупштина праве место где се не сме изнети ниједно друго мишљење, него ће се само тапшати једни другима, тј. сви заједно тапшати једноме. То ова скупштина, по мом дубоком мишљењу, а сигуран сам и по вашем, не сме да постане. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има Александар Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Па слажем се ја са вама, господине Чанак, и ви сте ту потпуно у праву. Дакле, Народна скупштина је једино место на коме политички представници различитих политичких странака треба да дискутују и да дебатују о темама које су друштвено актуелне. Желим да приметим да сте ви и јуче и данас показали висок ниво политичке одговорности и политичке свести, јер не припадате онима који мисле да се власт мења на улици и да се политика састоји у томе што упадате моторном тестером у РТС или што претите силовањем председници Владе. Дакле, драго ми је што се разликујете од таквих и тиме показујете да у Србији постоје људи који могу разумно да разговарају иако не мисле исто о свему.

А оно што желим да кажем је да исто као и ви разговарамо сваки дан са грађанима и ја нисам стекао утисак да грађани у Војводини, или да грађани у било ком делу Србије желе промену државног уређења

Републике Србије. Оно што је грађанима и у Суботици, и у Новом Саду, и у Београду, и у Нишу, и у Крагујевцу и у Косовској Митровици потребно, то је да имамо више фабрика, да имамо више инвестиција, да имамо више радних места, да имамо квалитетније болнице, квалитетније школе, да можемо да више зарадимо, да имамо боље путеве, боље железнице. То је концепција Србије за коју се залаже СНС и то је концепција коју доследно заступа и председник Републике Александар Вучић и Влада Републике Србије.

Ваша идеја о томе да Србију треба федерализовати ме само уверава да сам у праву када сам јуче рекао да ви, у ствари, у овој садашњој Србији гледате остатак СФРЈ.

ПРЕДСЕДНИК: Време. Захваљујем.

(Ненад Чанак: Реплика.)

Тражите реплику?

Реч има народни посланик Ненад Чанак, реплика.

НЕНАД ЧАНАК: Дакле, једну ствар само да се разумемо. Власт се не мења на улици. Свако ко позове на мењање улицом власти, позива на грађански рат. То је потпуно јасно и ја у таквим стварима нећу да учествујем. Једина два пута када је у новијој историји у Србији улица имала смисла, то је било када су грађани протестовали због крађе избора и када су протестовали у заштити изборних резултата. Дакле после избора, у заштити изборних резултата. Не може се протестовати уместо избора. Међутим, ја не бих да се ово претвара у причу о протестима, због тога што мислим да су ове теме које смо отворили, тема резолуције о Војводини и тема закона о финансирању АПВ, теме које су изузетно значајне, а које су стално биле у сенци неких дневнополитичких неспоразума.

Отварати теме које су суштинске и које ће покренути политички живот даље, мислим да је изузетно важно и мислим да овакве, захваљујући вољи већине, могућности да се стави на дневни ред Скупштине све оно о чему разговарамо, укључујући и, наравно, питање, ако је то потребно, неке нове резолуције о Косову, зашто да не. Мада сам лично учествовао у низу расправа тога типа и морам рећи да је тих резолуција било пуно, а њихових резултата релативно мало. Па се надам да ова иницијатива о резолуцији о Војводини и закону о финансирању Војводине неће доживети ту судбину. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Имамо времена.

Следећи посланик Милија Милетић.

А не, извињавам се.

Ви сте тражили реплику?

Реч има народни посланик Александар Мартиновић.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Дакле, господине Чанак, јасно је да се ми суштински разликујемо око, не само о концепцији Војводине, него сад је потпуно јасно и око концепције државног уређења Србије.

Ми сматрамо да Србија треба да буде јединствена држава, ви сматрате да треба да буде федерална. Идеја сама по себи је легитимна. Међутим, ја сам убеђен да грађани Србије ту вашу идеју неће прихватити, јер српско искуство са федералним државним уређењем није баш историјски било пријатно за наш народ. И испоставило се да је федерално државно уређење после ратне социјалистичке Југославије заправо омогућило да државу добију и они који је у модерној историји нису добили и који су ту исту Југославију посматрали само као транзитну творевину, дакле као једну успутну станицу док се не дође до њихових независних држава. То је била концепција и хрватских комуниста, и словеначких комуниста, и македонских, и црногорских, дакле сви су они, па и једног дела војвођанских, и сви су они гледали у Југославији само привремену државу која ће им омогућити да једног дана створе своју сопствену државу.

Немојте заборавити, самосталну Словенију су направили словеначки комунисти, Милан Кучан. Самосталну Хрватску је направио Титов генерал Фрањо Туђман. Самосталну Македонију је направио Киро Глигоров, високи комунистички функционер, и савезни и македонски. Дакле, нису Југославију разбили, како ви кажете, националисти. Југославију су разбили комунисти, ма колико сада то вама деловало помало чудно.

(Ненад Чанак: Само да одговорим.)

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Да дамо реч Милији Милетићу. Ви сте предлагач, тако да ћете...

Реплику онда, Ненад Чанак.

НЕНАД ЧАНАК: Има само једна ствар о којој морате повести рачуна. Ово што сте навели су све националне државе. У Србији федерална организација није поента организовања Србије по националним основама, него по историјско-географско-регионалним.

Значи, није идеја у томе да се праве некакве етничке границе, него, напротив, да се праве заокружене регионалне целине у којима, у свакој од њих, живи исти народ. И ту јесте поента. На тај начин бисте онда имали више и тих фабрика и више одговорности за оно што се догађа на простору који средњи ниво власти може далеко боље да администрира. То је разлика у нашем виђењу Србије.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Милија Милетић.

Изволите.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Захваљујем се, председнице Скупштине.

Уважени министре, колеге посланици и грађани Србије, ја сам Милија Милетић и долазим из Сврљига. То је најлепша општина у Србији, која се налази поред града Ниша, а то је најлепши град у Србији. Изабран сам са листе СНС-а као представник Уједињене сељачке странке.

Иначе, ја ћу одмах рећи да као народни посланик нећу подржати ваш предлог ових закона.

О томе смо већ говорили раније. О томе је говорио и мој колега, исто представник Сељачке странке, Маријан Ристичевић. Историјат наше земље, стварање наше земље и свега оног, долазимо до истог, а то је српски опанак. Српски опанак је стварао, бранио и хранио нашу земљу. И то је исто и код нас на југоистоку Србије и то је исто и код вас, односно у нашој Србији, у Војводини. Свуда исто, али неке ствари које су урађене уназад неколико година, види се разлика, види се бољитак у пуно ствари. Конкретно, сетимо се и оних двехиљадитих година, када се на улици правио велики бунт, када је било великих проблема, а после тога била је катастрофална приватизација, где је уништено и оно мало што је остало после бомбардовања Србије.

Према томе, сви ми који смо сада ту, желимо да овако у Скупштини говоримо о проблемима, о предлозима како проблеме да решимо. Ми желимо да овде у Скупштини, за шта нам је народ дао подршку, све оне ствари које су лоше покушамо да уредимо на бољи начин, не на штету ни људи који живе у Војводини, не на штету ни људи који живе овде у Београду, а не на штету и за оне људе који живе на југоистоку Србије.

Код нас, у мом крају се каже – туђа рука свраб не чеше. И то је оно о чему ја желим да говорим и очекујем да ћемо ми у наредном периоду заједно са нашим министром пољопривреде и са свима вама овде разговарати и о проблемима и решавању баш статуса наших села, како да спасимо наша села, како и на који начин да потпомогнемо да се у селима боље живи, како и на који начин да потпомогнемо да људи остану да живе и у Сврљигу, и у Гацином Хану, и у Белој Паланци и у Бабушници. Влада Републике Србије и председник Србије раде на томе, али ми о томе морамо сада више причати и на то морамо ставити већи акценат.

Мислим да је север Србије, да је Војводина мало више испред нас на југоистоку Србије. Конкретно, рецимо, проблеми су код нас и у Војводини слични, али код нас су проблеми много већи. Код нас је старачка популација људи много већа. Млади људи који остају на селу...

(Председник: Време.)

Хвала још једном. Ја нећу гласати за предлог ових закона.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Александар Мартиновић, реплика господину Чанку.

Ја сам дала Милији Милетићу реч. Нисам приметила да сте се јавили за реплику.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Захваљујем се, госпођо Гојковић.

Само кратко. Па видите, господине Чанак, ви говорите о неком средњем нивоу власти, а када државу поделите на федералне јединице, или како ви кажете, када државу организујете као федерацију, ево, да се изразим вашом терминологијом, онда федерална јединица није средњи ниво власти. Средњи ниво власти је оно што имате у Италији, у Шпанији, у Белгији; то су региони. А сад чујем од вас, ви хоћете корак даље. Ви не желите регионално уређену државу, ви желите федерално уређену државу. То су две потпуно... И водите рачуна о једној ствари. Држава која има регионе је још увек унитарна држава. Држава која има федералне јединице није унитарна држава, она је сложена. Дакле, то је суштинска разлика између регионалне државе, а региони јесу средњи ниво власти, и федералне државе, која има федералне јединице. Федералне јединице нису средњи ниво власти. То је једна ствар.

Друга ствар, кажете имаћемо више фабрика ако Србија буде федерално уређена држава. Па ко је довео све ове фабрике у ову и овакву јединствену Србију? Па довео је Александар Вучић, највећим делом, да будемо потпуно искрени, и у Војводину, и у Београд, и у централну Србију и на Косово и Метохију. Да није било његове активности, пре свега као председника Владе и данас као председника Републике, велики број фабрика у Србији не би био отворен. И при томе Александар Вучић никада није водио рачуна о томе да ли ће фабрика бити отворена у Војводини, да ли ће бити отворена у Крагујевцу, у Нишу, у Врању или било где другде, зато што су и Нови Сад, и Сремска Митровица, и Београд, и Ниш, и Крагујевац и Косовска Митровица у Србији. То је суштинска разлика између нашег и вашег виђења. Дакле, Србија може економски да се развија, ми смо то показали у пракси, а да не мењамо њено државно уређење.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Поштовани посланици, сагласно члану 27. и члану 87. ст. 2. и 3. Пословника, обавештавам вас да ћемо данас радити након 18.00 часова.

То, опреза ради, морам службено да прочитам.

Видим да је расправа врло интересантна.

Реч има народни посланик Милорад Мирчић.

Изволите.

МИЛОРАД МИРЧИЋ: Даме и господо народни посланици, готово да нема захвалније теме него што је ова тема кандидована од представника предлагача.

Предлагач, нажалост, не присуствује заседању Скупштине, али је неко узео себи за право да њен оригинални предлог нама овде представи у усменој и писменој форми. Штета што није представник предлагача, зато што би то било интересно гледати, такмичење и надметање овде ко је већи аутономаш, да ли представници Демократске странке или представници Лиге социјалдемократа Војводине. Та трка траје још из ранијег периода и питање је да ли ће се завршити и како ће се завршити. Колико ја имам информација, а јавност да обавестим, највероватније ће један од предлагача, што би се рекло оригинални плагијатор, прећи у редове ЛСВ и ту ће бити програмско и политичко помирење, и то таман толико колико се они разликују у својим политичким ставовима када је у питању политичко и уставно уређење Републике Србије.

Зашто је ова тема захвална? Зато што у једном делу Србије, који се зове Аутономна Покрајина Војводина, причање приче на тему биће нам боље ако имамо већи степен аутономије увек изазива одређене реакције, а оне се огледају у већем броју гласова за онога ко заговара бољу будућност или светлије дане ако дође до веће самосталности Војводине.

Овде у овом предлогу, или плагијату од предлога, поставља се неколико питања, која у сваком случају заслужују одговор или покушај да дамо одговор. Прво питање је зашто се није поштовао Устав, уставна одредба, члан 184, који је донесен 2006. године, који обавезује да се до 2008. године донесе закон о финансирању АП Војводине. Одговор се тражи од нас који смо у овом сазиву, који немамо ама баш никакве везе са одлукама које су донесене у том периоду. Тада је апсолутну власт, али добро ме слушајте, апсолутну власт имала ДС на републичком нивоу и њени коалициони партнери, у покрајинском парламенту власт су чинили ДС, ЛСДВ и њихови коалициони партнери и код њих су, што би народ рекао, и нож и погача били. Зашто нису поштовали Устав и донели закон о финансирању, можда да се тражи део одговора у чињеници да су били преокупирани много важнијим, много битнијим, за њих, послом, а то је стварање тзв. статута АП Војводине или тачније речено прављење, писање полуустава полудржаве Војводине.

Зашто ми ово тврдимо, српски радикали? Па зато што смо после 5. октобра већ имали омнибус закон који је усвојен на веома, веома чудан начин. Усвојен на бази политичког договора, омнибус закон усвојен тако што су се договорили Ненад Чанак и Зоран Ђинђић. Замислите који је то степен демократије. Договорили се њих двојица. Зоран Ђинђић, као представник тадашње извршне власти и председник ДС-а, да би задовољио политичке апетите свог коалиционог партнера, рекао је – овај закон ће бити усвојен. Тај закон је на неки начин почетак осамостаљивања Аутономне Покрајине Војводине.

Касније је предлаган основни закон, који је требало да буде разматран 2003. године. За оне који нису упућени, само да их подсетим, предлагач тог закона, аутор, човек који је стајао иза тога, са свим својим политичким и другим капацитетима, био је Ненад Чанак. Назвао је то основни закон.

Прво, да ли га је неко писао, али препознаје се ваш рукопис, господине Чанак. Знате, и те како је препознатљив ваш рукопис.

Основни закон је био карактеристичан за Савезну Републику Немачку 1949. године, у ствари то је други назив за Устав Савезне Републике Немачке. И ово је исто требало да има функцију као Устав или будући Устав АП Војводине. Шта се предлагало? Предлагала се већа самосталност у законодавној, у извршној и у судској власти. Ишло се чак толико далеко да се оставила и једна могућност да се има и централна банка.

Зашто није усвојен овај закон? Сплетом случајних околности, зато што се десио атентат на Зорана Ђинђића и дошло је до одлагања. Демократска странка није хтела да усваја овај основни закон који би се односио на АП Војводину и ту је једноставно пролонгирано доношење било каквог акта који би дефинисао већу самосталност АП Војводине.

Године 2008, осим овог посла који се односи на припремање новог статута, Демократска странка свим својим капацитетима била је ангажована на разбијању Српске радикалне странке. Зашто? Зато што је то, пре свега, њихова политичка процена била, а била је политичка процена и оних који им дају налоге од 2000. године, западних земаља је била процена да им ниједан законски пројекат, ниједна замисао која је везана и за Косово и Метохију, а поготову за Војводину, неће проћи лако, јер је СРС била и те како значајан и јак политички фактор на политичкој сцени Србије, а поготову је Српска радикална странка била и те како јака и значајна као политичка странка на простору АП Војводине. И то је био главни задатак којим су се бавили ДС и њихови коалициони партнери. И шта је крајњи исход? Крајњи исход је да се, када је СРС разбијена, приступило доношењу новог статута АП Војводине.

Српска радикална странка, оптерећена унутрашњим својим проблемима, није могла на адекватан начин да се супротстави, тачније речено није имала довољно снаге, није имала довољно посланика да спречи доношење овог статута у Народној скупштини Републике Србије. Тада су у Српској радикалној странци и те како значајну улогу играли људи који се сад налазе у Српској напредној странци, и можда сте приметили да у току јучерашњег дана неки од њих су потпуно поновили говор који су имали у години када се водила расправа око усвајања у Народној скупштини статута Аутономне Покрајине Војводине и са пуно

аргументација, са низом чињеница јасно предочили каква је опасност од усвајања противуставног статута Аутономне Покрајине Војводине.

Десило се да је Уставни суд поништио тај акт, или делом његове тачке или његов садржај који је био противуставан. Ја вас само подсећам да је у том статуту предвиђено да Војводина чак има и председника, да је Нови Сад главни град, да оно што је, нажалост, остало Војводини, има и председника Владе. Где то имају системи, паралелни системи да функционишу, да у једном делу Србије имате председника Владе и да на нивоу централне власти имате председника Владе? То ретко где ћете наћи осим у Србији, али то је било задовољење политичких апетита.

Шта је овде аргументација? Овде је аргументација да, ако се приступи овоме послу, онда ће се много боље живети у, како кажу, некада богатој Војводини. Хајде једном да изађемо из тих заблуда. Па сами учесници свих догађаја седамдесетих година, носиоци политичких активности, многи од њих су признали да су седамдесете године забележене, како неки кажу, као златне године просперитета на бази страних кредита, на бази нечег што су генерације касније прихватиле као додатни терет на иовако исцрпљене, измучене и опљачкане економије Републике Србије.

И ту са тим заблудама треба престати. Не кажемо ми да није привредно, пољопривредно Војводина била развијена, али не тако како је приказују и како упоредно приказују овде неке податке. Ево вам један податак. Када је у питању пољопривреда, када је у питању производња пшенице, ово је податак који је још из периода Савезне Републике Југославије, тада је Војводина производила 1.100.000 тона пшенице, а остатак, како би се то могло рећи, Србије 900.000 тона пшенице.

Само да вам буде јасно, за прехрањивање комплетног становништва, са робним резервама, било је потребно за Савезну Републику Југославију 800.000 тона пшенице. Ово је релевантан показатељ, ово су званични подаци из Привредника Републике Србије, који на бази праћења јасно показује колика је то разлика, неких 200.000 тона пшенице. Ништа даље није и када су у питању остале пољопривредне културе.

Према томе, немојте да се заваравамо, да заменом теза говоримо како Војводина, како би то неки рекли, прехрањује Србију. Не. Једнако Србија учествује у свим својим деловима и када је у питању и прехрамбена индустрија и када је у питању пољопривреда и нема потребе за манипулисањем. Никаквих потреба нема. Манипулисање служи само да би се они наивни још једном, додатно, преварили.

Сетимо се само 2000. године после 5. октобра шта су говорили по Војводини ови који су припадали ДОС-у. Рекли су – када ми дођемо на

власт, тј. они, много ће бити боље сељаку у Војводини; генерално у Србији, али акценат је стављен на Војводину. И шта се десило сељаку? Десило се следеће. Рекли су му – пошто ти је стара механизација, мораш да зановиш механизацију да би савременим методама обрађивао своју земљу. Да би купио нову механизацију, сељак је морао да се задужи, да подигне кредит, је л' тако? Отишао је, заложио је своју имовину као хипотеку, купио је нове тракторе. Највише су то „Дон Дирови“ трактори, јер су ИМТ потпуно уништили, није било домаће производње трактора. И шта се десило? Први пут када је сељак требало да преда своју летину, да на тај начин убере неки приход да би платио рате на основу кредита, тада је пала откупна цена и сељак је видео да једноставно из године у годину све дубље пада у дуговања, није могао више да издржи, упадао је у дужничко ропство.

Шта му је остало? Остало му је само да ради онај посао који најбоље зна, а то је да обрађује земљу. Код кога? Па код тајкуна који су блиски ДОС-у, а који су у међувремену покуповали задруге, пољопривредне комбинате и шећеране и то све укупно плаћали неколико евра. Сетите се само афера везаних за шећеране. Шећерана у Пећинцима плаћена три евра, с тим што је купац преузео обавезе да измири према држави своја дуговања. А Влада у међувремену донесе уредбу и ослобађа новог купца свих обавеза које има према држави и фактички једна фабрика шећера у Пећинцима купљена је за три евра. И то су ти тајкуни. То су ти нови богаташи, то су ти заљубљеници у пољопривреду који су од пољопривреде знали о земљи само онолико колико имају земље у саксијама код својих кућа. И шта се даље дешавало? Довели су у дужничко ропство сељака у Војводини.

И сада та брига за сељаком, та брига за радником се изражава у тренутку када се осећа да би евентуално могло доћи до нових избора.

Нови избори треба да обезбеде реалну слику какво је расположење и какву подршку имају поједине политичке партије. Ми у СРС јасно упозоравамо да овакав начин предизборне кампање коју воде неки на рачун дела становништва Србије који живи у АП има трагичне последице, а оне се огледају у следећем, да ћемо постићи такву подвојеност унутар грађана Србије да ће они који живе на простору АП Војводине бити љубоморни или завидни онима који живе у другим деловима Србије. А у чему то љубоморни? Зато што су једнако бедни и сиромашни као и они у другим деловима Србије. Зашто би био љубоморан или зашто би био киван човек који живи у Новом Саду на онога ко живи у Београду? Зато што живи једнако или исто бедно, сиромашно, без посла и без адекватних примања. Е, то је опасност која се крије у оваквим или сличним предлозима. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има народни посланик Јован Палалић.

Изволите.

ЈОВАН ПАЛАЛИЋ: Госпођо председнице, господине министре, пре него што кренем да дискутујем о Предлогу резолуције о Војводини желим да кажем, с обзиром на то да је јавност Србије заиста у ситуацији да се пита зашто се расправља о Војводини и да ли постоји некакав проблем, да не постоји никакав проблем Војводине, не постоји војвођанско питање, не постоји ништа што би у овом тренутку указивало на одређену кризу када је у питању ситуација у Војводини. Србија има много озбиљније изазове, који се тичу спољних притисака када је у питању решавање Косова, или да се одрекне своје политике коју води у складу са националним државним интересима или изазова унутрашњих притисака да се власт промени насиљем, али свакако питање Војводине не постоји.

Али предлагач, у овом случају колеге посланици из Лиге социјалдемократата Војводине управо у одређеним деловима преамбуле ове резолуције указују да ово питање желе да виде као проблем или имплицитно прете као проблем. Тако се у једној реченици каже да се питање Војводине мора третирати као демократско питање у оквиру кога Војводина није проблем. Шта значи то да се мора третирати као демократско питање? Да ли постоји проблем демократије у Војводини, да ли постоји насиље у Војводини, да ли постоји угрожавање људских права када ви овако експлицитно говорите да је Војводина демократско питање? Ово је одређена претња, јер ви указујете да ћете од тога правити проблем.

Господин Чанак је у једном тренутку рекао да ми не треба овде да расправљамо о политичким програмима, него о поштовању Устава.

Господине Чанак, резолуција је по својој природи акт политичке природе. У њој је овде садржана есенција вашег политичког програма и добро је што се кроз дискусију коју сте имали са председником посланичке групе, господином Мартиновићем, разбистрила ова конфузија коју сте термилошки направили у овом предлогу резолуције.

Ви сте на више места говорили о аутономији, да би Војводина требало да оствари стварну аутономију, да је Покрајина Војводина ушла својом вољом у састав, како кажете, федералне Републике Србије. Никада није постојала федерална Република Србија. Апсолутна неистина. Србија никада није била федерација. Прочитајте преамбулу резолуције, где сте рекли да је Војводина ушла у састав федералне Републике Србије.

Важно питање које овде желим да поставим јесте да се неодољиво, кроз одређене формулације којима уопште није место у овом тексту, указује да постоји један дуги прст из бриселске администрације који се овде умешао да би направио овакве формулације. Какве везе има

заједничка спољна политика Србије са Европском унијом у тексту који се тиче дела Републике Србије или, уколико ви желите да кажете, да се овде Војводина као део, федерални део Републике Србије третира као неко ко може да води или утиче на самосталну политику, спољну политику Републике Србије?

Подсећам вас да овакве европске иницијативе нису ништа ново. Поједини европски званични су долазили овде у Србију и нудили нам или су претили отварањем унутрашњих питања, као што је својевремено био Јелко Кацин 2013. године, који је дословно рекао, усред Београда, да је време да се отвори питање уставног и законитог положаја Војводине. Ма ко је он да Србији уређује унутрашња питања и државно уређење? Да вас подсетим да је 2017. године Европски парламент, усвајајући одређени извештај и резолуцију о Републици Србији, запретио властима у Србији да никако не смеју да смање достигнуту аутономију Војводине. Ко је Европски парламент да уређује уставни положај појединих делова Републике Србије?

Зато ово што сте написали о европској спољној безбедносној политици у принципу је објаснила ваша полемика са господином Мартиновићем. Да, ви сте да Војводина буде федерална јединица која ће да утиче на спољну политику. Због тога је овај акт дубоко неуставан.

Много је мојих колега говорило о томе да, када се позивате на положај Војводине, фактички, ваша политика се заснива на револуционарним одлукама комунистичке власти 1945. године. Концепт ваше аутономије је концепт комунистичке власти. И ова ваша резолуција се може апсолутно дефинисати као комунистички ревизионизам. Ви покушавате да вратите комунистичку идеологију, комунистичке концепте у Народну скупштину Републике Србије. Не говорим то случајно.

Када говорите о томе да је Устав из 1974. године превазиђен, да он више није у опцијају, подсећам вас да сте ви и ваша странка организовали главне одборе и округле столове где сте прослављали годишњице доношења Устава из 1974. године. Да ли сам у праву? Да сте говорили да је степен аутономије Војводине у потпуности остварен Уставом из 1974. године. Лебди Устав из 1974. године читавим овим текстом. Комунистичка идеологија је та која је вас инспирисала да се вратите на решења из 1974. године, а која су била погубна и катастрофална за Републику Србију. Нема горег примера у политичкој историји и више деградирајуће улоге него што су имали српски комунисти после 1945. године. И никако се не треба њима враћати и њиховим идејама.

Позивате се на Декларацију о заштити уставних и законских права АП Војводине из маја 2013. године. Ту декларацију је донела иста она скупштина која је усвојила противуставни статус који је оборен на

Уставном суду, а овде говорите да је предлог ове резолуције уставан. Он је дубоко неуставан самим чином што се позивате на ову декларацију.

Господине Чанак, без обзира на формулације, на флоскуле, на све оно што сте овде рекли, наравно, залажући се да Војводина као аутономија има законодавну, извршну и судску власт, одличну полемику је отворио господин Мартиновић, нађите ми један случај средњег нивоа власти који има судску власт. Јасно је шта се крије иза овог документа вашег. Иза овог вашег документа се крију они пасоши које сте штампали и којима је јасно дефинисано да је Војводина независна држава. Ово би био само први корак да се ти пасоши реализују, а ми смо уверени да не постоји воља, политичка воља, нити политичка већина у Народној скупштини која ће допустити да ти пасоши, а они јесу ваш политички програм, икад постану реалност. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има Ненад Чанак.

Изволите.

НЕНАД ЧАНАК: Захваљујем што сте ми дали шансу да објасним ово.

Потпуно сте у праву, ово је грешка у писању. Ово је апсолутно нетачно. Мислим да је заблудом... Ево сада сам са колегиницама то прокоментарисао. Пише да је као таква ушла својом вољом у састав федералне Републике Србије 31. јула 1945. године. Није тачно, него у састав Демократске Федеративне Југославије и Републике Србије. У истом тренутку је учињено и једно и друго, због оног дисконтинуитета о коме сам говорио. Тако да потпуно сте у праву. Ја се још једном извињавам због штампарске грешке.

Што се тиче прославе Устава из 1974. године, обележавања доношења Устава из 1974. године, оптуживати нас да је то некакав комунистички ревизионизам би било исто као када би неко рекао да сви они који обележавају присаједињење Војводине Србији 1918. године су ројалисти с обзиром на то да је она ушла у Краљевину Србију. Једноставно, то нема никакве везе једно са другим.

Устав из 1974. године је једини Устав који је Војводина икада имала и разлог тог обележавања је, ајде да тако кажем, симболичкога типа, а нема никакве везе са идеологијом, због тога што, подсетићу вас, а као што сам већ говорио са господином у расправи малочас, тај Устав је био неодржив, он је морао да се мења и ту ништа није било спорно. То је био Устав који је био дубоко суштински недемократски и као такав није имао могућност да опстане на не знам колико дуг рок. Превише детаљан, поновићу, са записаним именом председника у Уставу. Мислим, то су стварно невероватне ствари.

Није ту поента. Поента је у томе да је тај Устав омогућио један тип развоја Аутономне Покрајине Војводине који се сматра ипак у развојном смислу златним добом Војводине, па ето, у том светлу се само ради, а ни о каквој идеологији.

А што се тиче штампања тих пасоша, занимљиво је да је та једна пропагандна књижица направљена по узору на пасоше Србије које је штампала ДСС у то време. Демократска странка Србије је прва направила пасош Србије и онда су унутра биле разне, направљена је била као брошура о томе како треба да Србија изгледа и онда су неки наши чланови по узору на то направили овакав један тип пропагандног, рецимо, документа.

Тако смо направили и, ево, ово. Можете видети, пише – Устав Војводине, а у ствари пун наслов је, овде је ситним словима – када је Војводина имала, па пише – Устав Војводине, онда се дешавало то и то. Тако да, ако видите ову књижицу, погледајте шта све у њој пише и на њој шта пише. Добићете једну на поклон па погледајте. Унутра имате врло корисне податке о времену од 1974. до 1988. године, који су занимљиви као историјски подаци. Понављам, у данашње време то нема некакву велику употребну вредност у политичком смислу, али је згодно да се подсети колико један тип аутономности у доношењу одлука у привредном смислу може да буде користан за неки простор. Само толико.

ПРЕДСЕДНИК: Реплика, Јован Палалић.

ЈОВАН ПАЛАЛИЋ: Хвала, госпођо председнице.

Када говорите о Уставу из 1974. године, оно што сте ви извучили као главну поруку, као главну есенцију, а то је суштина ове данашње расправе, јесте да се Војводини врати законодавна, извршна и судска власт, полиција и пореска управа. То је држава, господине Чанак. Судска власт је држава. Нађите ми један средњи ниво власти данас, да ли регионални у Италији или Шпанији, да ли федерални, где постоји судска власт. Вас је Устав из 1974. године инспирисао да кренете путем стварања државе, јер да се нису десиле уставне промене, Војводина би се вероватно као и друге републике бивше Југославије отцепила са тим стањем институција и надлежности које је имала.

А пошто сте се залагали за извршну и судску власт, ниједног тренутка нико није схватио у Србији то као шалу када сте почели да штампате пасош Војводине. Штампāju данас и пасоше Каталоније са чијим сепаратистима ви очигледно добро сарађујете и међусобно се подупирете, је л' тако? Они желе да се одвоје од Шпаније. Ваши представници иду да их подрже на протестима у Барселони. И ми сада у Србији треба да због таквих политичких ставова будемо наивни и да мислимо да овакве резолуције и стварање у српској јавности проблема

Војводине, који не постоји, Војводина има своју владу, своју скупштину, своје институције које раде за добробит грађана Војводине, свој Устав Србија има, ми сада одједном правимо атмосферу да постоји војвођанско питање. И, наравно, када се виде увезане ваше заставе са заставама представника Каталоније, када се виде пасоши, шта Срби могу да помисле осим да се спрема побуна или неко отцепљење или са оваквим једним предлогом види се најава могућих корака који би водили ка одвајању.

ПРЕДСЕДНИК: Време. Хвала.

Ненад Чанак, реплика.

НЕНАД ЧАНАК: Заиста се чудим ако неко може да помисли од пропагандне књижице која је по узору на пасош Србије који је штампала ДСС направљена шале ради, књижица на којој пише – пасош и унутра се налазе програмска документа, дакле то је стварно, мора се бити врло параноичан да би се од тога направило нешто више него што јесте.

С друге стране, ви сте споменули да се од овога прави некакав проблем Војводине, а ја понављам још једном – не постоји проблем Војводине, постоји питање Војводине. То војвођанске питање није никакво питање национално или етничко или шта такво. Питање Војводине је питање демократског уређења Србије. Ја сам у то дубоко уверен и управо због тога смо и понудили ову резолуцију на расправу у Скупштину. А где, уосталом, да се расправља о таквим стварима ако не у Скупштини? То је цело питање.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има Јован Палалић, реплика.

Изволите.

ЈОВАН ПАЛАЛИЋ: Само да додам, господине Чанак, тако како сте поставили, ево пише овде, нисте поставили као питање Војводине, него Војводина као проблем. Прочитајте преамбулу. Прочитајте страну 3 преамбуле. Говорите да се Војводина мора третирати као демократско питање. Она се одувек третира као демократско питање јер је Устав донет демократски, јер су сви закони који су произишли из Устава који се тичу Војводине донети демократски, а онда говорите – у оквиру тога Војводина није проблем. А где је проблем Војводина? Ви потенцирате да је Војводина проблем и зато ова полемика овде.

Питање уставних промена је легитимно питање, али ако дигнете тему да је она проблем, е, онда се отвара питање због чега и какве су побуде иза тога да се отвори то као проблем када у исто време уносите некаква решења која немају никаквог места у овом тексту који се тиче европских интеграција, европске спољне политике, државотворне политике Србије. Ви сте наметнули тему о Војводини као проблем и због тога смо ми интервенисали, а не као питање.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има Неђо Јовановић.

Изволите.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем, председнице.

Одмах да изразим задовољство што имамо прилику да дискутујемо и расправљамо о једној пар екселанс политичкој теми као што је предлог који је предлагач поставио и вама, господине Чанак, изражавам задовољство што се ова расправа води у једном цивилизованом и пристојном нивоу и маниру и мислим да све те расправе треба управо тако и водити. С друге стране, сви они који ову дискусију сматрају фарсичном и ову нашу седницу Скупштине сматрају фарсом су очигледно себе ампутирали од демократије и имплантирали се у деструкцији, насиљу и свему ономе што сигурно ми никада нећемо дозволити, а што су и овде манифестовали у овом дому.

Када је у питању предлог о коме расправљамо са ове две тачке дневног реда, господине Чанак, ја бих вас замолио само да пажљиво саслушате нешто што ми се чини битним и што су и моји претходници наговестили, а ја ћу завршити отприлике у ком правцу износимо критике. Постоји нешто у чему се апсолутно слажемо и постоји нешто у чему се дубоко не слажемо.

Слажемо се да Војводина треба да има аутономију, не слажемо се у обиму и суштини те аутономије. И то је дубоко неслагање и оно је очигледно, нарочито након нашег декларисања данас на расправи, када сте крајње отворено и јасно прецизирали ваш став када је у питању федерализација државе. Мислим да је то питање с ваше стране сада дефинитивно решено.

Оно што није решено, мислим да, без намере да ме погрешно разумете јер не желим ни у ком случају да будем увредљив, јесте апсолутна недореченост онога што предлажемо. Недореченост у којој се крију многе замке. А зашто, господине Чанак? Постоји више разлога.

Први, када је у питању резолуција, кажете у првом ставу – поштујући Војводину као демократску, мултинационалну, мултиконфесионалну, мултикултурну аутономну покрајину итд., где наводите, наравно, и националне заједнице. Ја вас питам – да ли је исто тако демократска, мултинационална, мултиконфесионална, мултикултурна средина у којој живе и друге националне заједнице, као што је, рецимо, у Пчињском округу, као што је, рецимо, у Рашкој области, где имамо и Албанце, имамо и Роме, имамо и Бошњаке? Дакле, да ли ћемо морати у тој ситуацији за сваку ту област морати доносити неку нову резолуцију? Шта то значи, каква се врата у том смислу отварају? Врата чега, врата неких нових аутономија, врата неких нових сепаратизама? Ја

мислим да је то једна опасна замка, у коју се ми сигурно нећемо упецати, односно нећемо ући у њу.

Даље, у другом ставу овог, да кажем, уводног дела ваше резолуције наводите, што по мени није коректно, господине Чанак, да, полазећи од Војводине као грађанске децентрализоване аутономије, обухвата три регије итд., да сте уверени да Војводина није само мост Србије према европским интеграцијама, него и чинилац стабилизације државе и региона. Господине Чанак, шта то значи? Да ли то значи да је Србија дестабилизирајући фактор, а Војводина једини стабилизирајући фактор? У ком смислу је Војводина мост између Србије и Европе и ЕУ? Војводина то може бити само у оквиру Србије и у оквиру правног и уставноправног поретка Србије, у оквиру спољне политике, господине Чанак. У оквиру спољне политике Србије, која се несумњиво води више него добро, како то ради председник Вучић и министар спољних послова Ивица Дачић, и то ви не можете да доведете у сумњу ни у ком случају, па се поставља питање зашто сте овако, по мени крајње некоректан, навод у уводном делу резолуције навели.

Даље кажете да, полазећи од историјске чињенице да је данашња Аутономна Покрајина Војводина настала као резултат антифашистичке борбе њених народа у Другом светском рату и ушла својом вољом у састав, како сте овде погрешили, федералне Републике Србије, није Србије, знамо шта је, али то није тачно. И ви знате да то није тачно. Народноослободилачки покрет је био ослободилачки покрет свеопштег карактера и не може се лоцирати и сегментарно везивати само за Војводину. На крају крајева, господине Чанак, и те како добро знате да је Авној прокламовао и гарантовао Војводину у оквиру Србије, не ван Србије. Да је Авној и ондашњи органи Комунистичке партије су исцртали одређене границе и те границе су дефинисале Војводину у оквиру Србије. И ви то овде очигледно нисте навели, и јасно је зашто то нисте навели, барем нама у СПС-у је јасно, а сигуран сам и нашим коалиционим партнерима, али и то није коректно да се тако наведе. И уводимо опет целу причу у једну врсту некакве приче која одудара од онога што ви афирмишете и покушавате овде да нама покажете.

Оно што је најспорније јесте оно што су моје колеге, превасходно у мојој посланичкој групи, наш овлашћени представник Душан Бајатовић, Жарко Обрадовић, колеге из СНС-а, пре свега господин Мартиновић, истакли, немојте очекивати од нас да ми пљунемо по ономе што афирмишемо, за шта се боримо и за шта се залажемо. Ми јесмо део европских интеграција, ми јесмо на путу ка ЕУ, тај пут је трасирала ова власт и тај пут је несумњиво једини пут којим Србија иде, и ви то знате. Е сад, ако је то тако, а јесте тако, онда долазимо у ситуацију да вам

поставимо једно логично питање – због чега бисмо ми прихватањем ове резолуције афирмисали нешто друго осим онога што сами радимо? Чисто је логично питање и волео бих да и у том правцу продискутујемо. Наравно да ћете на сва ова моја питања, надам се, одговорити.

И оно што смо на Одбору за уставна питања и законодавство врло јасно и прецизно окарактерисали као супротно правном систему и Уставу, јесте тај проблем што се тиче дискриминације и повреде Закона о забрани дискриминације, а ви знате и сами да у Уставу Републике Србије постоји једно Уставом гарантовано начело, а то је начело забране дискриминације, па се поставља питање зашто би Војводина била апострофирана на овај начин, дискриминишући нешто друго. Нећу вам читати шта, због тога што сте ви ово написали у ставу 7. уводног дела резолуције.

И ајде да приведемо крају сад овај критички део, за који сматрам да је више него основан; пробајте да ме демантујете, немам ништа против тога. Долазимо до предлога, ваших предлога, какве ставове и какве закључке би ми требало, по вама, да усвојимо. Па онда кажете да Војводина никада не сме бити сведена на положај региона. Војводина није сведена на положај региона. И ова власт и овај Устав није Војводину свео на положај региона.

А исто тако кажете да деловање државних органа и других јавних чинилаца према Војводини мора да буде такво да ће Војводина бити на неки начин ослобођена нахођења актуелне политичке већине. Да ли се то мало коси са демократским постулатима и начелима? Па и у демократији увек већина одлучи шта је битно, добро и како треба деловати, радити, уређивати, организовати. Мало пре сте поменули организацију, због тога и ја тај термин, односно појам користим.

Даље кажете да постојећа промена Устава мора да има у виду доградњу када је у питању аутономија Војводине. Слажем се да квалитативни помаци када је у питању аутономија Војводине морају да постоје, али само до једне границе, а та граница подразумева аутономију до границе државности. Ако аутономија прекорачи ту границу државности, онда сте у нама добили озбиљне противнике, који вам то никад неће дозволити.

И онда долазимо до надлежности, финансијских ресурса, где, господине Чанак, и те како добро знате, а и то сте афирмисали баш овде, ми имамо јединствен правни поредак и, хтели ви то или не, и уставноправни поредак налаже да је уређење одређених питања када се ради о фискалној политици, када се ради о буџету, када се ради о неким другим финансијским кретањима, јединствено. С друге стране, Статутом Војводине су одређене надлежности пренесене, и оне су гарантоване и око тога нема никаквих разлога за полемику нити било какав дијалог.

На крају, смета мало што нисте обухватили један историјски период који је требало да обухватите. Мислим да је господин Шешел јуче то апострофирао. Зашто у образложењу нисте обухватили период од 1690. године? Зашто нисте апострофирали напоре српског народа под вођством Арсенија III Чарнојевића, који је подигао Србе када су били актуелни бечки ратови, када је коначно тада постојала једна културна аутономија персоналног карактера, када су Срби освајали територије и када им је, колико се сећам – господине Мартиновићу, ви ме исправите ако грешим – цар бечки, или аустријски, Леополд донео инвитаацију којом је гарантовао Србима да ће добити непокретна добра која су освојили у борби против Турака сврставајући се на страну Беча? После тога је дошло и до оног што подразумева и политичку димензију, па су Срби први пут имали аутономију управо у том периоду, 1690. године; мислим да сам у праву када говоримо о историјским чињеницама. Зашто то нисте унели у образложење ваших предлога, имајући у виду да је то генеза и да одатле сеже тај тзв. аутономашки напор да се дође до одређених решавања питања која ви данас намећете и афирмишете, бојим се, на начин који мало превазилази границе аутономије онако како је ми видимо.

Сви ови аргументи које сам ја истакао нас опредељују само у једном правцу, а то је да ћемо гласати против ових предлога, да их нећемо прихватити, а да смо увек спремни за разговор који подразумева уређење Аутономне Покрајине Војводине у оквиру уставноправног поретка Републике Србије, поштујући...

(Председник: Време. Хвала, потрошили сте време.)

... Све стандарде, и европске и начела која су гарантована Уставом Републике Србије.

Захваљујем се, председнице.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Пет минута имате до 14.00 часова и можемо наставити расправу у 15.00 часова.

НЕНАД ЧАНАК: Ево, господин Шаровић нека настави, нека говори, па ћу после паузе одговорити на оба питања.

ПРЕДСЕДНИК: Хоћете ли саслушати Немању Шаровића, онда ћемо са вама наставити после паузе.

Изволите.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Хвала.

Даме и господо, ево у ова два минута колико је остало покушаћу да се дотакнем онога што сматрам да је суштина.

Данас је прича о било каквој аутономији Војводине, ја бих рекао, пре свега депласирана. Ако се историјски осврнемо, та аутономија је била, пре свега, одраз жеље српског народа за слободом и за присаједињењем

другим деловима српског народа и другим српским земљама. Потпуно је јасно да аутономија није била сама себи циљ и потпуно је јасно да Војводина данас припада српском народу. Не било каквим националним мањинама, већ припада српском народу, из једноставног разлога, што је управо српски народ сваки педаљ Војводине и крвљу натопио и платио животима својих предака.

Онога тренутка када је остварена најпре аутономија, а потом када је остварен и коначни циљ, а то је присаједињење Србији, Краљевини Србији, у том тренутку тај пројекат је готов, историјски је готов, и судбина Војводине је неповратно решена. Никаквих даље жеља и аспирација српског народа за аутономијом унутар Србије није било и било која врста такве аутономије јесте апсурдна. Оно што је урадило комунистичко руководство након Другог светског рата је, историјски гледано, само жеља да се, прављењем покрајина и изузимањем делова територија на којима је, неспорно, живео искључиво српски народ, ослаби тај национални српски корпус и да се ослаби утицај српског народа у тој комунистичкој творевини.

Српски народ данас не тражи било какву аутономију. Ко је тражи? Траже они који, захваљујући својој политичкој импотенцији и чињеници да нису способни да било шта добро пруже грађанима Србије, и самим тим грађанима који живе у Војводини – не грађанима Војводине, јер Војводина има становништво а не грађане, грађане имају државе – покушавају том шареном лажом да обману народ.

(Председник: Хвала. Време.)

Као што неки кажу – живећете боље кад будете у Европској унији, тако ови други кажу – живећете боље кад буде аутономија Војводине.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Сада одређујем паузу у трајању од сат времена.

Наставићемо са радом у 15.00 часова. Хвала.

(После паузе – 15.10)

ПРЕДСЕДНИК: Претпостављам, ако кренемо, да ће предлагач да нам се придружи.

Реч има Милимир Вујадиновић.

Изволите.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Хвала, председнице.

Занимљиво је да нема предлагача у сали. То вероватно говори о његовој озбиљности приступа овој теми, али добро, ми ћемо свакако наставити озбиљно да приступамо оваквим стварима без обзира на то од кога оне долазиле.

Говорити о једној српској покрајини а заборавити другу је просто немогуће. С тим у вези, били сте сведоци да је јуче у јавност доспело једно писмо команданта Треће армије, генерала Павковића, упућено његовим саборцима из Треће армије и прочитаћу вам један занимљив детаљ из њега који говори и о борби за Косово и Метохију, нашу јужну покрајину, у прошлости, а и о борби коју наставља председник Александар Вучић и данашња Влада Републике Србије:

„Као ваш ратни командант, желим да вас поново замолим да останете јединствени и чврсти, да не насадате на провокације разних политиканата и манипулатора. Не дозволите да вас посвађају и поделе битанге из последњих редова. Сада су на челу државе и војске људи који цене наше жртвовање и наше погинуле другове. Цене јунаке који су гинули уз поклич 'За ову земљу вреди умрети', као наш херој Тибор Церна“.

Тибор Церна је, иначе, био припадник Треће армије, становник северне српске покрајине, Војводине.

„Цене нас и слушају оно што имамо да им кажемо о нашој херојској одбрани, за разлику од оних који су нас више од деценије прогањали, клеветали, хапсили и слали у казамате. Не наседајте на обећања и празне приче оних који су срозали нашу војску, понизили и растерали ратне кадрове, оних који су уништавали борбену технику, тенковима газили оружје, претапали га у железари, оних који су вас се стидели и одрекли. Због тога вас молим да заједно дамо допринос и да својим јединством помогнемо свима онима који улажу искрене напоре да војска буде оно што је била, и још јача и способнија, да буде чувар мира и стабилности, чувар мира и стабилности, наглашавам, наше Србије, али и фактор одвраћања оних који би да нам опет газе достојанство, отимају територију и слободу. Будите поносни и држите се заједно као некада и запамтите – само када смо јединствени, онда смо и непобедиви“.

Овако говоре учесници тих догађаја из сада већ далеке 1999. године, са довољне временске дистанце да могу рећи како је изгледала и шта је била та борба из тог периода и какав је однос појединих власти био у протеклим деценијама према тој и таквој борби.

Е, па сад опет имамо на делу политичке манипулаторе... Наравно, аутор писма позива на јединство у очувању достојанства и територије Републике Србије, али, нажалост, опет имамо политичке манипуланте и исте оне преваранте који би поново да растачу и угрозе и достојанство и територију Републике Србије.

Бране, на срећу, и председник и ова влада и јужну српску покрајину, додуше, данас нешто, хвала богу, другим средствима, дипломатским и пројектима и у нешто другачијим и измењеним условима, мирнодопским,

али таман толико колико бране јужну покрајину, толико се брину и за северну српску покрајину Војводину. Њу данас није потребно бранити од некаквог спољног непријатеља или терориста, као што су то чинили људи из Треће армије 1999. године, њу је данас потребно бранити од штеточина које су њоме управљале и харале читавих 16 година. Нанели су немерљиву штету Покрајини.

Нисам мислио да се враћам на неке историјске догађаје од пре 50 или 70 година, али када их је предлагач већ споменуо, а тичу се догађаја из Одлуке из 1945. године, уставних амандмана 1968. године, Устава из 1974. године, поставља се једно логично питање – како то да у свим тим догађајима и историјским променама ниједна друга територијална област или целина није добила права као што је тада добила АП Војводина и АП Косово и Метохија? Мислим да је и одговор сам по себи јасан – требало је у то време нанети што већу штету Републици Србији, а самим тим и Југославији, и припремити се за све оне догађаје који ће уследити 90-их година, чији смо сведоци, нажалост, били ми, већина нас присутних у овој сали.

Није девастација Војводине била у тих протеклих 16 година само, враћајући се у неку ближу прошлост, политичка, него и економска. Све оне штеточине које су Војводину водиле од 2000. до 2016. године су нанеле много већу штету и Војводини и Републици Србији него што је то било свим тим историјским одлукама на које се и предлагач позивао. Персонификација тих и таквих власти које су управљале Војводином до уназад две и по године су и стварни предлагачи ове декларације, а стварни предлагачи су госпођица или госпођа Александра Јерков, Мариника Тепић, дугогодишњи секретар у Покрајинској влади, и, на крају крајева, Демократска странка као круцијални носилац власти, с тим да део одговорности, добар део одговорности, сноси предлагач, који је био верни партнер Демократској странци у том периоду.

Штета је много већа од оне која је начињена извлачењем српских и војвођанских фабрика 40-их и 50-их година, када је фабрика авиона из Новог Сада пресељена у Мостар, кад је електрична централа из Србобрана пресељена у Крањ, кад су ергеле, млинови, пруге из Војводине махом пресељавани у БиХ, а неретко и у Албанију. Исту судбину је делила и тзв. ужа Србија, када је одлуком министарства за тешку индустрију фабрика камиона у Раковици пресељена у Марибор и направљен чувени ТАМ. Није другачије било ни са Црном Гором, када је „Обод“ са Цетиња пресељен у Словенију и направљено „Горење“. Исто је било и са машинском индустријом из Крагујевца, када је тада најмодернија преса у машинској индустрији на Балкану пренета у Сплит за потребе бродоградилишта у Сплиту, а цемента из Беочина такође пресељена у Сплит.

Међутим, све је то ништа за оно што је уследило у Војводини после 2000. године, а везано је за приватизацију фабрика и пропале пројекте. Подсетићу вас само, и грађане на северу и грађане у тзв. ужој Србији, на пропале пројекте Каменица 2, када је 19 милиона евра волшебно завршило у нечијим џеповима а пројекат није завршен, на све оно што се дешавало у Развојној банци Војводине где је нестало пет милијарди динара, на дешавања у фондовима, пре свега у Фонду за субвенционисање нових технологија, на дешавања везана за пошумљавање у Суботици, на дешавања везана за Ипсилон крак где су милиони нестајали, деценијама смо тапкали у једном месту, на дешавања везана за изградњу Народног позоришта у Суботици које су претворили у Скадар на Бојани. И оно што је најгоре, у само четири године су пустили 100.000 људи у Војводини, 100.000 људи је остало без посла.

Е, како ствари данас стоје, да бисмо поредили? Каменица 2 је завршена. Па сетите се само „Хетерленда“, дома за децу код Новог Бечеја, милион и по евра је волшебно нестало. Данас је „Хетерленд“ у изградњи. Данас имамо завршен, тј. у завршној је фази Ипсилон крак код Суботице. Имамо Народно позориште где радови одмичу, где већ идуће године очекујемо прве представе у Народном позоришту у Суботици, имамо 20 милиона обезбеђених за реконструкцију болнице у Суботици и имамо незапосленост на нешто мање од 10% на северу Србије. Ово сам све говорио да би грађани могли да упореде оно што се у Војводини дешавало од 2000. до 2016. и оно што се дешава у непуне три године уназад.

Оно што бих на крају можда додао, да поред свих ових података кажем да ми из Српске напредне странке сигурно нећемо подржати ни предложени закон, ни предложену резолуцију, пре свега што су они сами по себи и антиуставни, али нећемо ни да подржимо оне политичке одлуке којима се стављају било какве баријере, ни знаке било каквих баријера између Срба и Срба као што је то радио Вук Јеремић са својим менторима стављајући границу између Срба и Срба у јужној српској покрајини и ужој Србији, између, на крају крајева, Срба и Срба у Србији и Црној Гори. И видите, неће вам никада то опростити. Исти тај Вук Јеремић, Бошко Обрадовић, Ђилас данас најављују поход на Војводину, па задњих дана и на Суботицу.

Ја вам кажем да ми у Суботици ћемо им одговорити овим што сам досад набројао – пројектима, културом, достојанством, који су одувек одликовали и Суботицу и северну српску покрајину. И никада нећемо бити учесници растакања Србије на било који начин, као што је то радио Вук Јеремић, а замислите случајности, као што су радили и његови преци на које је много поносан. Не заборавите, и кад смо већ кренули кроз историју, и Хамдија Поздерац је као председник Уставне комисије онда

био највећи заговорник очувања тог штетног Устава из 1974. године, који је толико штете нанео Републици Србији и српском народу.

С тим у вези, ја вам још једном кажем да ми из СНС нећемо предложена акта подржати у дану за гласање. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има Момо Чолаковић.

Изволите.

МОМО ЧОЛАКОВИЋ: Поштована председнице, поштовани министре Недимовићу, поштовани предлагачи закона, уважени народни посланици, ја бих, пре свега, дао пуну подршку председници Скупштине што је ову тему ставила на дневни ред. Тиме доказујемо да расправљамо о свим кључним питањима у овој земљи на један демократски и принципијелан начин. Такође, Лиги социјалдемократа Војводине, који су покренули ову иницијативу.

Кад сам јутрос кренуо на пут да дођем на заседање, моје комшије су ме питале како сам могао да гласам да се о овоме расправља у Скупштини. Ја сам их замолио да сачекају данашње заседање и да погледају моје образложење зашто сам то учинио.

Прво, мислим да смо јуче и данас доказали да смо скупштина која на демократски начин, принципијелан начин, са различитим ставовима и мишљењима, дијаметрално супротним, можемо разговарати на пристојан и културан начин и то је вредност овог парламента. У вези са законом и резолуцијом мислим да је јако добро да расправимо и због тога да знамо шта је АП Војводина, која аутономија, који оквир, и она ће постојати, али у оквиру Устава Републике Србије. Лично мислим да смо доказали аргументима од уназад векова до новијег времена, у којем сам ја живео, у време развоја социјалистичких односа, у време развоја после деведесетих година и у овом времену о којем сада говоримо. Могу да проценим да је то различито виђење и са многим стварима које су ови дискусанти изнели ја се у потпуности слажем и мислим да из таквог дијалога могу да се извуку прави ставови како и на који начин да регулишемо питање аутономије.

Други разлог је да се разумеју и схвате све специфичности аутономије, посебно АП Војводине. Ја такође шире нећу говорити, јер овде је било јако пуно речи о томе. Са многим стварима које су овде изнели и уважени професори народни посланици, политичари итд. ја се могу сложити, са једним делом вероватно не. Али специфичност Војводине мора да се исказе. Мора да се дефинише сасвим другачије него што то и наш Устав говори и вероватно другачије него што је сада.

И трећа димензија о којој желим да кажем због чега сам прихватио да се о овоме разговара, то је питање Устава. Ја лично мислим да ми

морамо задужити две владе, овај парламент да утврди прецизно да су у обавези две владе, тиме се слажем са иницијативом господина Мирковића, председника Покрајинске владе, да морају сести да се договоре, да се створе предуслови да се о овоме прича, да се створе предуслови да можемо један овакав закон усвојити. Ми то сада не можемо, без обзира на то што је Одбор за уставна питања рекао да је закон у складу са Уставом. Претпоставке не постоје.

Ја лично мислим да је то прихватљиво и морамо закључити тако да, односно да и сама влада закључи, и једна и друга, да седну и да посвете посебну пажњу питањима уставних промена. Не само због овога, него због многих ствари о којима бисмо ми, вероватно ће то председница и ставити на дневни ред ако да неко иницијативу, да расправљамо као што расправљамо данас о овоме. Из тих разлога ја сам и подржао ставове Владе Републике Србије. Не може се о овоме разговарати, не може се нешто овако усвојити а да се одређене претпоставке које је Влада изнела у својим виђењима нагласила. Исто тако лично мислим да би било јако добро да се прихвати иницијатива, односно став, како сам рекао, председника Покрајинске владе да се посебна седница посвети овим питањима, и једне и друге владе, с обзиром на то да обе владе функционишу добро и да имају међусобног разумевања.

Посебно желим да кажем разлог због чега ми не можемо да прихватимо овакав закон. Лично мислим, оваква питања као што је овај закон, а и многи други, многе друге проблеме које имамо не можемо решавати док се не реши питање косовског проблема. Из тих разлога пуну подршку да дамо председнику Републике, који ради на томе да се косовски проблем реши на начин како је то и предложио. Не можемо ми да решимо неко питање које, при томе да се мења Устав. Ми Устав не можемо мењати док се то питање не реши. Из тих разлога моја залагања иду у том смеру, а изражавам и став посланичке групе да на тај начин покушамо доћи до претпоставке да се оваква питања могу решавати.

Из тих разлога и многих других који су овде изнети, наша посланичка група, односно Посланичка група ПУПС-а, неће моћи дати подршку предлогу закона и резолуцији коју је поднела ЛСВ. Захваљујем на пажњи.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем вама.

Реч има Владимир Маринковић.

Изволите.

ВЛАДИМИР МАРИНКОВИЋ: Хвала, уважена председнице, поштовани министре, даме и господо народни посланици, сложио бих се са већином својих колега овде у Парламенту да је добра ствар што сте одлучили као председник Народне скупштине да ставите на дневни ред

овако важну тему као што је резолуција Народне скупштине Републике Србије о Војводини и, наравно, на тај начин изразили пуни демократски капацитет и наше већине и вас као председника Народне скупштине и жељу и вољу за дијалогом у Парламенту о кључним стварима за развој наше земље и за будућност наше земље.

Чули смо различита виђења, а имајући у виду да сам имао јуче прилику доста дуго да председавам, могу само да кажем да сам уживао у тој расправи, која је у већини случајева била врло, врло аргументована, правно и на сваки други начин поткована и управо ово је слика Парламента, ових неколико дана, која у ствари и одражава слику српског парламента и народних посланика у Републици Србији.

Наравно, ја ћу овде изнети ставове своје странке о овој резолуцији, о ставовима који су моје колеге изразиле када је у питању ова резолуција о АП Војводине. Наравно, рећи ћу и да ми нећемо подржати ову резолуцију и њено изгласавање у Народној скупштини Републике Србије, али исто тако не слажемо се и са ставовима неких странака, као што је рецимо СРС, о томе како треба да буде уређена АП Војводина и како треба уређење и Устав Републике Србије да буде у будућности.

Оно што бих прво желео да подвучем, то је да прва два пасуса ове резолуције бих и лично потписао, јер они управо говоре о томе, о Војводини онаквој каква она јесте у садашњем њеном положају, позицији у оквиру Устава Републике Србије. Дакле, једна аутономна покрајина која у сваком случају је пример суживота, пример међуконфесионалне, дакле међурелигијске толеранције и међуетничке толеранције и, наравно, у саставу и чврсто повезана са централном Србијом и са националним нивоом Републике Србије.

То је оно што су и лидери српски од пре и сто година заговарали кроз њихове идеје и када је још и краљ Александар правио Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца, када је после Версајског конгреса формирана и Краљевина Југославија. То је била једна држава која је требало да буде параметар и у којој је темељ главни требало да буде, у ствари, међусобна толеранција, просперитет, економски развој. После су такву идеологију баштинили и Никола Пашић и Милан Стојадиновић, који, нажалост, у то доба, због таквих визионарских идеја, због Србије и због Југославије, које су тада промовисали, због добрих односа и са Малом Антантом, и са тадашњом Турском, и са Великом Британијом, и са Француском и са Немачком, дакле врло је јасно каква је тада политика вођена, вођена је онаква политика какву и данас председник наше државе води.

Оно што је најтужније у свему томе је што се и 80 година после тога налазимо у сличној ситуацији, да сви они који имају визионарске идеје, који желе јаку Србију, који желе економски развијену и независну земљу,

независну од, колико је то могуће, првенствено регионалних утицаја, али наравно и утицаја великих сила, изложени су, наравно, најтежим врстама прозивања, покушаја прогона, или како би то рекла једна телевизија, коју слободно могу да назовем „шифрована“, они су назвали ону опсаду Председништва и председника Републике пре неки дан талачком кризом. Ваљда је председник Републике Србије за њих у недељу, у тих неколико сати када су улазили у оне камионе, пробијали кордоне полиције, тукли полицију, покушали да уђу у зграду, ваљда да линчују председника и чланове служби наше јавне безбедности, ваљда је он тада био талац, или су они то у својим главама – наравно, то јесте истина – мислили да је он талац.

И тада је народни посланик Арнаутовић, нажалост под великим утицајем Петра Живковића, покушао и пуцао у Милана Стојадиновића, који је говорио о Србији, који је говорио о Југославији, који је говорио о геополитици, о финансијама, о привредном расту и развоју који је тада, ја мислим 1936. године, износио неких 14%. Нажалост, после 80 година имамо сличну ситуацију, да елементи који су тада имали 1% када погледате та истраживања – ко год буде желео, то може да види у књизи „Пропаганда Милана Стојадиновића“ – и тада је Љотић имао 1% подршке. И сада они који су његови следбеници имају 1% подршке и са тим једним процентом подршке они желе да преузму власт, желе да преузму Србију и ваљда да је врате у неко време које подразумева економско слабљење, које подразумева антисемитизам, које подразумева све оно што Србија није, и што наш народ није, и наравно да то ми као већина, али првенствено грађани Републике Србије, па бар оних 55 до 60 и неколико посто по последњим истраживањима који јесу за председника Републике и подржавају његову политику неће дозволити.

Чудно је, али наравно не може да се не доведе у везу и то да се ми данас налазимо у веома сложеној геополитичкој ситуацији и није случајно што наследници профашистичких елемената, партија које су фигурирале у нашој земљи пре Другог светског рата, и у политичком животу саме Југославије и Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, није чудно што се њихове активности, све ово што раде на унутрашњем плану у нашој земљи потпуно слаже и потпуно је иманентно ономе што се догађа у нашем региону. А догађа се то да КБС изводи војне вежбе заједно са војском Албаније, догађа се то да се ми боримо и да се ових неколико дана председник Републике бори за довођење „Фолксвагена“ у Србију, за нова радна места, за нове инвестиције, за модернизацију.

Каква се порука шаље на тај начин, уласком и претњама новинарима, уласком у студио, опсадом Председништва Републике? Каква се порука шаље не само нама политичарима и свима који седимо у

овом парламенту и у државним институцијама, каква се порука шаље грађанима? Је л' се шаље порука да смо сви мета? Је л' се шаље порука да то што желимо да Србија буде модерна, просперитетна, да буде део Европе, да буде део модерног света, да су све то оне вредности због којих сутра можемо да настрадамо? Ако су пре неки дан ударили на председника Републике, па шта је проблем да сутра, као што су то исто тако урадили нападајући посланика и колегу Дрецуна, шта је проблем да нападну било кога и било ког грађанина Републике Србије? Као правна држава и, наравно, као озбиљна земља сматрам да то не смемо да дозволимо.

И желим да ово што сам мало пре изрекао повежем са овом добром и аргументованом расправом о резолуцији коју су предлагачи, господин Ненад Чанак, колегиница Нада Лазић и Олена Папуга коју су поднели, да је одлично о томе расправљати, али и да је одлично да разменимо аргументе и да говоримо о томе како да унапредимо, и политички, и економски и на сваки други начин АПВ и како да заједно, и Парламент Србије и јесте место на којем треба разговарати о тим кључним стварима за нашу земљу, како да искористимо све потенцијале Војводине, не само природне потенцијале, које Војводина дефинитивно има, него и људске потенцијале, и како да и то у једном делу... Ја бих слободно могао ова прва два пасуса и да потпишем. Како да унапредимо потенцијале, људске потенцијале и како да зауставимо тај такозвани одлив мозга или младих људи који живе у Војводини, али наравно у контексту целе наше земље, јер то није иманентно само Републици Србији, то није иманентно АПВ, него свим земљама у региону, али и на територији земаља које су чак и чланице ЕУ.

Ја сам за то да ми данас и у наредним данима говоримо о економском просперитету, говоримо о инвестицијама. Оно што је суштински важно је да је ова покрајинска влада у претходних неколико година реализовала више десетина стратешких пројеката, почевши од привлачења нових инвестиција, „Лира“, „Делфаја“, могућности да се запосле хиљаде људи тамо, формирање индустријског парка у Новом Саду, стварање од Новог Сада и Војводине једног информационо-технолошког хаба где хиљаде људи, младих људи раде у области информационих технологија, стварају додатну вредност и на тај начин јачају српску економију.

Такође, пројекти које Република Србија на територији АПВ ради у сарадњи са кинеским партнерима су од кључног значаја за Републику Србију. Ту ћу потенцирати пругу Београд–Будимпешта и мислим да се често, можда и ненамерно, та пруга помиње у контексту да је то пруга Београд–Будимпешта. То није пруга Београд–Будимпешта, него Београд–Будимпешта–Брно–Братислава–Краков–Варшава. То је мост Републике

Србије ка Централној Европи, то је мост Републике Србије ка Вишеградској групи земаља, са којима Србија, и ја се залажем искрено за то, треба да јача сарадњу. Као што смо то урадили, и за то јесте заслужна ова власт, да јачамо сарадњу са Мађарском. Никада односи Србије и Мађарске нису били као што су то данас, историјски на највишем нивоу, и то треба да нам буде јасан сигнал и знак колико треба заједнички да улажемо и у те односе, и у мостове и у инфраструктуру са земљама око нас и да на тај начин економски и на сваки други начин јачамо своју државу.

(Председник: Време.)

Тако да, у сваком случају, ми нећемо гласати за ову резолуцију ни за Предлог закона о финансирању АПВ, али у сваком случају, као и наше колеге из СНС-а, спремни смо за сваки вид дијалога, за размену аргумената, чињеница, ставова и мишљења са свима зарад интереса Републике Србије, наравно и грађана Републике Србије и АПВ. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Сад сте се опет пријавили, одјавите се. И, ако можете, да ми за који минут помогнете у вођењу.

(Вјерица Радета: Реплика.)

Али ви немате основ.

(Вјерица Радета: Морам да објасним.)

Не мора се ништа у животу, само да се умре једнога дана. То ме нећете убедити, да се нешто мора.

Владимир Маринковић је рекао само да се не слаже са ставовима...

(Вјерица Радета: По статуту Војводине, заиста треба да се...)

Ако сматрате да ја кршим Пословник, то реците тако, али ја сматрам да места за реплику нема јер је изговорио врло пристојно реченицу.

Молим вас, ја спремам говор сад, ја ћу рећи са ким се све не слажем. Надам се председавајући неће то схватити као нешто увредљиво.

Мој став је овакав. Ако сматрате да кршим Пословник, ви се јавите поново, а мој став је да реплике нема.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Јављам се на основу члана 104, зато што заиста мислим да је било места реплици. Знама да је ваше право, односно право председавајућег да одређује ко има право на реплику, али ако неко, као што је то малопре речено, посланик Маринковић каже да се не слаже са ставом Српске радикалне странке о статусу Војводине, то једноставно, захтева објашњење, ради јавности пре свега.

Јесте став СРС-а да се ми залажемо против аутономије Војводине, али се залажемо за максималну аутономију локалних самоуправа. И то је једноставно нешто на шта смо ми поносни. Жао нам је што смо једино ми

тога мишљења, жао нам је што већина не размишља на тај начин, јер то је једини пут и једини начин да се стане на пут оваквим покушајима какви су ови предлози о којима данас расправљамо.

Али је, с друге стране, добро да господин Маринковић узор види у Милану Стојадиновићу, председнику радикалске владе, па можда и буде неких промена у односу на став о статусу Војводине.

Дакле, ми српски радикали смо против аутономије, а за јачање локалне самоуправе, зато што мислимо да су две владе баласт. Влада Републике Србије је сасвим довољна. Влада Војводине није ником од користи, само једна администрација више. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли сматрате, пошто нисам променила свој став? (Не.) Захваљујем.

Реч има Јелена Жарић Ковачевић.

Изволите.

ЈЕЛЕНА ЖАРИЋ КОВАЧЕВИЋ: Захваљујем, председнице.

Уважени министре, даме и господо народни посланици, дневни ред ове седнице даје нам могућност да расправљамо не само о финансирању АПВ, већ и да мало шире сагледамо ствари и, зашто да не, да се присетимо нечега што се дешавало протеклих година на територији Војводине.

Свакако, од 2016. године промењена је укупна политика, која је 16 година пре тога била усмерена на стварање сукоба, лоших међуљудских односа, а самим тим нико се није бавио грађанима и њиховим потребама. Сада се спроводи политика окупљања око пројеката, која је окренута обичним људима и решавању њихових проблема.

Године 2016. у Војводини су затечени велики дугови. Највише проблема је, чини се, настало између 2004. и 2008. године. Сећамо се сви ситуације са Развојном банком која је довела до тога да се Скупштина Војводина задужи за 150 милиона евра да би се покрио минус у банци. Сада су јавне финансије стабилне. Имамо раст буџета у апсолутном смислу и пад задужења и у апсолутном и у релативном смислу. Притом, урађено је много ствари. Пре свега, значајни су пројекти које Покрајина ради са Републиком, као што су Народно позориште у Суботици, РТВ, реконструкција каналске мреже на 30 локација, која обухвата више значајних пројеката.

Управо та политика окупљања око пројеката која се сада спроводи довела је до конкретних резултата. Ми сада имамо изградњу пруге Београд–Суботица, пругу Стара Пазова – Нови Сад која је вредна око 400 милиона долара. Очекује се потписивање уговора у Кини за деоницу Нови Сад – Суботица. Изграђено је 11 индустријских зона, о томе је јуче говорио овде и министар Недимовић. До 2016. године у Војводини није постојала ниједна индустријска зона, а сада има 11 индустријских зона.

Ако само Руму узмемо за пример, она је била презадужена, а сада тамо имамо шест фабрика.

Што се тиче смањења броја незапослених, до те мере се смањио број незапослених да је сада стопа испод 9%, што је, може се рећи, и историјски успех. Чак има десетак градова или општина у којима уопште нема незапослених, као што су Суботица, Инђија, Рума или Стара Пазова. Такође, очекује се потписивање уговора за највећу фабрику гума у Европи, која ће упослити 1.500 људи. То је пројекат који је вредан милијарду евра.

Сматрам да о оваквим резултатима треба говорити. То су све резултати Покрајинске владе од 2016. године до данас, наравно, уз велику сарадњу са Владом Републике Србије. Све ово указује на то да новца има, али да се сада новцем располаже одговорно, а домаћинска политика трошења пара и задуживања су прошлост.

Ово решење које је дато у Предлогу, да се формира посебна пореска управа, заправо би, уколико би било усвојено, било нарушавање јединственог пореског система. Није начин решавања неког проблема цепање Пореске управе. Један део прихода се заиста ствара на територији Војводине и тај део прихода је врло често висок и преко 40%, али наводно враћа се само 7%, али они ту не убрајају, не рачунају војску, полицију, судство или део новца од финансирања управо свих ових пројеката које сам навела. Тако да није баш све тако како је речено у образложењу овог предлога.

И завршићу само једним лошим примером који се десио у вршењу власти до 2016. године, а то је проневера новца. Овако су они оставили да изгледа „Хетерленд“ – не знам да ли се то лепо види – и управо због тога сматрам да треба доста пажње обратити управо на разговоре о начинима финансирања. Сматрам да су и Покрајинска влада и Влада Републике Србије спремне на то да се овакве ствари више не дешавају или да се санкционишу.

На крају, потреба за доношењем оваквог закона није спорна, али овај предлог пред нама није одговарајући, због неких разлога које сам и навела. Посланичка група СНС-а неће подржати предлог закона и резолуцију који су на дневном реду. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала лепо.

Реч има Десанка Репац.

Изволите.

ДЕСАНКА РЕПАЦ: Захваљујем, председавајућа.

Поштоване колеге посланици, поштовани грађани Србије, данас на дневном реду Народне скупштине Републике Србије имамо два предлога, Предлог закона о финансирању АП Војводине и други, Предлог резолуције Народне скупштине Републике Србије о Војводини.

Војводина је питање свих нас који у њој живимо и ту нема подела. Сви ми делимо судбину коју смо затекли 2016. године, када смо дошли на власт. Грађанима Војводине желимо да укажемо шта је ова влада урадила када је дошла на власт. Много тога они знају, јер су осетили на начин како живе. Лига социјалдемократа Војводине поставља питање несметаног развоја културног, економског, друштвеног. Тражи успостављање нових права, која су јој потребна да се несметано развија. Тражи да АП Војводина добије оно што јој историјски припада, а то је пуна аутономија.

Покрајинска администрација Демократске странке од 2000. до 2016. године је обесмислила аутономију Војводине у борби за личним богаћењем, плљачком и лоповлуком грађана Војводине. Ко је опљачкао Војводину? Лажни патриоти који су пунили своје џепове. Да ли ће се боље живети, мање иселјавати ако се усвоји овај закон, то није тачно. Лига социјалдемократа Војводине је 16 година била у власти, коалициони партнер ДС-а. Не знам зашто није тада остварила своје захтеве.

Током свих 16 година, колико су владали ДС и њени коалициони партнери, дошло је привредног слома Војводине. Војводина је доведена на руб пропасти и до општег хаоса у свим сферама живота. Затечене су силне дубиозе, празне благајне, уништена је економија у свим аспектима привреде. Тако се од 2000. до 2016. године кренуло са продајом и ликвидацијом домаћих произвођача, међу којима је 91 пољопривредно-индустријски комбинат са хиљадама хектара земљишта, са фармама, фабрикама сточне хране, кланицама, млекарама, пиварама, фабрикама пића. Нестали су велики гиганти као што је „29. новембар“, „Митрос“, „Чока“, „Серво Михаљ“, који је имао 24.000 радника, 42 фабрике и 25.000 коопераната.

Хтела бих нешто да кажем о Суботици, из које долазимо, где је извршена неописива плљачка државне имовине. Посебно ћу споменути кризне штабове који су на силу преузимали дотада успешне фирме, рецимо „Север“ Суботица, „Агрокомбинат“, „Агросеме“ и друге, које данас и не постоје. Морам нагласити да су у највећем гиганту, „Север“ Суботица, која је имала 5.000 радника, из фирме избацили, физички, директор и руководство. Питам се јесу ли то биле демократске методе које су стигле 2000. године. Десетине фирми су пропадале и нестајале.

Грађанима Војводине желим да кажем да је Војводина увек била део решења Републике Србије. Доласком Српске напредне странке на власт почео је равномеран развој земље, укључујући, наравно, и Војводину. Много је урађено на свим нивоима. Широм АП Војводине отворене су нове фабрике, нови погони. Дошло је 65 компанија у Војводину. Морала се спасити земља од банкрота, стабилизovati јавне финансије, оживети мртва српска економија.

У граду Суботици Република Србија инвестира у Народно позориште, само у 2019. години ће бити инвестирано 880 милиона динара да би се завршило. Под број два, Ипсилон крак, који се годинама ради, биће завршен ове године; једна деоница је пуштена у саобраћај. Инвестирање на железничкој инфраструктури, на брзој прузи Београд–Будимпешта, само око милијарду евра ће бити уложено од Новог Сада до Суботице. Почели су радови аква-парка и спа-центра на Палићу.

Када је у питању област здравства, хтела бих да укажем на следеће битне моменте. До 2016. године у АП Војводини постојала је само једна ангио сала; сада их има девет. Све опште болнице опремљене су новим ЦТ апаратима. Купљено је 31 санитарско возило. Од 2016. године само за набавку медицинске опреме уложено је 2,6 милијарди динара. Каменица 2 почела је да ради. У КЦ Војводине уложено је 35 милиона евра. Широм Војводине реконструисане су болнице, домови здравља и многе здравствене установе.

Влада Републике Србије је помогла обнову града Суботице, као и Војводине. Велику захвалност указујемо Влади Републике Србије и председнику Александру Вучићу на залагању и на подршци обнове Војводине. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала, колегинице. Реч има народни посланик Александра Малетић. Изволите.

АЛЕКСАНДРА МАЛЕТИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени министре, драге колеге посланици, предлагачи, одмах на почетку само да истакнем да предложена решења која се данас налазе пред нама, ја ћу гласати против ових предлога, из неколико разлога. Пре свега, заиста ми је неприхватљиво да гласам за одређена законска решења која су у колизији са Уставом Републике Србије. С друге стране, предложен закон о финансирању Аутономне Покрајине Војводине представља заправо неподударање са већ постојећим законским системима које Република Србија има, пре свега мислим о надлежностима, који дефинишу надлежности Аутономне Покрајине Војводине, као и порески систем који постоји на територији Републике Србије.

Оно што бих желела на почетку да нагласим јесте једна мала исправка. Заиста смо данас у неколико наврата чули одређене колеге посланике који су причали о питању Војводине. Заиста не могу да се сложим, долазим из Новог Сада иначе, са територије Аутономне Покрајине Војводине, и не могу да се сложим са тим да постоји питање Војводине. Ми имамо стабилну Републичку владу, Парламент који функционише на демократски начин, у АП Војводини имамо такође Скупштину која стабилно ради, Владу која спроводи сва велика капитална

улагања и инвестиције на територији Аутономне Покрајине Војводине, води демократски принцип, бригу о националним мањинама и осталим битним темама које су увек актуелне у АП Војводини. Стога заиста не могу да говорим о постојању било каквог питања Војводине.

Слажем се да Републичка скупштина, Парламент, који тренутно расправља о ова два предлога, јесте, подржали смо да расправљамо о ове две теме, као и што сваки пут, макар откад је госпођа Маја Гојковић председавајућа и председник Парламента, расправљали смо о свим стварима које су битне за било које политичке субјекте.

Зашто је ова тема данас пред нама? Заиста бих искористила, већ кад расправљамо о предложеном закону и резолуцији, да се вратим на период од 2000. године до 2016. године, односно до периода када је Српска напредна странка преузела власт 2016. у Покрајини.

Многи који данас, а и раније који су причали, којима су уста била пуна Војводине, бриге за грађане Војводине, нису то показали када су имали ту могућност. Чак и предлагачи који су изнели ова два предлога пред нас, иако не доминантно, али су чинили власт за време Бојана Пајтића, која је на различите начине заиста прокоцкала шансу и неку врсту поверења које им је можда 2000. пружио одређени број грађана.

Врло лако можемо да се сетимо свих афера са подручја које су потресале тадашњу Владу АП Војводине, коју је предводио Бојан Пајтић. Сви грађани се сећају и данас, када причам са грађанима из различитих општина и градова из Војводине, не могу а да не спомену катастрофалне афере које је Бојан Пајтић урадио на територији Војводине. Ту пре свега мислим на ненаменско трошење средстава. Сви се сећамо оних сумњивих и критичних различитих конкурса где су удружења која су водили функционери ДС-а добијали средства или ненаменски потрошена средства из различитих удружења. Сећамо се Развојне банке Војводине, која је заиста била банкомат Демократске странке; који год функционер ДС-а да је дошао, могао је да узме средства за своје личне потребе. „Хетерленд“ и даље можемо до бесконачности да набрајамо све што је било на територији АП Војводине.

И онда се заиста поставља питање коме је стало до грађана Војводине. Да ли онима који су имали ту могућност да ураде нешто за грађане, имали су више од 15 година ту могућност, или онима који су данас преузели одговорност, а пре свега мислим на СНС, која је 2016. године преузела одговорност и власт на територији АП Војводине и од тада заиста се бележи низ успеха у овом делу Републике Србије.

Оно што је карактеристично за данашњу Владу, и Републичку и Покрајинску, јесте што постоји један принцип, а то је заједничко деловање. Сви се сећате периода до 2016. године када је такорећи сваки

функционер бившег режима имао свој одређен део буџета. Тако сте имали у Инђији Јешића, који је неприкосновено владао Инђијом и нико му се није мешао у тај посао. Бојан Пајтић је имао покрајински буџет и нико се није сетио, на пример, да седне и размисли шта би заиста могло да се уради у свакој општини или граду на територији АП Војводине.

Данас је потпуно другачија ситуација. Већ у првој години владавине, значи 2016, када је СНС преузела власт у АП Војводини, било је неколико заједничких седница Покрајинске и Републичке владе, и то је принцип који и дан-данас делује. Из тог договора произилазе све велике капиталне инвестиције на територији АП Војводине. И то је најбољи начин и најбоља слика на који начин Република Србија брине о грађанима Војводине, кроз различите капиталне инвестиције и све оно што је битно за живот свих грађана на целој територији Републике Србије, али данас, кад говоримо о АП Војводини, мислим и на тај део Србије.

Ипсилон крак, који је моја колегиница рекла, пројекат је који је 25 година обећаван на северу Србије и представљен је као велика инвестиција, коју нико није могао да заврши. Ми данас имамо Ипсилон крак, који ће се завршити до почетка следеће године и потпуно ће бити у функцији.

Такође, имамо у Новом Саду две велике инвестиције које ранији режим није могао да донесе. А и сећате се када је почела прича, кад је Милош Вучевић најавио инвестиције у Новом Саду, опозиција се смејала томе и говорила како је то немогуће. Ми данас имамо две велике, када говоримо о фабрикама у Новом Саду. Поред тога, Научно-технолошки парк, који је веома битан за целу Војводину и целу Србију. Наравно, имамо низ других пројеката који се раде на територији Војводине.

Оно што је важно и што бих желела да истакнем јесте да се не инвестира само у Нови Сад и то је још један разлог зашто грађани заиста дају велику подршку Српској напредној странци. Инсистира се на равномерном регионалном развоју, те тако можемо у бесконачност да набрајамо број школа који је реновиран, предшколских установа, средњих школа у Србији на територији АП Војводине. Можемо да говоримо о томе да сада, у овом тренутку, имамо девет ангио сала које постоје на територији Аутономне Покрајине Војводине, до 2016. године била је једна једина. Сви већи болнички центри су реновиран и стављени у функцију, побољшана је инфраструктура здравствених установа.

Имамо напредак у области инфраструктуре, где се асфалтирају путеви за које ја мислим да Бојан Пајтић и претходни поборници тзв. војвођанског питања не знају ни да постоје одређена места на територији Покрајине. Ја сам потпуно сигурна да Александра Јерков никада није стигла ни до Маглића, нити до Бачке Паланке или Оџака и даље од тога.

Тако да мислим да грађани Србије јасно препознају ко заиста брине о њима и, стога, таква подршка се и читава из изборног процеса у изборни процес.

Као што сам рекла, ја ова два решења заиста не могу да прихватим, пре свега зато што су потпуно у супротности са Уставом и заиста бих желела да истакнем да Република Србија има законска решења кроз која функционише финансирање Аутономне Покрајине Војводине, да не буде просто неке заблуде. Ја се захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Малетић.

Реч има Јасмина Обрадовић.

Изволите.

ЈАСМИНА ОБРАДОВИЋ: Захваљујем.

Поштоване колеге народни посланици, поштовани грађани Републике Србије, тема данашње седнице је АП Војводина и њено финансирање.

Свакодневно слушамо приче наше опозиције како се они налазе у некаквој медијској блокади, како немају прилику да изнесу своје ставове и предлоге, иако све то уопште не одговара истини. Данашња седница је пример који демантује ове лажне апеле. Српска напредна странка је једина странка власти у историји српског парламентаризма која на дневни ред ставља и предлоге опозиционих странака.

Ја ћу овде да се осврнем на неколико изјава захвалности председници Скупштине што је овакво важно питање ставила на дневни ред. Свакако да је тиме потврдила да у овој скупштини влада демократија. Једино, ја не видим какво је то важно питање.

Ја долазим из Футога, приградског насеља надомак Новог Сада. Једно једино важно питање које тамо постоји је стабилност Србије, развој привреде, довођење инвестиција, инфраструктурно опремање. То су важна питања.

Иако, ево, данас на дневном реду имамо предлоге ЛСВ-а, и то Предлог закона о финансирању Аутономне Покрајине Војводине и Предлог резолуције Народне скупштине Републике Србије о Војводини. Дакле, када радите у интересу грађана, немате страх да овакво шта ставите на дневни ред.

Иначе, интересантно је да је овај предлог закона о финансирању АП Војводине скоро идентичан, а разликује се само одредба о примени закона, ономе који је поднела Александра Јерков, народни посланик и припадник актуелног тајкунског фашистичког Савеза за Србију, осовине Ђилас–Јеремић–Обрадовић, новог агрегатног стања странке у нестајању, Демократске странке. Морам вас подсетити да је Александра Јерков била чланица Лиге социјалдемократа Војводине, а коју је напустила одмах

након што је новоформираном скупштинском већином у Новом Саду смењена са места председнице Скупштине града. Ваљда је мислила да ће се брзо наћи у екипи која је 16 година била господар живота и смрти у Аутономној Покрајини Војводини, Демократској странци.

То је време „жутих“ афера и малверзација. Ја бих само да вас подсетим на неке, па сада крећемо: афера Развојна банка Војводине, афера Фонд за капитална улагања и развој, афера Фонд за субвенционисање погона нових технологија, афера Тесла банка и могли бисмо тако до броја 101. Оно што је важно на крају да кажем, то је да је чудо био фонд за финансирање погона нових технологија, сифона, четкица, соларних панела и чега све не нагледасмо се ми по Војводини. Али знате шта је важно? Важно је да смо из свега тога схватили где су наши новци.

Е, имамо сад нешто друго. У време те „жуте“ власти број запослених у великим пољопривредним комбинатима спао је са неких 60.000 на само 1.500. Је л' тако, министре? Број пољопривредних задруга спао је са 400 на само 100, а пољопривреда се свела на само основну делатност. Ево, министар је ту, клима главом, а ја њему заиста верујем. То су све резултати оних који би данас силом да дођу на власт, оних чије фашистичке фаланге упадају у Радио-телевизију Србије, разбијају врата и прозоре, носе моторне тестере и фантомке, а пре тога сетите се да су нападали и жене. На срећу по грађане Војводине, ова и оваква власт је ружна прошлост. Српска напредна странка враћа Војводину на ноге.

Даме и господо, прескочићу ја део овог мог говора, све су то моје колеге мање-више у својим излагањима већ рекле. Ја желим само да кажем следеће – поштовани грађани Србије, Српска напредна странка са председником Александром Вучићем на челу, као што видите, гради и ради и испуњава своја обећања. Ми немамо времена за доконе суботње шетње и време за насиље, разбијање, моторне тестере које нам нуде тајкунске фаланге са Бошком Обрадовићем, Ђиласом и Јеремићем на челу, а за ово сигурно гласати нећу. Захваљујем се.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Обрадовић.

Реч има народни посланик Радован Јанчић.

Изволите.

РАДОВАН ЈАНЧИЋ: Захваљујем.

Поштовани народни посланици, поштовани господине министре, пред нама је Предлог закона о финансирању Аутономне Покрајине Војводине, чији је рок за доношење, по речима предлагача, истекао још 31. децембра 2008. године и, како предлагачи у разлозима за доношење закона кажу – будући да није донет, буџет АП Војводине свих ових година није имао и нема стабилне, сигурне, довољне и предвидиве изворе финансирања.

Од 2008. године па све до 2016. године на власти у Војводини су били ДС, ЛСВ и СВМ, чији лидери, пре свега, искрене намере да се у Скупштини Аутономне Покрајине Војводине утврди предлог закона и упути Народној скупштини Републике Србије на усвајање заправо и нису имали, него им је питање финансирања Покрајине служило за очување сопственог рејтинга, очување гласачког тела, а све уз слогане као што су „Тачку на пљачку“, „Боље дане за Војводину“, са брижним питањем – где су, или ди су, наши новци?

То питање смо ми, баш грађани Војводине, од 5. октобра 2000. године па све до 2016. године постављали Бојану Пајтићу и његовим сарадницима и наравно да одговор нисмо добили, а „тачку на пљачку“ ставили смо на изборима из 2016. године.

Војводина је у том периоду сведена на ниво недовољно развијеног региона, свакако не због обима покрајинског буџета, него због бројних афера, злоупотреба, ненаменског, несавесног, неодговорног понашања у трошењу средстава буџета Аутономне Покрајине Војводине и свих локалних самоуправа које су биле у рукама челника ДС-а и ЛСВ-а, а исти су, по правилу, средства грађана користили за личне привилегије, сопствено богаћење, фиктивне уговоре, надуване рачуне за плаћање фиктивних радних места; што је најгоре, на непостојеће инвестиције. Тако је било и у Новом Кнежевцу, из којег ја долазим.

Поштовани народни посланици, можемо ми плаћати порезе у Београду, Војводини, Србији. Ако се нигде не подноси извештај где се и за шта се троши тај новац, онда то нема никаквог смисла. Посебно ако овај закон буде донесен, на основу процентуалног дељења неког плена опет ће доћи до злоупотреба и зато је овај предлог неприхватљив чињеницом да се траже само новци, без навођења пројеката и надлежности које ће Војводина да финансира.

Данас, у 2019. години, планирани буџет Аутономне Покрајине Војводине је 74,4 милијарди динара. За 13 милијарди је већи него 2016. године. То је резултат одговорног управљања финансијама и спроведених мера фискалне консолидације, економске стабилности Републике Србије, чији буџет већ три године узастопно бележи суфицит. Обавеза од 7% се испуњава. Војводина тај новац добија и добијала га је.

Често слушамо да Република Србија наводно дугује неки новац Војводини, а нико не говори колико то буџет Републике Србије директно издваја за инвестиције на територији Војводине од 2012. године па све до данас. Данас грађани и грађанке Војводине својим очима могу да виде Жежељев мост, Каменицу 2, опремљене и уређене болнице, домове здравља, објекте образовних установа, нове путеве и пруге. У последњих неколико година Република Србија финансира бројне велике пројекте и

тим новцем Војводини је више него сигурно обезбеђено далеко више од фамозних 7%.

Оно што је најважније, нико више не иде по мишљење у Београд, него је, пре свега захваљујући политици СНС-а, председнику Републике Србије господину Александру Вучићу, као и председнику Владе Војводине господину Игору Мирковићу, циљ јединствен, да Војводина као део Србије буде развијена, модерна и пристојна за живот свих њених грађана. Све што иде у државну касу доприноси војвођанској каси. Каса Београда и каса Новог Сада су исте касе и не може Београду да буде добро ако је Новом Саду лоше.

Не могу а да се на крају опет не дотакнем питања – ди су наши новци? Одговор нам је ових дана јасно испоручен од савеза за поновну пљачку Србије и њихових предводника Ђиласа, Јеремића, Обрадовића, Борка, Маринике, Мирослава и многих других који насиљем, у жељи да се опет домогну буџета, наставе са пљачком Србије. „Тачку на пљачку“ су грађани Србије већ једном заувек ставили на изборима 2012. године, у Војводини 2016. године, а учиниће то исто на свим будућим, и опет ће свој глас поверити СНС-у и њеном председнику Вучићу, пре свега због досада постигнутих резултата и боље будућности, која је данас као таква више него извесна. Захваљујем се.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Јанчићу.

Реч има народни посланик др Владо Бабић.

ВЛАДО БАБИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени господине министре, цењене колегинице и колеге народни посланици, данас пред овим скупштинским домом је Предлог закона о финансирању АП Војводине. Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тачка 15. Устава Републике Србије. Аутономна Покрајина Војводина има своје изворне приходе којима финансира своје надлежности, а висина изворних прихода одређује се законом, по коме АП Војводина добија најмање 7% буџета Републике Србије, с тим што три седмине буџета АПВ користи за финансирање капиталних расхода.

Основица за утврђивање буџета АП Војводине представља висину укупних расхода и издатака планираних буџетом Републике Србије. Капитални расходи или капитални трошкови су издаци који доприносе повећању вредности средстава једне државе. Категорија капиталних трошкова укључује набавку основних средстава једне државе или трошкове који изазивају повећање вредности ових средстава. Одлуком о буџету АП Војводине за 2019. годину утврђено је да су укупни приходи и примања у износу од 74.428.662.812,32 динара, што представља 7,02% у односу на укупне пореске приходе Републике Србије као основице за обрачун према Закону о буџетском систему.

Поред тих прихода и примања од 7,02%, Законом о буџету Републике Србије су утврђена и додатна средства буџета Републике Србије која се директно усмеравају на територију Војводине за пројекте од републичког значаја у укупном износу од 24.368.925.040 динара, чиме издвајања за АП Војводину из буџета Републике Србије износе 9,32%. Од тих средстава посебно ћу издвојити пројекте који се финансирају у области здравства у оквиру раздела Министарства здравља. То су, пре свега, реконструкција Клиничког центра Војводине у висини од 204.500.000 динара, затим за Институт за онкологију Војводине за адаптацију два бункера за смештај линеарних акцелератора 108.400.000 динара и Институт за онкологију Војводине два линеарна акцелератора и ЦТ симулатор са опремом у висини од 210 милиона.

Када је 2016. године формирана нова покрајинска влада, њен први задатак је био да се зауставе дотадашњи токови нерационалног трошења новца грађана. У томе се успело и, захваљујући повољним условима финансирања, наслеђени дуг од девет милијарди динара је анулиран. Тако да једним одговорним вођењем финансија и мера фискалне консолидације покрајински буџет из године у годину бележи све већи раст. Тако да је сада, 2019. године, као што сам рекао, мало више од 74 милијарде.

Политичка стабилност ове владе огледа се у окупљању око капиталних пројеката за АП Војводину. Пре свега, то је нова зграда РТВ Војводине, Жежељев мост, нова зграда Хитне медицинске помоћи, зграда Суботичког народног позоришта, фрушкогорски путеви, пројекти саобраћајне инфраструктуре, Студентски културни центар итд.

Војводину карактерише и равномерни регионални развој, тако да је 21. фебруара 2017. године основана Развојна агенција Војводине са циљем привлачења домаћих и страних инвеститора. Отворено је нових 29 погона у АП Војводини, са улагањем у њих 301 милиона евра, а запослено је 2.223 радника, и то у Сомбору, Панчеву, Кикинди, Шиду, Новом Бечеју и Пландишту, а већ постојеће индустријске зоне су додатно опремљене.

Што се тиче улагања у пољопривреду, од 30 пројеката које финансира Абу Даби, биће реализовано наводњавање више од сто хиљада хектара земљишта. У последње две године уложено је 1,6 милијарди динара, од чега је Влада АП Војводине дала 920 милиона, а 1,1 милијарду АП Војводина улаже у изградњу и реконструкцију водовода и канализације у насељеним местима Војводине, а више од 180 милиона уложено је у ревитализацију канала Врбас–Бездан. За заштиту од поплава у Војводини уложено је 777 милиона динара.

За здравство су уложена значајна средства. До 2016. године радила је само једна ангио сала. Тренутно у Војводини ради девет. Дакле, 7. јула 2014. године био сам код министра, господина Лончара, и изложио

потребу отварања ангио сале у Сомбору. Решењем министра о увођењу нових технологија у сомборске болнице Сомборци добијају и преко потребну ангио салу. Све болнице у Војводини добијају нове ЦТ апарате.

Коначно је Каменица 2 почела са радом. Дечија болница у Новом Саду добија прву магнетну резонанцу. У реконструкцију и опремање Клиничког центра Војводине уложено је 35 милиона евра. Широм Војводине реконструишу су се домови здравља, болнице. За набавку нове медицинске опреме АП Војводина издвојила је 2,6 милијарди динара, а обезбеђено је 31 санитарско возило, којим је повећана сигурност болесника на терену приликом њиховог превоза до најближе здравствене установе.

Подржана је пронатална политика, а за коју је 2019. године предвиђено 665 милиона динара. За социјалну заштиту од 2016. године до 2018. године додељено је 513 милиона динара, што је дупло више од уложених средстава за цео мандат претходне владе.

Значајна средства су уложена у рад предшколских и школских установа, за регионалну и прекограничну сарадњу, привреду, туризам, Бачко Подунавље итд.

Чињеница је да су значајна средства планирана и уложена у развој инфраструктуре, здравства, школства, но грађане Сомбора и даље мучи што не могу већ годинама да преко својих пројеката добију сагласност да се изградњом ауто-пута Сомбор–Врбас прикључе и извуку из слепог црева у којем се због тога већ дуги низ година налазе и у њему таворе. Исто тако, у неки краткорочни план развоја и финансирања АП Војводине, исто као и ауто-пут, треба ставити и развој Аеродрома „Сомбор“ и његов прелазак са војног у цивилни и могућност карго саобраћаја. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, др Бабићу.

Реч има Маја Гојковић.

Изволите, колегинице Гојковић.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Захваљујем на могућности да дискутујемо на једној од за мене најинтересантнијих седница које смо имали у овом сазиву и желим да се захвалим свим посланицима који су приметили да је од 2012. године досада, 2019. године, ово трећи предлог који разматрамо на нашим седницама а да је предложио неко од опозиционих посланика. Мислим да је посланик Пастор јуче чак навео да од 2000. до 2012. године једноставно овај уважени парламент није имао обичај да ставља на дневни ред било какав предлог а да је дошао из неке опозиционе посланичке групације или неког опозиционог посланика. И да вас подсетим просто да су од та три предлога која смо разматрали, два усвојена овде. Један је од стране Срђана Миковића, посланика некада СПО-а, али мислим да смо закон разматрали и усвајали као посланика ДС-а. Други је био тзв. Зојин

закон, који је дошао од родитеља несрећно преминуле девојчице, а односи се на начин поступања наше државе према деци која су оболела од ретких болести и након усвајања тог закона држава је и формирала Фонд за лечење од ретких болести.

Кажем, до 2012. године ниједан, и ова порука није упућена вама, упућена је јавности, која често под навалом неаргумената опозиционих посланика просто има једну слику о нашем парламенту да, ето, ми нешто нећемо у последњих неколико година. Чак смо разматрали и једну изузетно важну тему, а која се тиче АП Војводине, такође од 2012. године, значи мимо ових тачака дневног реда, а то је да смо расправљали о тада новом Статуту АП Војводине, који је био усаглашен и који је сада усаглашен коначно са одредбама Устава Републике Србије и овде управо где седи министар Недимовић седели су председник Скупштине АП Војводине и седео је потпредседник Владе АП Војводине господин Богорошки. Тако да не може да се каже да од 2012. године, када је промењена власт у Србији, није било слуха за разговор са опозицијом или за разговор о АП Војводини.

Највише шта ме увредило у последња два дана није се десило у овој сали. Ми смо показали овом расправом да овде седе озбиљни посланици који, када нешто предлажу, снагом својих аргумената сматрају да је важно да расправљамо о овоме и бране своја политичка опредељења, као што и ми посланици ова два дана, који нећемо подржати њихове предлоге, снагом политичких аргумената, нашим ставовима, нашим политичким програмима говоримо на један миран, демократски и цивилизован начин о темама које су од значаја, слагали се или не слагали ми једни са другима, за све нас. И не видим ништа спорно да тако разговарамо и о другим предлозима који ће доћи из опозиционих редова, само бих волела да видим предлоге закона.

Најчешће имамо данима утврђивање дневног реда, 350 тачака добијем као предлоге за допуну дневног реда. Помно сам их анализирао. Када је овде дошла група посланика из Европског парламента да разговарамо о свему, и о нашим европским интеграцијама, па наравно и о Парламенту, ја сам им предала свих 350 предлога. Око 300 су били анкетни одбор на тему, верујем да бисте сви волели да разговарамо о томе, да ли је истина да сте ви јутрос устали на леву ногу. Отприлике, тако нешто. То је 300 предлога. Када будемо имали вишак времена, можемо да причамо и о томе, није никакав проблем. Надам се да ћете ми одобрити да их све спојимо у једну тачку па да завршимо са таквим начином виђења рада Парламента. И неких 50-ак закона, од којих су можда пет-шест са садржином, а остали кажу – промените овде зарез и овај закон ступа на снагу у року од осам дана.

Оно што ме увредило, то је јуче наступ једног од посланика. Уважени посланик Зоран Живковић, који је овде држао конференцију за штампу и који је рекао да је ова седница безвезна, мислим, нећу га баш цитирати него ћу препричати, рекао је да овај дневни ред и ове тачке дневног реда су овде само да бисмо показали да се овде нешто дешава. Ето, толико о премијеру некадашње Савезне Републике Југославије. Њему је, изгледа, тема коју су предложили посланици из Посланичке групе Лиге социјалдемократата Војводине, питање, рецимо, финансирања Аутономне Покрајине Војводине или резолуција и разговор о томе нешто што сматра да је за поткусуривање и да није битно уопште за нас који нећемо да подржимо ове предлоге и за посланике који сматрају да је ово нешто што је најважнији део њиховог политичког програма.

О томе расправите, пошто сте ви опозициона странка која је предложила ове законе, расправите са Зораном Живковићем зашто је њему ово нешто без везе и зашто сматра да су ове теме само за поткусуривање и да бисмо ми према јавности глумили да се нешто дешава. Мени, рецимо, није свеједно то што је он рекао и није ми свеједно ниједна дискусија коју сам чула, јер имам штошта да замерим различитим начинима политичке, рецимо, комуникације или текстовима које смо добили овде на разматрање.

Вукадиновић... Ја ћу наставити да причам на ову тему, али на неки свој начин. Господин Ђорђе Вукадиновић је, такође, пре неколико дана рекао да неће апсолутно да се придружи делимичним бојкотом пленума, јер ће он долазити на седнице онда када су важне политичке теме на дневном реду. Не знам шта му је важна политичка тема. Ако неко ко је, чини ми се, из Новог Сада, иако ово није новосадска прича и није прича само дела грађана који живе у северној покрајини Војводини, али, рецимо, да сам ја Ђорђе Вукадиновић и да изговорим тако нешто пред јавношћу, ја бих дошла јер сматрам да је ово врло важна политичка тема о којој ми расправљамо и износимо аргументе за и против.

Не бих баш да звучим као адвокат посланика Ненада Чанка, јер ми пуномоћје није потписао, али причало се овде и о плагијату закона. Велико је то питање. Познајући структуру чланова Лиге социјалдемократата Војводине и њиховог председника, господина Ненада Чанка, ја ћу да одговорим онима који сматрају да је ово плагијат. Пре је Александра Јерков нешто преписала од њега него он од Александре Јерков. А имам један пример овде закона који је, када једног дана будемо причали о њему, сигурно плагијат његове избегле посланице Маринике Тепић, а то је закон о играма на срећу, који је писала Лига социјалдемократата Војводине а она преотела и овде се стално јавља за реч мислећи да у сали не постоје људи који знају да она то није предложила, него је тако зато што је избегло и

расељено политичко лице плагирао закон Ненада Чанка, који је то својевремено предложио, пре њеног пребега у друге политичке редове.

Извињавам се што сам за тренутак била ваш адвокат, али толико о плагијату. Мислим да су оне преписале њихов закон, а не они закон Александре Јерков.

И мислим да је данас био, и јуче, тренутак да уђу сви посланици овде у Парламент и да коначно јавност Србије сазна шта су политички ставови посланика који су одлучили једно време да не улазе у ову салу а иначе учествују у раду одбора, подносе амандмане. Пре неки дан сам прочитала имена посланица које нису ушле у салу али предложиле су амандмане, Гордана Чомић, Санда Рашковић Ивић и други. Путују у парламентарним делегацијама Народне скупштине Републике Србије у иностранство врло радо, са мојим потписом, то им не смета. Колико знам, траже, један од услова је да се ја склоним, а мој потпис је сасвим у реду ако треба да путујете у иностранство негде. Доста је, овако, дискутабилан тај њихов став.

Било је време да дођу овде, да објасне, зато што су они били власт у Србији од 2000. до 2012, а у АП Војводини до 2016. године. Нема боље теме да уђу у салу и да руше аргументе нас који смо против ових предлога закона и да нам кажу шта су они то урадили за АП Војводину несметаних 16 година владавине, осим што су обесмислили то питање својим поступањем и непоступањем. Буквално обесмислили. Значи, да нам објасне шта су радили у Војводини 16 година. И да нам кажу своје политичке ставове, јер се они слажу са предлогом резолуције који је предложила Посланичка група ЛСВ. Шта им је ту добро, шта им не ваља? Мени смета доста тога, чули сте моје уважене колеге из Посланичке групе СНС и то су наши политички ставови, али посебно став 3, да је Војводина плод, не знам, антифашистичке борбе њених народа у Другом светском рату итд., да не улазимо дубоко у историју, али ово једноставно не стоји. Или да кажу да ли треба усвајати овај закон о финансирању Војводине такав каквог сте га предложили или не треба. Али Србија не зна ништа о политичким ставовима ни о једном важном питању ове државе од стране ових 25-30 посланика који кажу да бојкотују пленум Народне скупштине Републике Србије.

Да им ми испунимо све услове, дамо оставке, није проблем никакав, изађемо на изборе. Ми ћемо да изађемо са нашим програмима овде, свака овде партија има свој програм, а ови посланици који неће да дођу да дебатујемо о важним политичким питањима, какво је ово данас сигурно, питање финансирања, питање резолуције Народне скупштине итд., излазе пред бираче са тестерама моторним, са сценама из филма „Скарфејс“ Ал Пачина. То им је једно од програмских опредељења. Излазе пред бираче

са фантомкама. Ја сам мислила да су они против фантомки. Повремено када овде нешто кажу, мислила сам да су они против фантомки, али видела сам да су прво ставили фантомке, а онда су узели и тестере. То је тачка број два у њиховом политичком програму који се препоручује ваљда грађанима Републике Србије или грађанској опцији, како они кажу, у Србији. Нисам знала да грађанска опција воли фантомке и тестере.

А трећи део тог програма је употреба камиона у преузимању власти, са акцентом излагања посланика Бошка Обрадовића да камионцију који неће да вози кроз људе и да се закуца у зграду Председништва, треба разбити прозор, извући тог возача и наћи нову жртву која ће да испуни његово наређење. То је тачка три изборног програма недефинисаних протестаната и оних који су пре неки дан упали у зграду РТС-а, а у недељу покушали да упадну и да линчују и да убију, ваљда, председника Републике Србије и да реше ствар пре избора. Само да им кажем, било шта да су од тога урадили, избора би опет било и опет они не би дошли на власт. Значи, не би нам дозволили да уопште спроведемо било какве изборе. Насиље, то је једино што могу да препознам. Можда има део грађана Србије који је толико огорчен да се слаже са тим програмским опредељењем.

Значи, није ту Александра Јерков, за коју смо чули да има исти овакав предлог закона, да нам објасни, да нам просто објасни чији закон је аутентичан.

Није ту Мариника Тепић, која је из Панчева, пуна уста АП Војводине. И она је одбегло и расељено лице, јер она није ушла у овај парламент као посланик Драгана Ђиласа, него је она ушла на листи коју је предводио Ненад Чанак, предлагач ових закона. И не знам чији она легитимитет има овде у Парламенту, кога она онда представља. Који гласач ЛСВ-а је одобрио Мариники Тепић да она са Драганом Ђиласом одлучи да их предводи Бошко Обрадовић? Ја мислим да ни у најлуђим сновима они који су гласали за ЛСВ нису могли да претпоставе да ће Мариника Тепић да стане иза Бошка Обрадовића, насилника са фашистичким идејама, и да се тако осваја власт и мења Србија набоље. Ја не знам стварно, мислила сам у суботу и у недељу да се нисам пробудила из најгорег кошмара који сам икада имала у животу.

Жао ми је што је Гордана Чомић спречена да присуствује овде, јер је она из ДС-а, она зна да нам објасни шта се 16 година радило у Војводини. Познајући посланицу Гордану Чомић, хтела је да дође, али код њих нема демократије. Има да се ради онако како је Бошко Обрадовић рекао и замислио, и забрањено је да уђу овде, иначе ће тестером добити. Вероватно би у покушају да овде дискутује добила или тестеру, или ударац као ја, или би је неки камионција већ покупио.

Од 2000. нема ко није владао до 2016. овом државом и онај ко није владао Аутономном Покрајином Војводином – Борис Тадић, Бојан Пајтић, Шутановац... Једино кога могу да ослободим те одговорности, али иначе га ослобађам било чега у политици, то је Зоран Лутовац, јер ја не знам којим добром је он дошао да води ДС, осим да је утопи у Покрет Двери. Тако ми се чини; имам 29 година политичког искуства, изгледа да му је то задатак. И Дијана Вукомановић – немојте, молим вас, посланиче Јовановићу, да излазите, сад сам дошла до вас – Дијана Вукомановић, која је у изборној кампањи говорила све ово што говори Социјалистичка партија Србије. Највећи поборник политике Слободана Милошевића после присутних уважених посланика је сигурно Дијана Вукомановић. Што се онда кандидовала на тој листи ако не стоји иза онога што је Слободан Милошевић као председник Републике Србије урадио и донео Устав о коме смо овде разговарали. Сви су они сада код Бошка Обрадовића. Шта Бошко Обрадовић мисли на било коју тему, то нико од нас никада, изгледа, неће ни сазнати.

А ред би био и Санда Рашковић Ивић да се појавила овде. Ми сви причамо, а они нису ту, они који су писали, доносили уставе, предлагали грађанима разна решења. Она је била перјаница Демократске странке Србије, да вас подсетим, прва на листи. Ушла је овде са Лапчевићем и са колегама у Парламент, и он је творац Устава из 2006. године. О том Уставу смо причали, међутим, Санда Рашковић Ивић има амнезију, не сећа се да је у то време она наступала на позицијама Устава из 2006. године и имала... А, спрема се за амбасадорку? Да. Вероватно мисли да ће и сад бити, али почасни конзул у Никарагви, изгледа.

Значи, Србија појма нема шта ти посланици мисле о АП Војводини и да ли су ови предлози добри или они имају нешто друго да кажу. Слагали се – не слагали, ми расправљамо, расправљаћемо и идуће недеље о томе. Наравно, СНС не може да подржи, али није ваљда сврха расправе о сваком политичком питању ко има колико више гласова па да онда и не расправљамо ни о чему више, зна се да ће се онда спроводити политика само већине и никада нећемо причати ни о једној другој теми.

Инспирисало ме је за други део – ја се извињавам колегама ако вам поједем време – питање Ненада Чанка, али и изборна кампања која се водила својевремено, ви ћете ме подсетити које године; билборди су били по Новом Саду, претпостављам по читавој Војводини, са натписом – где су наши новци? И данас је уважени посланик Чанак то и споменуо; мало је модификовао, не где су наши новци, него где се износе или тако нешто. Имам део одговора, наравно, на то. Жао ми је што сведоци и актери тих дешавања бојкотују део рада нашег парламента, зато што не знају шта да одговоре на ово. Не знају шта да одговоре, зато су и побегли, наравно.

Сећам се кад је Бојан Пајтић, кад је усвојен онај Статут АПВ, седницу почео са „Добро јутро, Војводино!“ Тако да, хвала му на томе.

(Александар Мартиновић: Слободна Војводино.)

Слободна? Опа! „Добро јутро, слободна Војводино!“ Ја сам мислила Војводина слободна, а ево Ненад Чанак је рекао да је слободна од 1945. године.

Тако да, слободна је Војводина. Он је рекао: Добро јутро, слободна Војводино!“ Ја то данас могу да поновим. Само бих да га подсетим – где су наши новци? Да покушам да нађем одговор на то питање. Нисам била у власти у то време, па можда би он могао, „Добро јутро, Војводино!“ да нам да део одговора. На пример, то око Развојне банке Војводине, то смо доста и расправљали, мислим да се воде неки судски поступци, и да смо ми овде усвојили некакву одлуку да не можемо то да коментаришемо. И добро, нећемо коментарисати судске поступке, него оно што није процесуирано.

Мене интересује шта је са новцима који су отишли преко Тесла банке. Тесла банка је за мене нешто фасцинантно и на то може само да одговори, ја мислим, премијер АП Војводине и они који су морали да дају паре тамо па да се онда то враћа поново и ко зна шта је ту било.

То је било представљено као средство за подстицање повратка Срба прогнаних из Хрватске, тако је формирана та банка, и жао ми је што господин Линта није ту да нам каже колико је Тесла банка подстакла прогоњених и расељених Срба да се врате па да развију неки свој бизнис. Та банка од оснивања пословала је са губитком и кажу да је вероватно служила само за извлачење новца из Србије и онда преусмеравала тамо где је требало да иде, вероватно приватно или у партијске џепове; нисам судија, нисам тужилац, нисам полиција, нека то неко други каже. Данас од ње нема ништа. Сам почетни капитал био је недовољан уопште за оснивање неке банке, 4,9 милиона евра, а предвиђено 15 милиона евра. Мени је много и 4,9 ако не знам шта је с тим новцима. Ето где су наши новци. Највише пара је дошло из Фонда за развој Републике Србије и Фонда за развој Војводине, 1,5 милиона евра наших новаца у Тесла банци.

Где је нестао новац од тог основног капитала? То је једно питање. Кома је даван тај новац као кредит? Како се зову та лица? Које су то фирме? Како се зову ти људи, ја не знам. Ево, нека се нама јаве, Парламенту, да су добили новац из тих кредита. И стварно, кад питамо где су наши новци, ја бих волела да знам зашто је мој отац плаћао порез читавог живота, а данас ни његови прауници не могу да добију одговор на питање где су ти новци. Значи, не знамо ко је добио кредите од Тесла банке, нико се није вратио од Срба уз помоћ ових подстицајних мера у Хрватску. Не знамо ниједног грађанина Хрватске који је добио кредит од

ове банке, без обзира да ли је Хрват, Србин, Немац, Италијан, Словенац, потпуно свеједно.

Мислим да од својеврсне врсте амнезије Бојан Пајтић и ДС, која не жели и сматра да је ово неко безвезно питање о којем ми данас расправљамо, пати и ми не можемо да добијемо одговор, а највише ме интересује одговор Бојана Пајтића, утицајног твитераша, али да зна да ја нисам на Твитеру, не могу да прочитам те његове одговоре. Он је био председник Владе и председник Управног фонда за развој Војводине и то је једина особа која зна како је ова операција текла. Да му кажем, он је толико подстицао Србе да се врате у Републику Хрватску да је по последњем попису, од оснивања банке па до тог пописа, њих било 20.000 мање. Толико о подстицајним мерама.

А економисти знају шта значи када вам ревизор да мишљење да се суздржава од мишљења поводом пословања Тесла банке у Републици Хрватској. То значи, економским речником, да од те банке треба бежати. Е, то остављамо неком другом. Знамо само да је Србија на једном од тих послова изгубила скоро три милиона евра и бојим се да, како време пролази, никада нећемо ни добити одговоре ми који постављамо питање – где су наши новци?

Врло кратко само, мало можда да вас и растужим и насмејем у исто време, где су наши новци. Имамо аферу „депилација за средњошколце“. Ту је Бојан Пајтић, Демократска странка дала субвенције од 189.160 евра фирми АТГ из Старе Пазове. Наравно да нису вратили новац, него сетове за депилацију за седам војвођанских средњих школа и неки народни универзитет. Па онда километри црева за ђаке са сметњама у развоју. Ту су наши новци, 661.303 евра субвенција у новцу. Наравно, враћено у километрима пластичних црева војвођанским школама за ученике са сметњама у развоју. Туга. Туга.

А сад да вам кажем нешто, новосадска фирма „АМБ графика“, они су 379.806 евра вратили у књигама. А знате како је назив књиге? „Параноја у свемиру“. То су људи у Војводини финансирани, „Параноју у свемиру“. Да не кажем о афери „мртвачки сандуци“. Ево ту је колегиница, она зна да они муку муче и дан-данас са афером мртвачких сандука. Предузеће „Маранта“ из Сомбора, субвенција 24 милиона динара, па онда поново још за мртвачке сандуке 29 и по милиона динара, и они кажу као да су вратили то у даскама у вредности од 250.327 евра, или у мртвачким сандуцима или у даскама. Ето, ту су новци грађана АП Војводине.

И да закључим са нечим што ме бескрајно увесељава, а то је прскање комараца са Девичанских Острва. Значи, фирма која је добила новац, 31 милион динара поново, да развију нове технологије убијања комараца је са Девичанских Острва. Требало је да запосле на тим

Девичанским Острвима ваљда најмање 40 радника да би испунили барем формално неки услов. Наравно, нису могли да нађу никог на Девичанским Острвима ко би развијао нову технологију убијања комараца. Е, пошто нису то могли, онда су добили нових 173,4 милиона динара 2011. године за сузбијање ларви комараца у Аутономној Покрајини Војводини.

Толико о политици Демократске странке, Бојана Пајтића, који је унаказио АП Војводину, обесмислио ово о чему сте желели данас да разговарамо, па се људи у Војводини најезе кад се спомене било каква тема коју ви покренете. А колико је потцењивао грађане који живе на територији северне покрајине Републике Србије говори и то да је морао да даје фирмама новац са Девичанских Острва јер изгледа да ми који живимо у Новом Саду и Војводини не знамо ни комарце да убијамо.

Па бих волела да чујем одговор, не од присутних и од предлагача, него од Демократске странке, од Маринике Тепић, од Александре Јерков, од ових из Доста је било који су из Новог Сада, сад више не знам у којој су групацији, у којој су партији, а највише бих волела да чујем шта мисли о овом питању и како би гласао на ове предлоге, закона и резолуције, од лидера опозиције који данас овде није у сали, Бошка Обрадовића. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, госпођо Гојковић.

Реч има народни посланик Ненад Чанак.

Изволите, господине Чанак.

НЕНАД ЧАНАК: Хвала лепо.

Захваљујем се на овом говорењу људи који су се као народни посланици сада осврнули на наш предлог овога закона и резолуције, с тим што имам неколико опсервација.

Прво, Одбор за уставна питања је дао мишљење да резолуција није у складу са Уставом, али је дао и мишљење да је сам закон о финансирању Војводине у складу са Уставом, тј. да ту не постоји никаква уставна препрека да он буде усвојен. У сваком случају, остало је нејасно да ли је овај закон о којем причамо требало другачије поставити, што је једна верзија, поправити амандманима, што је друга верзија, или је он потпуно непотребан, као што смо чули да постоје мишљења, јер је тема која се у њему обрађује већ обрађена у другим законима.

Све у свему, то су ствари које су веома значајне, али са друге стране ја не разумем какве везе са тим о чему говорим имају колеге посланици и колегинице посланице који нису тренутно у сали, јер они су сами себе искључили из могућности расправе о овом питању, које је, поновићу, питање поштовања Устава Србије, што је питање комплетирања Устава, које је требало да буде завршено још пре више од 10 година, и питање, дакле, које нема никакве везе са политичким програмом било које странке, нема никакве везе са било чим таквим.

Поновићу још једном, прича о некаквом фалсификату, нефалсификату или чему таквом је потпуно депласирана, пошто сам већ у неколико наврата у задња два дана објаснио о чему се ту ради.

Прича о томе да то има везе са некаквом задњом намером ЛСВ-а или чиме таквим такође не стоји с обзиром на то да су коаутори овога текста, тј. тај текст је усаглашен још пре пет година, четири године, са представницима СВМ-а, који су и сами рекли да ће гласати за овај предлог закона, а део су владајуће већине у овом парламенту.

Дакле, овде постоји једна озбиљна конфузија око самог закона, око ове седнице, која се од стране појединих наших колега назива, не знам, фарсом или нечим таквим, што ја апсолутно не доживљавам као тако из јасног разлога што смо овде имали прилику да разговарамо о нечему што је уставна обавеза овога парламента и свакога ко је на власти, о нечему што је везано за проблематику која је требало да буде разрешена још пре много година.

Управо зато не разумем зашто је потребно у овом тренутку уопште уводити у причу посланике који су одустали од тога да ураде своју посланичку дужност, а то је да дебатују о проблемима нечега што је део уставне обавезе, поновићу, и то Устава за који су гласали, и то ако не они лично, а оно странке чији су представници.

Дакле, то је оно што заиста чуди и у том светлу да будем врло конкретан, наши бивши коалициони партнери из ДС-а нису ту да би могли да одговоре на низ питања, која су потпуно легитимна и ту ничег спорног нема, али о тим стварима би требало да се, претпостављам, изјасне неки други органи, који су за то задужени, где и ЛСВ, наравно, има низ питања на тему свих досадашњих власти, укључујући и досовску власт, везано за одређене пословне и овакве и онакве поступке.

Наравно, поновићу, то је посао надлежних истражних органа а не нас у Лиги социјалдемократа Војводине и заиста не бих волео да се на било који начин доживи ова наша иницијатива да се исправи ова неправда према Војводини у смислу одсуства закона о финансирању претвори у некакав обрачун са нашим бившим коалиционим партнерима или са било ким ко овде није.

Политичке разлике, наравно, постоје. Мени је страшно жао што је Парламент доведен у ситуацију да буде не предмет конструктивне дискусије, какву смо имали ова два дана, него излива нетрпељивости које је толико дубоко да просто се губи основна сврха Парламента, а то је узајамна размена идеја, мишљења и аргумента. Па у том светлу бих замолио уважене колеге да се држимо теме и да се држимо закона о финансирању АП Војводине, да се држимо његове уставне основе, да се држимо нашег предлога резолуције.

Ја разумем у потпуности зашто је он некоме прихватљив или није прихватљив, ја разумем колеге који сматрају да можда није добро нешто дефинисано, да се, не знам, српска национална заједница у Војводини мора дефинисати као српски народ или грађани српске етничке припадности, то су све ствари о којима треба да разговарамо, али то заиста није тема. То су те теме, али нису теме у овом тренутку људи који нису овде, који по мом личном мишљењу тиме само губе, а њихови бирачи могу само да се питају шта се догађа са гласовима који су им дали, да ли су заиста исправно употребљени и да ли је то конструктиван приступ. Ја лично мислим да није, јер да не мислим не бих био овде и да не мислим не бих са мојим колегиницама се замајавао предлажући овај закон.

Доста сам сигуран, судећи по реакцијама парламентарне већине, да овај закон тешко може да добије довољан број гласова да буде усвојен, нарочито због тога што нисам видео да је било довољно воље и жеље да се у њега инвестира, па барем покушај да се амандманима прилагоди, хајде да кажем, виђењу проблема од стране парламентарне већине.

Али са друге стране је изузетно важно то што смо детектовали у овој дебати и то да колеги, рецимо посланику који је из другог дела Србије, није из Војводине, смета што ми себе дефинишемо као Војвођани. Ја сам тако научен да сам Војвођанин и не знам друкчије себе да дефинишем. Кад бисте питали усред ноћи министра Недимовића око тога како он себе дефинише, прва дефиниција би била Сремац. Мислим, то је...

Не би? Сријемац, ето.

Дакле, то је ствар личног самодефинисања и не видим шта је ту погрешно. Али управо то, та спознаја колико је Србија једна комплексна држава, са колико различитих регионалних специфичности, што се овде осетило у овој дебати коју смо имали у протеклих, ето, два дана, мислим да је то већ само по себи изузетно драгоцено и помаже промени укупне атмосфере у овом високом дому. Што је бесконачно значајно, јер Парламент Србије је последња брана Србије пред диктатуром извршне власти.

Немојте заборавити да је чување Парламента и његовог дигнитета обавеза свакога, без обзира на то да ли је на власти или у опозицији, уколико се жели очувати елементарна парламентарна демократија. То је моје најдубље убеђење и зато, кажем, хајде да се држимо ове теме. И захваљујем још једном парламентарној већини што је ставила овај наш предлог на дневни ред, без обзира на то што, стриктно гледано, немам на чему да захваљујем с обзиром да је то обавеза сваког ко је преузео одговорност за рад Парламента да учини. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, господине Чанак.

Реч има Љиљана Малушић.

ЉИЉАНА МАЛУШИЋ: Хвала, председавајући.

Уважени министре, даме и господо народни посланици, кад кажем Војводина, мени је прва асоцијација плодна земља која може да прехрани пола Европе. Нажалост, није тако. До 2016. године народне кухиње у Војводини су биле пуне. Десет хиљада људи у народној кухињи на годишњем нивоу, катастрофа!

Зато морам да причам о томе ко је девастирао, ко је упропастио, ко је испумпао из буџета Покрајине милионе евра, а то је тадашњи тајкун, и данашњи тајкун, који се надам да ће бити врло брзо процесуиран, господин Бојан Пајтић, који је опљачкао Фонд за субвенционисање погона нових технологија, фондове за капитална улагања и развој, „Хетерленд“ 1,5 милион евра, „Каменицу“ 35 милиона евра, Тесла банку пет милиона евра, Развојну банку, рекли смо нећемо да говоримо само ћемо да споменемо јер је у процесу, не зна се колико милиона евра.

Оно што је мени најтрагичније о чему морам да говорим је „Каменица 2“. Господин Пајтић је уредно 2008. године пресекао црвену врпцу за почетак радова и било је обећано да ће се та болница завршити до 2009. године. За то је издвојено 16,5 милиона евра. Наравно, до 2009. године ни трага од „Каменице 2“, па чак ни седам година касније. Зашто морам да причам зашто ме ово боли? Зато што је та болница служила за лечење људи који су оболели од канцера. На годишњем нивоу је требало да се прегледа и да се излечи бар 1.200 до 1.400 људи. Нажалост, имамо податке да је умрло више од 9.800 људи.

Нећу да коментаришем јер ме је срамота, људски, шта је радио тај човек, просто ми је непојмљиво, али о томе нека сам донесе суд он и они који га процесуирају. Оно што је мени нејасно јесте где се дело, шта је нестало, куда, 19 милиона евра. За 19 милиона евра је могло да се направи 19 километара најквалитетнијег ауто-пута, могло је да се направи 50 вртића, могла је да се направи још једна „Каменица“, могло је да се направи десет болница. Е, то је срамота. Зато морамо да причамо данас о томе где су нестале паре из Војводине.

Онда идемо даље. Оно што је чудо невиђено је да је 2000. године у комбинатима било запослено 60.000 радника, а 2016. године 1.500 радника. Некада је било преко 400 задруга, данас четири пута мање. Раст запослености је био само у локалним самоуправама и у институцијама где су радиле његове страначке колеге. Пољопривреда се свела на основну делатност. Природни прираштај је износио минус 5,4%. Оно што је још горе, чак 15% средњошколаца је напуштало школовање.

То је човек који је имао највећи број афера, ја мислим, на свету, не у Србији, не у покрајини. Сетимо се само афере „Бодрум“. Сетимо се графита „Смрт Пајтићу“, потпуни нонсенс, јер знамо да је то била

измишљотина, да је то писао његов партијски другар. Сетимо се афере рекетирања, прислушкивања, сетимо се само награда за отпуштање радника. Како је кога пустио, тако је добијао награде. Отпустили су стотине хиљада радника. Афера „Вермонс“, соларни панели, афера „Веба“, афера „Житохем“.

Моја уважена госпођа Маја Николић, наша председница, поменула је аферу „мртвачки сандуци“; било, не поновило се. Афера „антифриз у школама и позориштима“, афера „четкица за зубе“...

Председница Скупштине, госпођа Маја Гојковић. Не покрајинске, госпођо, наше скупштине. Говорила је жена о томе, не знам да ли слушате.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само ви наставите, све је у реду.

ЉИЉАНА МАЛУШИЋ: Добро, у реду је.

Афера „четкица за зубе“... Е, ово је интересантно, афера „купус за инклузију“, то смо заборавили да кажемо; било, не поновило се.

Оно што је најтрагичније у ствари, где су паре из масе предузећа. Овде ћу споменути само нека предузећа. Субвенције дате, нису запослени радници, а следећа предузећа на волшебан начин за коју годину нестала. Он инкасирао себи у џепове, а Покрајина ни динара. Ради се о фирми „Денди“, онда фирма „Меркатор“, па „Биопетрол“, па „Зобекс“, па „Екотејп“, па „Керамика уника“ итд. Немам времена јер још један мој страначки колега треба да говори, али бих рекла оно што је врло важно, да срећом 2016. године СНС долази на власт и од тада креће потпуно другачија прича у Војводини.

А шта то значи? То значи да смо почели да радимо оно што смо обећали, за шта смо добили преко 50% у АПВ, а то значи пројекти, пројекти и само пројекти. Завршили смо напоскон Жежељев мост. Ради се и завршава напоскон у Суботици Народно позориште. Затим, гради се зграда Хитне медицинске помоћи. Такође, гради се Научно–технолошки парк. Нове индустријске зоне, између осталог, изграђене су у Панчеву, Сомбору, Кикинди, Шиду, Новом Бечеју, Пландишту. Отворено је преко тридесет фабрика, запослено на десетине хиљада радника. Смањује се незапосленост. Ја ћу напоменути само неке од фабрика које су отворене, да не буде само чисто набрајање: Калцедонија Кула – 235 радника запослено 2018. године, 2017. године „Зопас“ – запослено 690 радника, отворена фабрика нудли у Руми – запослено 175 радника, отворен „Инсерт“ у Апатину – 126 радника, у Инђији 510 радника у „ИГБ“ итд.

Српска напредна странка је оправдала своје поверење, а ми за ову резолуцију и овај закон нећемо гласати. Хвала на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, госпођо Малушић.

Реч има народни посланик Зоран Бојанић.

Изволите, колега Бојанићу.

ЗОРАН БОЈАНИЋ: Захваљујем, уважени председавајући.

Господине министре, колегинице и колеге, задовољство ми је што ћу вероватно бити задњи говорник у овој данашњој расправи по овом дневном реду. Колегиница Маја Гојковић, наша председница, рекла је, а и колега Ненад Чанак, шта је сврха и шта је задатак овог парламента. И драго ми је што је била оваква ова дводневна дискусија. Ми се не слажемо, имамо различите ставове, али овако треба разговарати у Парламенту, овако треба радити.

Много штошта сам хтео да кажем но, с обзиром на то да нећу имати времена, подсетио ме је господин министар Недимовић када је рекао у једном тренутку – поред сировинске базе, раде се и прерађивачки капацитети. Ја као човек који је годинама радио са предузећима из Зрењанина, Бечеја, Бачке Паланке, Сенте, не могу да се не отмам утиску да од 1990. до 2000. године, када сам интензивно радио у прерађивачкој прехрамбеној индустрији, оне слике кад уђете од Ечке у Мужљу у Зрењанину па скренете десно поред Скробаре и поред свих оних производних објеката и производних предузећа која су постојала поред некадашњег гиганта „Серво Михаља“, ту су били прерађивачи који су имали не европску, него светску технологију.

Поменућу „Житопродукт“ Зрењанин, који је у том тренутку по лиценци млинова Париза радио специјалне врсте брашна за кроасан. То више нико не ради у овом делу Европе. Поменућу тај „Житопродукт“, који је имао најмодерније јапанске линије за производњу лиснатог пецива, линије које су могле у једном тренутку да производе комплетну производњу за некадашњу бившу Југославију.

Претпостављам, потпредседниче, што ме гледате – је л' ми је истекло време или...?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само наставите колега, изволите. Завршите.

ЗОРАН БОЈАНИЋ: И шта се десило? Зашто је то, ви сте лепо рекли, девастирано? Јесте девастирано, али девастирано је од 2000. па наовамо. Сви ти велики производни погони, „Флора“ Бечеј, „Бечејка“, „Олд голд“, „Житопродукт“ Зрењанин, нема их више. Ви те прерађивачке капацитете немате, а у то је неко улагао деценијама и стварао. И јесте онда Војводина била мало иза Словеније.

Нажалост, те године које су нам појели скакавци појеле су и те приходе које смо имали у Војводини.

Хвала вам. Пошто видим да је истекло време, нећу више.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Бојанићу.

Истекло је време Посланичкој групи Српске напредне странке, чији су посланици били даље на списку после господина Бојанића, тако да на листама посланичких група више нема, фактички, пријављених за реч.

Пре закључивања заједничког начелног и јединственог претреса, питам да ли желе реч председници, односно представници посланичких група или још неко ко није искористио своје право из члана 96. Пословника.

Реч има народни посланик Бојан Торбица.

Изволите, колега Торбица.

БОЈАН ТОРБИЦА: Захваљујем, поштовани председавајући.

Поштовани господине министре, цењене колеге посланици, Посланичка група Покрет социјалиста, Народна сељачка странка, Уједињена сељачка странка неће подржати предложени закон о финансирању АПВ, зато што сматра да се овакав закон не може донети без озбиљне свеобухватне расправе, расправе у коју ће бити укључене и покрајинска и републичка администрација, расправе која ће на најбољи начин сагледати проблем финансирања Покрајине са свих аспеката и предложити један квалитетан и, за разлику од овог, примењив предлог закона.

Приче о усвајању закона о финансирању АПВ су почеле одмах по доношењу Устава 2006. године, али очигледно је спровођење најсрамније пљачкашке приватизације, која је тада била у свом зениту, пустошење буџета и разних буџетских фондова, као и интересни сукоб унутар Демократске странке довео до тога да закон не буде усвојен.

Много већа штета од неусвајања закона у том тренутку била је штеточинска власт, пре свега у АП Војводини, оличена у лику и делу, или боље речено криминалу, Бојана Пајтића и његових сарадника. Тих година би чак и трансфер у висини од 77%, а не само 7% Републичког буџета био мали да задовољи све апетите Бојана Пајтића и Демократске странке. Уместо да донесу закон о финансирању АП Војводине, Пајтићева покрајинска као и Тадићева републичка администрација су се бавиле оним што су најбоље умели, пљачкањем државе и грађана.

Тачност ових мојих тврдњи потврђује изјава Александре Јерков из 2012. године, у којој каже да су Бојан Пајтић и ДС највећи кривци за економско пропадање Војводине и да је Бојан Пајтић жртвовао интерес грађана Војводине зарад своје функције. Пошто је колегиница Јерков позната као више него доследан политичар, без обзира на то што је само пар месеци после ове изјаве именована за Пајтићевог саветника, очигледно за даље пропадање Војводине, убеђен сам да би, само да је тренутно присутна у сали, потврдила да и даље стоји иза својих речи.

Милионске малверзације у Фонду за капитална улагања, пљачка Развојне банке Војводине, афера „Хетерленд“, „Тесла банка“, афера око завршетка изградње Булевара Европе у Новом Саду, милиони евра проневерених кроз Фонд за суфинансирање погона за примену нових

технологија, намештени конкурси покрајинских секретаријата, малверзације око изградње „Каменице 2“ су само врх леденог брега у криминалу који је у то време спровођен широм Војводине. Истини за вољу, ништа мањи степен криминала није био ни на републичком нивоу.

Све ово доказује да је у ствари прави циљ петооктобарског уличног пуча био пљачка и пустошење Србије, да се онај 6. октобар, за који већ годинама плачу и наводно жале поједини лидери ДОС-а, јесте десио, само што тај 6. октобар никад није био планиран као дан који треба нешто битно да промени у Србији, изузев промене материјалног стања доброг дела људи који су предводили тај пуч, а гледајући приватне рачуне Ђиласа, Живковића и Пајтића, 6. октобар је за њих више него успео.

Тема о којој данас расправљамо представља суштину функционисања Србије и она у ствари представља питање фискалне децентрализације Републике Србије. Данас, када је по свим економским анализама домаћих и страних институција Србија економски стабилна земља, таква тема би могла да буде предмет расправе унутар које би могло да буде решено и питање финансирања АП Војводине уколико се како грађани, тако и државни органи изјасне да су за прелазак на модел фискалне децентрализације.

Данас, када је Србија, за разлику од Србије пре десет година, уређена држава, ми смо напokon у ситуацији да можемо да размишљамо о оваквим питањима, наравно пре свега због одговорне политике коју су водиле све републичке владе почев од 2012. године.

Покрет социјалиста се од свог оснивања залагао за равномерно финансирање свих делова државе, што је од почетка била и политика Владе чији смо део, у шта се можемо уверити кроз равномерну распоређеност бројних пројеката које широм Србије финансира Републичка влада, као и кроз довођење страних инвеститора у све крајеве наше земље. Прошло је време када су у Србији живели више и мање повлашћени грађани Србије. Данас, али и убудуће, за нас ће сви грађани бити исти, бити једнаки, равноправни.

У склопу овакве одговорне политике Републичка влада се максимално труди да у потпуности испуни своју уставну обавезу од 7% пренетих средстава. Упоредо са овим трансферима, Републичка и Покрајинска влада су започеле и низ великих, значајних пројеката које заједно финансирају и са тим улагањима износ који добија АП Војводина из републичког буџета прелази ту прописану доњу границу од 7%, и то на начин да нико у Београду, централној или јужној Србији не буде закинут ни за један једини динар.

Све ово је резултат политике коју је зацртао Александар Вучић као републички премијер, а коју спроводи актуелна републичка влада и

управо због такве одговорне и правичне економске политике Покрет социјалиста даје пуну подршку свим владама од 2012. године. Да је та политика у потпуности исправна, као и да се финансирање АП Војводине обавља на задовољавајући начин потврђује и подршка на изборима коју Александар Вучић и његова политика добијају од грађана АП Војводине у претходних седам година.

На крају, по питању резолуције Скупштине Србије о Војводини, с обзиром на то да је предложени документ неуставан, не бих улазио у његово коментарисање, уз напомену да ни тај документ нећемо подржати у дану за гласање. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вама, колега Торбица.

Да ли се још неко јавља за реч у складу са чланом 96. Пословника?
(Не.)

Добро, онда за данас завршавамо рад.

Захваљујем се свим народним посланицима, захваљујем се предлагачу господину Чанку, министру који је био са нама.

Настављамо са радом у уторак, 26. марта 2019. године, у 10.00 часова. Хвала.

(Седница је прекинута у 17.25 часова.)